

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — no-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCOVENEK

Čekovni račun
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inzerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Pred tretjim dejanjem v Spaniji

Poročila svetovnega časopisa, da je treba v kratkem pričakovati, da se bo Španija pridružila nasprotnikom Anglije, so marsikaterega najbrž presnetila. Kdor je zasledoval dogodke na skrajnem jugozahodu Evrope od leta 1936 dalje, pa more videti v tem samo neizogibno posledico dogodkov, ki so bili dozoreli pred 4 leti in so se potem naglo razvijali v prelom med Španijo in velikima zapadnima demokracijama.

Tako za Anglijo, kakor za njenega nasprotnika, ki bi jo hotel v Kanalu samem napasti, je Iberski polotok neprecenljive važnosti. Španija, kakor seveda tudi Portugalska obal eta od rta Sv. Vincenta do rta Ferrol prirodna vrata za vdor angleške ali kanadske ali ameriške armade, ki bi imela namen, da bi se, če bi nasprotnik zavojeval angleški otok, tukaj izkrcala in hotela čez Pireneje preko Francije priti Nemčiji pa obenem Italiji pa kateremukoli nasprotniku sploh v hrbet. Nasprotno pa zapirata Portugalska in Španija hkrati vrata v Sredozemsko morje in iz njega, tako da otežujeta zvezo med evropsko celino in angleškimi ter francoskimi kolonijami v območju Sredozemskega, Rdečega in Indijskega morja. Je pa tudi Španija bogata na rudninah in drugih surovinah za oboroževalno industrijo, kar velja tudi za portugalske kolonije.

Med drugimi napakami, ki so privedle do zloma Francije, je največja ta, da sta Francija in Anglija s politiko, ki jo je vodila v protiklerikalno gonjo zaverovana ljudska fronta v sporazumu z levičarskimi elementi cele Evrope, odbili od sebe najprej Italijo, potem pa Španijo, kar je bilo usodnega pomena za veliki spor, ki je izbruhnil septembra lanskega leta. Združene moči meščanske in proletarske leveice so takrat stavile na napačno karto, kar se je pokazalo, ko je general Franco v triletni državljanski vojni porazil sovjetofilski režim v Barceloni oziroma Madridu. Že leta 1936 je opozarjal znani Karl Maurras, vodja francoske protiframasonске desnice, da bo zmaga Francu; francoski in angleški uradni krogi pa so sami preveč oklevali, kolebali med oficijelno nevtrališeto in dejansko pomočjo španski republikanski vladi in se niso mogli nikoli povzpeti do odločnih korakov, ne da bi se na drugi strani odrekli svoji šepajoči pomožni akciji. Sicer so pa tudi drugi politiki, ki so danes v Petainovi vladi, med njimi zmerni republikanci in liberalci, kakor Marquet, Débat, Pietri in Flandin, ves čas dvomili v solidnost in zmago rdeče Španije in opozarjali k skrajni previdnosti.

Kar se tiče generala Franca samega, ni bil nikoli načeljen nasprotnik zapadnih velesil in se je vzgajal v francoski vojaški šoli, kjer je imel sedanega maršala Petaina za profesorja. Takrat ni bil samo zmeren republikanec, ampak tudi prijatelj Anglije, čeprav ni nikoli tajil svojega katoliškega prepričanja in si je postavil Mussolinija za vzor, ki je začel misliti že kot častnik španske armade v Maroku na obnovo Španije, za katero se mu je zdela neobhodno potrebna močna in složna, framasonskim vplivom odtegnjena armada. Z Nemčijo pa do izbruha državljanske vojne julija 1936 sploh ni imel tesnejših stikov. Zveza s tretjim rajhom je postala zanj dober adut šele potem, ko je Nemčija izrabila nesrečno sankcijsko politiko Zveze narodov v to, da je sklenila prijateljski pakt z Italijo. Še po svoji zmagi je Franco držal sporazumu z Veliko Britanijo in Francijo vrata odprta, pri čemer mu niso pomagali samo nekateri ministri njegove vlade v Burgosu, ampak tudi vplivni možje s francoske strani, kakor na primer kardinal Baudrillard in znani prijatelj Španije, senator Leon Berard. Ti poizkusi so se začeli že kake pol leta pred Francovo zmago, ko je vladajoča ljudska fronta v Franciji še vedno v svoji slepoti trdovratno kričala: »Letal in topov za svobodomiselnost Španijo!«, čeprav je celo Sovjetska unija že obupala nad Barcelono.

Po zmagi je prišel za francoskega poslanika v Madrid maršal Petain, ki je s svoje strani tudi pripomogel k temu, da je Španija ostala v sedanjih evropskih vojni strogo nevtralna. Toda ta vojna je po nekih, od nekdanj obstoječih prirodnih dejstvih kakor tudi zaradi politike v Evropi, ki je privedla do spopada med Nemčijo in zapadnimi velesilami, smer Španije opredelila neodvisno od raznih simpatij in antipatij. Francija se je vedno bala, da ne bi bila kdaj obkoljena obenem od strani Rene in Alp in od strani Pirenej. Zato se je Francija tudi v našem stoletju hotela zavaruovati proti taki Španiji, ki bi se mogla zvezati z nasprotnikom Francije. Če bi bila hotela Španija takemu nezaupanju spodnesti tla, bi se bila morala odločiti za zavezništvo s Parizom. To pa je težka zadeva, zakaj Francija je za Španijo bila vedno nepremakljiva barijera, ki loči Iberski polotok od Evrope. Francija, naj bi prijateljica Španije ali ne, drži Španijo v neprestani geografsko-politični odvisnosti in zato je prirodno, če so španski nacionalisti vedno gojili željo, da bi imela Francija na svoji zapadni fronti opraviti z močnim nasprotnikom, ki bi jo krotil. Rdeča Španija seveda se ni dala več voditi od tega nacionalnega zamisla, ker je načunala na boljše vize Francije sploh. Kaj takega pa seveda ni mogoče pričakovati od nacionalne Španije, ki že dolgo stremi za obnovo španske moči in vpliva na jugozahodu. Politika maršala Petaina je dovedla do lojalnega prijateljstva, kaj več pa po sami prirodi stvari ni mogla doseči.

Drugačna pa je stvar z Anglijo. Za Napoleona smo videli, da sta se Anglija in Španija družili v odporu zoper tujega napadalca, čeprav sta večkrat bili ljuti nasprotnici. Seveda je Španija morala plačati angleško pomoč s politično in gospodarsko odvisnostjo od Britanije. Danes se razmere temeljito drugačne. Nacionalna Španija ima poleg utrditve svojega položaja v Maroku in vseh svojih kolonijah sploh kot prvo točko na programu zapetno osvojitve Gibraltarja, brez katerega Španija ni neodvisna evropska sila. Ker je jasno, da imata Rim in Berlin največji interes na tem, da je gospodar te morske ožine Španija in da Španija in Portugalska vladata neomejeno od Gibraltarja do Biskajskega zaliva, zato je zavezništvo med generalom Francim in vodjema nemške in italijanske države več kot naravno. Na drugi strani pa se seveda Anglija, če hoče ostati velesila, ne more odreči Gibraltarju in tudi ne more pustiti, da bi vzhodna obal Atlantika tvorila izhodišče nasprotnika za napad na otok in za zatočišče

Že dva dni trajajo veliki nemški letalski napadi na Anglijo

Več sto nemških bombnikov je bombardiralo angleška pristanišča Portland, Portsmouth, Weymouth, Margate in Dover ter številne trgovske ladje. — Oba nasprotnika poročata o visokih izgubah

Nemška poročila

Berlin, 12. avg. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo poroča: Nemški bombniki so napadli angleško vojno luko Portland. Bombniki so bombardirali važne pristaniške naprave, obenem pa povzročili požare v bencinskih rezervorjih. Tokom tega napada je prišlo na raznih krajih v Kanalu do hudih bojov v zraku med nemškimi lovci in bombniki na eni ter številnimi angleškimi lovci na drugi strani. Po poročilih, ki so dospela nekoliko po dnevni borbi, je bilo sestreljenih 73 angleških letal, 14 nemških letal pa se ni vrnilo domov. Borbe v zraku nad Kanalom še vedno trajajo (okoli 16. ure), tako da bo definitivni rezultat znan šele zvečer.

Berlin, 12. avg. AA. DNB: Po naknadno dopisih vesteh o zračni borbi med Portlandom in Kanalom so se razvile hude bitke v zraku, ki so se nadaljevale do večera. Ena sama lovska eskadrila tipa Messerschmitt je zbila 22 sovražnih letal, sama pa izgubila dve letali. Nemška eskadrila tipa »Stuka« je pa zbila 16 angleških letal. Potrjujejo se poročila, da je bilo skupno zbitih 73 angleških letal.

Sovražna letala so tudi preteklo noč letala nad severno in zapadno Nemčijo in metala bombe na nevojaške cilje v Oberhausnu, Sterkradu, Bielefeldu in Bohumu. V vsakem teh krajih je bila poškodovana po ena hiša, v okolici Hama pa štiri hiše in eno gospodarsko poslopje. V mestu Telgtu pri Minstru je bila poškodovana neka gostilna. Vsi požari, ki so nastali, so bili takoj pogaseni. Eno sovražno letalo tipa Bristol Blenheim je bilo zbito na tla, eno nemško letalo se ni vrnilo domov.

Napad na Portsmouth

Berlin, 12. avg. t. Transocean: Najnovejša poročila o letalskem bombardiranju angleške luke Portsmouth pravijo, da je to veliko angleško vojno luko napadlo 40 nemških bombnikov v spremstvu velikega števila lovskih letal. Nemški bombniki so metali bombe na municijska skladišča, ladjedelnice, petrolejska skladišča. Povsod so povzročila velike požare, največje, kar jih je nemško letalstvo doslej sploh povzročilo na sovražnem ozemlju. Nemški piloti pravijo, da je angleško protiletalsko topništvo slabo streljalo in angleški lovci so se bojov izogibali. V nemških letalskih krogih pravijo, da je to prvi korak k nemški nadoblasti nad angleškim ozračjem. Nemška letala so kljub temu, da so se Angleži bojov izogibali, sestrelili 23 angleških lovcev, med tem ko znašajo nemške izgube samo 6 letal.

Večja skupina nemških strmoglavcev (Stuka) je danes napadla pri Margate večjo skupino spremljevalnih angleških trgovskih ladij. Štiri ladje so bile potopljene (skupno 10.000 ton), nekaj truhlih je bilo zažganih. Sestreljenih je bilo 6 an-

gleških letal, med tem ko na nemški strani ni bilo izgub.

Na Portland

Berlin, 12. avg. AA. DNB: Na podlagi dose-
danjih poročil vrhovno poveljstvo v zvezi z več-
rajsnjimi letalskimi boji poroča: Poleg uspešnega
napada na britansko vojno pristanišče Port-
land, o čemer smo poročali posebej, so bila za-
žgana bencinska skladišča in pristaniške naprave
ter je bilo sestreljenih 57 sovražnih letal.
Naše letalske sile so imele tudi druge uspehe ob
priliki napada na konvoj vzhodno od Harvicha.
Potopljene so bile tri trgovske ladje s približno
17.000 tonami. En rušilec in tri trgovske ladje so
bile poškodovane z neposrednimi zadetki. Pri tej
priliki so naša vojna letala sestrelila 17 so-
vražnih letal. Na nekem drugem kraju je
bilo zbitih na tla še osem sovražnih letal. Pri
Doveru so naša lovska letala izvedla napad na
baražne balone. Od osemnajstih jih je bilo uniče-
nih osem. Pri tem je bilo sestreljenih 7 angleških
lovskih letal.

Celotne sovražnikove izgube, ki jih je pre-
trpel večer, znašajo 80 letal, mi pa smo jih
izgubili vsega skupaj 17.

Letališče Menston razdejano

Nova skupina bombnikov, katerih število pa
še ni znano, je napravila velik napad na angleško
letališče Menston. Letališče je bilo popolnoma
razdejano z vsemi svojimi napravami vred. Pri
tej priložnosti je bilo uničenih 10 angleških letal.

Berlin, 12. avg. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo
poroča:

Kakor je bilo že javljeno v posebnih poroči-
lih so oddelki nemškega letalstva izvedli 11. av-
gusta napade na vojno pristanišče Portland.

Angleška poročila

London, 12. avgusta. AA. Reuter. Odsek za in-
formacije v letalskem ministstvu poroča, da se je
včerajšnjega napada na Anglijo udeleževalo 400
nemških letal. Boj je potekal na treh mestih
in sicer nad Portlandom, Doverom in nad
konvojem ladij pred vzhodno obalo. Bitka nad Do-
verom se je začela približno ob 6.30 in je trajala
okoli 150 minut.

Boj nad Portlandom se je začel nekoliko
pred deveto uro in se je končal približno opoldne.
Skoro takoj nato se je začela nova bitka pri Do-
veru ob obali do bližine izliva reke Temze. Pr-
vega napada na Dover se je udeleževalo 50-60
sovražnih letal, napada na Portland pa nad 200
bombnikov in lovskih letal. Okoli 150 letal je pri-
spelo do obale. Boj je trajal približno tri ure. Po-
poldne se je začela nova bitka ob obali grofije
Kent. Eskadrila, ki je začela dopoldanske boje, je
nastopila še četrta. Spoprijela se je s 30 »Messer-

schmitti 109«. Do spopada je prišlo v oblakih 1.300
metrov visoko. Leta eskadrila je nekoliko preje
opravljala patrolno službo nad konvojem na morju
pred vzhodno obalo. Pri tej priliki je naletela na
40 bombnikov vrste »Messer-schmitt 110«, ki so na-
meravali napasti ladje. Angleška letala so opazila
sovražnika prej kot pa on nje, ter so ga s svojim
napadom presenetili. Pri tej priliki je bilo sestrel-
jenih v morje 10 nemških letal. Pred nočjo je bil
sestreljen en »Junkers 88« in eno letalo vrste
»Dornier 17«, tudi pred vzhodno obalo.

London, 12. avg. AA. Reuter. Letalsko ministr-
stvo poroča: Razen napada, ki ga je sovražno letal-
stvo izvedlo na južno obalo — kakor je bilo to že
sporočeno — so sovražna letala napadla tudi ladje
ob vzhodni obali.

Po podatkih, ki smo jih dobili včeraj do osmih
zvečer po Greenwichu, je bilo večer sestreljenih
60 sovražnih letal, od njih pet od protile-
talskega ognja. Po istih podatkih smo izgubili 26
lovskih letal, dva od teh letalcev pa eta živa
in zdrava.

London, 12. avg. AA. Reuter: Več sto nemških
letal se je udeležilo velikih zračnih spopadov, ki
so se dogajali danes nad Rokavskim prelivom in
jugovzhodno angleško obalo. Dozdaj je bilo zbitih
pet sovražnih letal. Računajo pa tudi, da so bila
številna druga letala težko poškodovana.

Angleška priznanja

Nemško uradno poročilo o napadu na luko
Portland prav, da angleško letalstvo ni maralo
poseči v boj proti nemškim letalom in da so se an-
gleški letalci bojov izogibali. Stvarna resnica je, da
naši letalci bojov niso iskali zaradi tega, ker so bili
premaštevili.

Bombardiranja notranjih mest

London, 12. avg. AA. Drugo poročilo letal-
skega ministristva pravi, da so sovražna letala me-
tala ponoči bombe na nekatere kraje v Angliji. Med
drugim je padlo mnogo zažigalnih bomb na neko
mesto v severovzhodni Angliji. Te bombe so po-
vzročile požare, kater pa so hitro pogasili. V srednji
Angliji so padale bombe na kmečka posestva in so
porušile več hiš. Sporočilo dalje pravi, da število
žrtvih, ki jih je ta napad zahteval, ni bilo veliko. O
napadih na jugovzhodno Anglijo pravi sporočilo, da
je več bomb padlo na neko železniško postajo.
Druge bombe so padle nedaleč od nekega zavetišča.

Potopljen parnik

London, 12. avg. AA. Reuter. Izdano je bilo
naslednje uradno poročilo: Admiraliteta z obžalova-
njem sporoča, da je čezocenska ladja »Mohamed
Ali« potopljena. Od 860 ljudi, ki so bili na ladji, je
rešenih 740. »Mohamed Ali« je torpedirala neka
podmornica ter se je ladja potopila v dveh urah.
Reševanje je bilo zelo težavno zaradi razburkanega
morja. Neka ladja je bila vse do jutra zaposlena
z reševanjem ljudi, ki so se rešili na splavih in raz-
bitih delih ladje. Nekaj vojakov, ki so takoj po
eksploziji poskakali v morje, je utonilo.

Duff-Cooperjevi upi

London, 12. avg. Reuter. Minister za informacije,
Duff Cooper je imel snoči v Woodfordu v grofiji
Essex govor, v katerem je med drugim poudaril,
da sovražnik razpolaga s strahovito vojno silo, da
pa je po njegovem mnenju po dosedanjih naporih
začel popuščati. Velika Britanija — je dejal Duff
Cooper — je zdaj edina država, ki se vojskuje z
Nemčijo, toda Anglija ima kljub temu še zavez-
nike, kajti znano je, za kakšne ideale se bori.

Zagrebska vremenska napoved: Vroče, kra-
jevne nevihte.

Zemljevid k nemškim letalskim napadom na angleška pristanišča.

njegovih podmornic ter za pristanišče letalskih
poletov.

So pa tudi notranje-politični vzroki, ki Fran-
ca silijo v protiangelski tabor. Francija danes ni
več notranje-političen sovražnik Španije. O An-
gliji pa vemo, da danes z vsemi silami dela na
to, da bi se vrnil v Španijo Alfonz XIII., ki ima
zaslombo vse vladajoče plasti v Londonu. Njegova
žena je sorodnica ... v Rimu
bivajoča španska visoka aristokracija pa, katero
vodi vojvoda Alba, je prav tako, kakor španska
visoka buržuazija, kateri je na čelu grof Roma-
nonas, na strani bivšega kralja, ki ga podpirajo
tudi španski veleindustriji, ki jim avtoritarni re-
žim nikakor ni po volji. Ti so velji nasprotniki
generala Franca, oziroma so mu bolj nevarni nego

socialisti in levičarji, dočim je korporativna Spa-
nija današnji francoski vladi veliko ljubša, kakor
bi bila španska monarhija, ki podpira kandidata
na francoski prestol, grofa pariškega, ki ima s
svojim zamislom parlamentarne monarhije tudi
močno zaslombo v Londonu.

Španska fašistična falanga pa je seveda mo-
narhiji smrtna sovražnica, ker o obnovi Spa-
nije bi potem ne bilo več govora in bi Španija
zopet plula v vodah tuje velesile. Pri tem ima
nacionalna Španija za seboj danes tudi Portugals-
ko, s katero je pred dnevni sklenila pogodbo, ki je
naperjena proti vsem nameram in poizkusom
Velike Britanije, ki se boji za Gibraltar in bo
poizkusila preprečiti napad nanj s španske celine.
To bo začetek tretjega akta sedanje vojne drame.

Politični zapiski

»Hrvatski radnik« napada SUZOR

»Hrvatski radnik«, ki je glasilo delavstva organiziranega v stranki dr. Mačka, odgovarja belgradski »Politiki«, ki se je v članku dr. Matjašića zavzela za to, da bi SUZOR ostal nedeljen, kakor je danes, češ, da so se vsi tisti, ki so dolga leta sodelovali pri upravi delavskega zavarovanja, zavzemajo za to, da ostane SUZOR to, kar je. »Hrvatski radnik« trdi, da pozna vse tiste, ki so se »vpoznali z urojem SUZOR-ja in z interesi delavstva. To da su »Jova Jakić, Pfeifer, Haramina, Pačević in podobni, voditelji brez armade, ki res vedo kako so mogli gospodariti v SUZOR-ju na osnovi ured, ki so jih sprejemali od vseh mogočih režimov. Oni so bili dejansko zatiralci delavskih pravic v boju za izboljšanje življenjske ravni. Razen njih — nadaljuje list — je še mason Bauer s svojimi tovariši. Pod njegovim predsedništvom so namreč dobivali naloge, kako morajo pri volitvah glasovati. List končuje svoje pripombe, da je upravljanje razkojevanje delavskega zavarovanja rodilo nujnost, da se temu napravi konec in da se naj SUZOR razdeli. »Vedno ste z ironijo sprejemali kritike, ker ste mislili, da vam nič ne more. SUZOR upravlja oni, ki se ne morejo otresti masonsko-socialističnega vpliva«.

Adam Pribečević o Sovj. Rusiji

»Seljčko Kolo«, ki ga urejujejo Adam Pribečević se je obregnilo na hvalisanje belgradske »Politike«, da Sovjetska Rusija vsako leto zgradi 1000 km železnice. List pravi: Stevilka je res visoka, toda zelo majhna je, ako pomislimo, da je sovjetsko ozemlje ogromno in da je tamkaj zelo malo železnice. Pod carji so gradili več železnic, kakor 1000 km na leto. Pa je bilo le premalo. V sorazmerju bi zadostovalo, da pri nas zgradimo po 12 km železnice na leto, kar smo 84-krat manjši od Sovjetske Rusije. Pri nas smo v 20 letih zgradili 2.506 km železniških prog, torej 115 km letno, torej 4 krat več, kakor Sovjetska Rusija v istem razmerju. In to smo dosegli brez petletke, brez diktature proletariata. Samo to je pa res, da smo Srbi takšni, da tuje hvalimo, po svojem pa plujemo, pa čeprav je desetkrat boljše od tujega«.

Napad na hrvatske križarje

»Subotičke novine« objavljajo, da so na postaji v Čonoplji neki nogometaši napadli člane Hrvatskih križarjev. To da se je zgodilo sprito policijskega stražnika, ki da je »mirno opazoval dogodek«. List se huduje nad takšnim obnašanjem in pravi, da se »iz zgoraj navedenega vidi, kakšni napadi se dogajajo na hrvatske katoličane v dobi sporazuma, in to od strani znanih križarjev, ki povdarjajo versko strpljivost«.

Naša ladja »Rad« torpedirana

Splitski listi poročajo, da je bila naša tovorna ladja »Rad« na zahodni obali Afrike od neznane podmornice torpedirana in da je utonila. Posadko so rešili, podrobnosti o nesreči pa še manjkajo. Ladja »Rad« ki pripada družbi Banaz in Rusek, je iz leta 1910 ter je imel 4.219 br. ton nosilnosti.

»Rusi o dr. Mačku«

Iz »Hrvatske Straže« posnemamo, da je »Hrvatska ekonomska politika« pod gornjim naslovom objavila članek, v katerem med drugim piše: »Ob priliki letošnjih proslav godu dr. Vladka Mačka je bilo opaženo, da se proslava vidno udeleževal tudi predstavnik Rusije v osebi dopisnika sovjetske agencije TASS Poletajev. On je imel pri tej priložnosti tudi govor na banketu, ki ga je priredil zagrebški mestni načelnik, kjer je dejal, da predsednika dr. Mačka poznajo vsi narodi Sovjetske Rusije prav tako dobro, kakor poznajo njega in njegove cilje vsi narodi Balkana in ostale Evrope. Podčrtal je, da so prav tako poznane tudi predsednikove zasluge in uspehi hrvatske politične borbe, ki je hrvatski narod zedinila v eni misli in v eni težnji. Naglasil je, da mu bodo dnevi, ki jih je prebil v Zagrebu, ostali v neizbrisljivem spominu«.

»Sovjetska propaganda«

V »Hrvatski Straži« beremo, da so se po Zagrebu razdelili letaki z reklamo za film »Rusija v besedi in sliki«. Skoraj vsi dnevniki listi da so prinesli besedilo te reklame, ki najavljajo, da bodo gledalci imeli priložnost videti in slišati govore voditeljev Sovjetske Rusije, nadalje »dosedaj še nikjer drugod videne vojaške parade«, nadalje »stotine tisočev ljudi, ki v sprevedih pojejo ruske (!) pesmi«. Reklama pristavlja, da bodo ta film prikazovali istočasno kar v treh zagrebških kinematografih.

»Delo« o Bosni in Hercegovini, odkar so katoličani odšli med Hrvate«

»Delo«, glasilo skupine radikalov, ki jih vodi dr. Lazar Marković, pravosodni minister, objavlja članek o razmerah v Bosni in Hercegovini ter pravi, da so v »preostalih delih Bosne in Hercegovine« sedaj ostali samo še pravoslavni in muslimani, ki imajo sedaj namlogo, da predstavljajo deželo in hraniti njene tradicije. Odkar se je ustanovila banovina Hrvatska, so muslimani in pravoslavni še bolj drug na drugega navezani in so se politično tako zblížili, da so postali eno. Odkar namreč so katoličani odšli k Hrvatom, so si muslimani in pravoslavni mnogo bližji drug drugemu. S pomočjo zajednice so začeli pravoslavni in muslimani sodelovati in se na političnem polju bratiti. Radikalna stranka je po svojem programu muslimanom najbližja, ker se v njej ne vodi računa o verskih opredelitvah, ampak samo o — načelih«.

Italijanska ofenziva v Afriki

Pri prodiranju v angleško Somalijo so italijanske čete že prišle v stik z glavnimi angleškimi silami. — Hudi boji pri Debelu

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 12. avgusta. AA. Stefani: Poročilo glavnega štaba italijanske oborožene sile št. 63 se glasi:

Angleška podmornica »Odin«, o kateri pravi angleško uradno poročilo, da je izgubljena, je bila potopljena o priliki naših operacij, o katerih se je poročalo v prejšnjih poročilih. — Podmornica »Odin« (1500 ton) je bila oborožena z osmimi metalci torpedov, z enim topom 103 mm, mitraljska posadka pa je obstajala iz petih mož. V angleški Somaliji se naše napredovanje nadaljuje. Naša letala so bombardirala letališče Erkovit v Sudanu, kjer so zadelo 15 sovražnih letal, ki so se nahajala na tleh, in odbila napad sovražnih lovskih letal. Naša letala so se vrnila v svoje baze. Eno sovražno letalo, ki je skušalo bombardirati El Mac na meji Kenije, je bilo zbito na tla. Pri tem je bil ujet angleški kapitan-lovec.

Sporočilo glavnega štaba italijanske oborožene sile št. 64 se glasi:

V Angleški Somaliji so naše čete po nepretrganem napredovanju prišle v stik z glavnimi skupinami sovražnih čet.

Rim, 12. avgusta. AA. DNB: Posebni dopisnik agencije Stefani objavlja zanimive podrobnosti o borbah pri Debelu, Mamarakuta in pri Lomajami, kjer so se po osvojitvi Mojale po Italijani odigrale glavne borbe, o katerih dopisnik agencije Stefani poroča med drugim tole: Na predvečer 30. julija se je pojavilo pri studencu v bližini Debelu, kjer so italijanske čete zasedle postojanke z okrog 3000 vojakov z avtomobili in topovi. Angleži so nenadoma z veliko silo prešli v napad. Italijanski Askari so se držali v defenzivi in je šele noč prekinila borbo. Toda ob rani zori naslednjega dne so Angleži začeli z novo borbo, da bi rešili svoj ugled. Po 21 urni borbi so naše čete odbile sovražnika in same prešle v protinapad. Naskok italijanskih čet je bil tako močan, da so se Angleži v divjem begu umaknili, do svojih oklepnih voz ter pustili na bojišču mnogo padlih in okrog 200 ranjenec. Na bojišču je ostalo 64 Angležev med njimi trije častniki.

Italijansko poročilo o dosedanjih angleških izgubah v zraku in na morju

Rim, 12. avgusta. AA. DNB: »Giornale d'Italia« piše: Tekom poslednjih dveh mesecev, odkar je Italija stopila v vojno po kapitulaciji Francije, se je koncentriralo vodstvo vojne proti Angliji. Italija se udeležuje te vojne z največjo odločnostjo na strani Nemčije in vrši v polni meri svojo nalogo. Italija uničuje angleške vojne sile in vsak dan dosega sijajne uspehe proti vitalnim organom celokupnega sistema angleškega imperija. Italijanske sile so dosedaj uničile 298 sovražnih letal, eno križarko, sedem ruskih in 11 podmornic. Pokvarjene pa so bile štiri vojne ladje, dve ladji matice za letala, osem križark, štiri ruske, 10 trgovskih ladij in štiri cisterne.

Angleška poročila

Kairo, 12. avg. AA. Reuter. Uradno poročilo angleške poveljstva v Egiptu se glasi: V Zahodni Afriki se nadaljuje delovanje sovražnih patrol in ogledniških poletov. V Somaliji niti enkrat še ni prišlo do boja med glavnima deloma vojske. V Vzhodni Afriki je položaj normalen. V Palestini ni bilo nobenih bojev.

Angleške ocene nevarnosti napada na Somalijo in na Egipt

London, 12. avgusta, b. Garwin podaja v »Observerju« pregled bojev, ki se odigrajo v Afriki in ki postajajo iz dneva v dan ostrejši ter pravi, da bo imela ta vojna velik zgodovinski pomen. Garwin pravi, da preživljamo pričetek najbolj usodopolne borbe svoje vrste v vsej zgodovini človeštva. Te borbe prekašajo pomen borbe Indijo in Ameriko, ki so se v 18. stoletju vodile med Anglijo in Francijo. Spor, ki se je razvil v prostoru Sredozemlja in v Afriki ni nič drugega kakor borba za britanski svetovni imperij, ki jo bo Anglija vodila do končne zmage. Garwin trdi dalje, da Somalija nima sama na sebi posebne pomena, toda italijansko prodiranje proti Adenskem zalivu je treba oceniti kot sestavni del italijansko-nemškega poskusa, da se angleške sile prečenejo iz Sredozemlja in Rdečega morja. Zaradi tega Anglija ne namerava zapustiti Ber-

bere, temveč bo italijanski napad skušala z vsemi silami zaustaviti.

O napadu na Egipt, ki se baje pripravlja, pa piše Garwin: Operacije maršala Grazianija so vsekakor veliko dejanje. Mi smo pred to bitko nekako nepravilno in niti malo ne podcenjujemo dogodkov, ki prihajajo. Toda te dogodke bomo čakali brez vsakega omahovanja. Ta opazka g. Garwina je očitno migljaj na izredne vojne sposobnosti, ki jih ima angleški poveljnik Wavel, kakor tudi na sposobnosti, ki jih ima dobro izveščana angleška pokretna armada, ki je zlasti v puščavskih borbah nasprotniku nevarna.

Kairo, 12. avgusta b. Načrt italijanskih vojni operacij dokazuje, kam želi Italija prodreti s svojimi vojaškimi silami. Ni dvoma, da bo skušala Italija s svojo armado, ki je v veliki premoči, prodreti v Egipt in najbrže do Sueškega prekopa. S tem hoče tako sebi kakor tudi Nemčiji zagotoviti pot do Abesinije in Rdečega morja kakor tudi kopneno pot ob Nilu. Istočasno s temi vojnimi operacijami se hoče blokirati tudi angleško brodovje na Sredozemskem morju.

Iz popolnoma zanesljivih poročil se da jasno sklepati, da italijansko vrhovno poveljstvo računa s tem, da bo s pomočjo Španije izvedlo napad tudi na Gibraltar in sicer v trenutku, ko bo na vzhodnem Sredozemlju padel Sueški prekop. S tem bi bila oba izhoda zaprta po totalitarnih državah. S tem Velika Britanija računa in je storila že vse potrebne protiukrepe, ki bodo onemogočili italijansko-nemške napredke.

Italijanska pojasnila političnega umora v Albaniji

Rim, 12. avgusta. m. Italijanski radio je pooblaščen od notranjega ministrstva, da poda sledečo izjavo o incidentu na albansko-grški meji:

Grška vlada je nedavno razpisala nagrado za aretacijo ali uboj albanskega rodoljuba Daut Hodže, ki je v pokrajini Čamurija vodil propagando za povratek te pokrajine k Albaniji. Kot je znano je Grška pred nekaj leti anektirala omenjeno albansko pokrajino, v kateri živi kakih 50.000 Albancev. Hodža, ki so ga preganjale grške oblasti, se je skril v Albaniji. V teku preteklih noči so Grki prodrli čez albansko mejo in v borbi z Hodžo in njegovimi pristaši ubili albanskega nacionalista in njegovo glavo odnesli s seboj. Istočasno je rimski radio uradno pooblaščen, da zanika vsa poročila, ki prihajajo iz angleških virov, češ da je v Albaniji prišlo do nemirov med italijanskimi četami in Albanci ter da so se edine borbe, do katerih je prišlo v Albaniji, vodile med Albanci in grškimi tolpami, ki so ubili Hodžo.

Rim, 12. avg. m. TCP. Zaradi umora albanskega nacionalista Hodže prinaša italijansko časopisje uradno izjavo zastopnika italijanske vlade, v katerem pravi med drugim: Zločin je zelo resen, ne samo zaradi tega, ker je ubit Albaneec, ki se sedaj nahaja pod zaščito Italije, temveč, ker je zločin izvršen na ozemlju, ki se nahaja pod italijansko vrhovno oblastjo. Italija bo storila ukrepe, da zagotovi varnost in mir svojih državljanov. Namestnik Albanije se je nahajal na dopustu v času uboja in je danes takoj odpotoval v Tirano, kjer bo osebno prevzel preiskavo.

Rim, 12. avgusta. AA. Stefani. Rimski merodajni krogi pravijo, da je vest, ki jo je razširila angleška radijska postaja in po kateri je prišlo do

Kralj Peter pri tenisu na Bledu

Današnjo igro je gledala tudi kneginja Olga s kneževicema Aleksandrom in Nikolajem

Bled, 12. avgusta.

Danes popoldne so se na blejskem teniškem igrišču nadaljevale tekme za prvenstvo Bleda. Včeraj se je odigrala finalna tekma gg. poedinco med Branovičem in Smrdujem. Branovič je zmagal in s tem postal prvak Bleda za leto 1940.

Danes popoldne so se že ob 3 popoldne pričeli zbirati v zdraviliškem domu ljudje. Tribune so bile lepo okrašene z jugoslovanskimi zastavami in zelenjem. Posebno lepo je bila okrašena kraljeva loža. Ob 4 so se pripeljali na igrišče minister za telesno vzgojo ljudstva Dušan Pantič, minister dvora Antič, upravnik dvora z dvorno damo go. Olga Lozančič.

Okrog pol 6 se je pripeljala na tekme Nj. kr. Vis. kneginja Olga s kneževicema Aleksandrom in Nikolajem. Vsi prisotni so knegi-

spora v severni Afriki, na albansko-jugoslovanski meji in da so bili italijanski častniki poslani, da naredijo red, blit ubiti od upornih Albancev, plod fantazije. Nasproti tem vestem je bil ubit na albanskem ozemlju v bližini grške meje znani albanski vodja Hodža, ki so ga ubili grški plačanci. Ta vest je izzvala v rimskih krogih globok dojem. Toda uradni krogi so je sprejeli s tistim mirom, ki je glavni znak fašistične Italije. Dodaje se, da to ni prvi incident na grško-albanski meji.

Tirana, 12. avgusta. AA. Stefani. Albansko prebivalstvo je pod globokim vtisom strahovitega političnega zločina, ki je bil izvršen na grško-albanski meji. Albanski vodja Hodža je bil ubit na albanskem ozemlju v bližini grške meje. Njegovo truplo so našli brez glave. Izve se, da so morile grški plačanci, ki so njegovo glavo odnesli s seboj v Grčijo. Na glavo Hodže je bila razpisana od grških oblasti nagrada.

(Glej tudi poročilo na strani 3.)

Sovjetski poslanik podčrtava prijateljstvo z Nemčijo

Königsberg, 12. avg. AA. DNB. O priliki otvoritve 28. nemškega vzhodnega veleposelnice je priredil župan Koch svečan sprejem v čast diplomatov ter zastopnikov tujega in domačega tiska. Poleg gospodarskega ministra dr. Funka, finančnega ministra Schwegera v. Kreszka in generalnega guvernerja Franca so bili pri sprejemu tudi častni gostje veleposelnice. V imenu diplomatskih predstavnikov je govoril sovjetski veleposlanik Skvarčev, ki je izjavil, da Sovjetska Rusija po daljšem odmoru ponovno razstavlja svoje blago na vzhodnem veleposelnice, kar je znak tesnega gospodarskega in političnega sodelovanja med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo, katere ne temelji na hitrih in trenutnih interesih konjunktura. Upam, je pristavil Skvarčev, da se bodo v bodoče ti odnosi uspešno poglabili.

Dražba »Dijaškega doma« v Kočevju — preložena

»Gottscheer Zeitung« piše, da je bila dražba Dijaškega doma v Kočevju, ki je bila prvotno določena za 2. avgust, preložena na 20. september. Proti dražbi je vložila nemška narodna skupina »kot prava lastnica« pritožbo pri banovini, pri pravosodnem, prosvetnem in notranjem ministrstvu. Pritožba je bila zavrnjena in pritožitelji imajo sedaj odprto sodno pot. Nemški kočevski list pravi, da se je »vodstvo nemške narodne skupine postavilo na stališče, da sodnijske pote ne bo nastopilo«.

List nadaljuje poročila, da je bilo zadnje čase predloženih prosvetnemu ministrstvu 10 prošelj, v katerih »nemški starši iz občin Kočevja, Crnomelj, Novo mesto, Koprivnik, Smuka, Stalcerji, Dol. Briga, Borovce, Planina, Verčice, Crmošnjice in Laze prosijo za ustanovitev nemških oddelkov na ljudskih šolah«. Prošnje so utemeljene s potrebnimi pojasnili in izjavami staršev, kakor to zahteva uredba prosvetnega ministrstva.

Šah v Celju

Celje, 12. avgusta.

Danes je v tretjem kolu igral Marek kot beli D4, njegov nasprotnik pa je izvekel E5, torej Englundov gambit. Mizo so obstopili številni kibicji, ki so napeto sledili potezam. Marek je dobil v otvoritvi kmela, a spregledal je večni šah in igra je bila po 14 potezah remis.

Ostale partije so zelo zamotane in dajejo ob tem času še nejasno sliko o izidu.

Nove podrobnosti o zverinskem umoru v Halozah

Ptuj, 12. avgusta.

Dodatno k našemu poročilu v »Slovenskem domu« o okrutnem roparskem umoru, katerega žrtev je postala preteklo noč 30 letna soproga gostilničarja in trgovca Martina Debeljaka, Julijana, navajamo še nekatere podrobnosti, ki smo jih med tem izvedeli. Založila se je zgodila v času, ko je bil moč pokojnice Martin Debeljak že dalje časa na orožnih vajah. Ko so se kritične noči podali domači potem, ko so zaprli gostilno, k počitku, so čez nekaj časa zaslišali zunaj divje streljanje. Strelji so padali takoj nato tudi skozi okno v sobo, v kateri so spali gospodarica Julijana Debeljak in njuna otroka šestletni sinček in dvomesečna hčerka, ki jo je imela mati na prsih, na drugi postelji pa je spala trgovska pomočnica, 19 letna Marica Emeršič. Baje je gospodarica takoj, ko je slišala streljanje, vstala in se sklonila skozi okno, pri čemer je bila smrtno zadeta. Dejstvo je, da je bila pokojnica po nekaj streljih zadeta v srce in je v nekaj trenutkih izdihnila. Ranjen je bil tudi sinček, k sreči le lahko, medtem ko se hčerki in pomočnici ni ničesar zgodilo. Maskirani razbojniki, ki jih je bilo okrog 20, so nato s krampji, koli in kamenjem razbili križe na oknih in izpahili vrata ter vdrli v stanovanje. Vmes so neprenehoma streljali, ker so stene in pohištvo na mnogih krajih preluknjali. Pomočnici, ki je klicala na pomoč, so grozili s smrtjo in zahtevali od nje, naj pove, kje je denar. Razbojniška tolpa je nato prebrskala in razmetala vse stanovanje, dokler ni končno iztaknila denarja, o katerem mislijo, da ga

je bilo 40.000 din. Točneje navajajo vsoto 40.357 din. Potem ko so se naložili razne stvari in izpraznili trafiko, so baje med kričanjem in petjem odšli na Hrvatsko, od koder so po pripovedovanju ljudi tudi prišli. Sosedje pripovedujejo, da so bili zastraženi v svojih hišah, tako da niso mogli, oziroma si niso upali na pomoč. V svojih hišah si niso upali niti ganiti, kajti razbojniki so na najmanjši šum streljali. Pravijo, da je bilo razbojnikov okrog 20, streljalo pa je padlo nad 100. Dva človeka, ki sta prišla ob času napada mimo, sta slišala hrvatsko govorjenje. Po vseh znakih sodeč je bila razbojniška tolpa, ki je napadla Debeljakovo hišo, zelo dobro organizirana in je najbrž prišla s hrvatskega področja, kamor je tudi pobegnila.

Doslej se še ni posrečilo razčistiti tega zagnanega roparskega umora, čeprav so že bili aretirani nekateri osumljeni. Preiskava se mrzlično nadaljuje pod vodstvom ptujskega orožniškega poveljstva. Na kraj umora pa so prišli tudi detektivji, ozir. policija iz Maribora in Varaždana, ki je začela najstrožje preiskavo in vzela tudi prstne odtise razbojnikov.

Sodno obdukcijo je izvršil zdravnik dr. Vrečko s sodnikom Zupanom. Ugotovljeno je, da je smrt nastopila takoj po zločinu zaradi prestrelitve srca.

Truplo pokojne Julijane leži doma na mrtvaškem odru, kamor je hodilo kropit številni ljudje. Haložani so pod mučnim vtisom zaradi gnusnega roparskega zločina in komaj čakajo, da bi oblasti umor razjasnile in zločince kaznovala.

Osebnosti

Belgrad, 12. avg. m. Pri ravnateljstvu za zunanjo trgovino trgovinskega ministrstva je postavljen za šefa oddelka kontrole za uvoz električnega materiala strojev in pogonskih urezov ljud. Stjepan Han.

Belgrad, 12. avg. m. Arhitekt inž. Božidar Obradović je zgradil tip malega premičnega zaklonišča proti zračnemu napadu. Zaklonišče je zgrajeno iz železobetona in je visoko 2.10 m. Znotraj je široko 92 cm in sprejme 2 do 3 osebe. V vsej državi je dosedaj zgrajeno le eno takšno zaklonišče in sicer na postaji Belgrad-Dunav.

Danes ob 6 zjutraj se začne v stolnici devetdnevna za mir. - Ob zjutraj sv. maša, ob 8 zvečer molitvena ura.

Sestanek Boris - Karel

Romunska vlada poslala spomenico na Madžarsko
Z Bolgarijo je Romunija že uredila vsa nesoglasja

Rim, 12. avgusta. t. Transc. V častnikarskih in diplomatskih krogih zatrjujejo, da so poročila o sestanku med bolgarskim kraljem Borisom in romunskim kraljem Korolom v bližini mesta Krajove resnične. Vlada obeh sosednjih držav sta se na tem sestanku v podrobnostih razgovarjala o odstopu Dobrudže in o sklenitvi prijateljske zveze med obema državama. V diplomatskih krogih potrjujejo, da želi romunski kralj čim prej razčistiti vsa nesoglasja v Bolgariji, tako, da bi mogel stopiti v pogajanja z Madžari brez kakršnih drugih obremenitev. Bolgarski kralj stoji na stališču, da je po vrnitvi Dobrudže izginil vsak razlog, da naj bi obe državi ne začeli popolnoma novega življenja v prijateljski sosesčini in sodelovanju. V istih rimskih krogih menijo, da je bil sestanek organiziran z vednostjo Nemčije in Italije, ki da ga v polni meri odobravata, ker bodo sedaj pogajanja med Madžarsko in Romunijo mnogo lažja.

Curih, 12. avgusta. b. Bukareštanski dopisnik »Nue Zürcher Zeitung« poroča, da je predstavnik Madžarske g. Bartos izročil romunskemu zunanjemu ministru Manolescu spomenico zunanjega ministra grof Csakyja v kateri madžarska vlada predlaga hiter začetek neposrednih pogajanj, pri čemer prepušča Romuniji določitev kraja in časa sestanka. Madžarska hoče s tem prekiniti romunsko taktiko zavlačevanja. Kratko pismo ne vsebuje, kot se čuje, nobenih podrobnosti glede teritorialnih zahtev, čeprav je znano, da je Madžarska že določila največji in najmanjši program svojih zahtev, kar pa zaenkrat drži še v najstrožji tajnosti, kar je povsem razumljivo, ker hoče pospešiti, da se pogajanja vsaj prične.

Madžarska delegacija za pogajanja z Romunijo je sestavljena. Ni izključeno, da se bodo pogajanja vodila v Bukarešti. Na madžarski strani opozarjajo na vedno večjo nestrpnost Italije in Nemčije, ker je od monakovske konference poteklo že mesec dni. Kakor preje tako tudi sedaj izgleda, da neposredna madžarsko-romunska pogajanja niso preveč veliki in se v tem oziru še vedno opaža velika skepsa.

Tudi Bolgarija še vedno čaka na romunski odgovor. Kot poročajo iz Sofije, je romunski poslanik Filoti v soboto dvakrat obiskal bolgarskega zunanjega ministra Popova. Na konferenci med predsednikom vlade Filovom zunanjim ministrom Popovom in predsednikom sobranja so razpravljali o možnosti sklicanja seje izrednega parlamenta. Bolgarija že izvaja vse tehnične priprave za skorajšnjo zasedbo južne Dobrudže. Nasproti romunskim željam glede donavske luke Silistrije in črnomorske luke Balčika pa Bolgarija kaže znatno rezerviranost in odklonilno stališče, ker hoče tudi ti dve luki vključiti v bolgarsko ozemlje. Navzlic vsemu temu pa tako Bukarešta, kakor tudi Sofija odkrito želita, da se po reviziji meja med obema državama sklenejo prijateljski odnosi.

Položaj bo razčiščen še ta teden

Madžari zahtevajo polovico
Erdelja

Rim, 12. avgusta. b. Po izmenjavi spomenice glede direktnih pogajanj med Budimpešto in Bukarešto za rešitev transilvanskega vprašanja poročajo italijanski listi iz Budimpešte in Bukarešte, da bo verjetno položaj še ta teden razčiščen in da se bodo pričela uradna madžarsko-romunska pogajanja. Madžarska vlada je pripravljena poslati svojo delegacijo v Romunijo in se bodo pogajanja vodila verjetno v Bukarešti ali pa Sinaji.

Madžarska vlada kaže veliko razumevanje za težave, v katerih se je znašla Romunija, zaradi česar madžarske zahteve ne bodo take težke, kot se je domnevalo v nekaterih mednarodnih krogih evropskega zahoda, ki so računali, da bodo sporna vprašanja v tem delu Evrope dovedla do resnih razprtij in morda do vojnih zapletov, ki bi jih Anglija hotela izkoristiti za nadaljnjo vodstvo vojne proti Italiji in Nemčiji. Ti upi pa so propadli. Madžarska noče, tako trdijo ta poročila, zahtevati od Romunije celotne Transilvanije, ki jo je zgubila s triansonsko pogodbo in ki objema celih 103.000 kv. kilometrov ozemlja s 5 in pol milijoni prebivalstva, temveč hoče le nekatere večje popravke dosedanjih meja. Zaradi tega bo Madžarska, tako trdi romunski list, dobila od Romunije 48.000 kv. km 2 in pol milijona prebivalci, od katerih je 1.300.000 Madžarov, ostali pa so Romuni in Nemci. Razen

tega bo pri reševanju tega vprašanja izvedena tudi izmenjava prebivalstva, da se na ta način končno veljavno omogoči etnološka meja med Madžarsko in Romunijo.

Bossy se vrača v Rim

Zagreb, 12. avgusta. b. Davi ob 5.25 je potoval skozi Zagreb romunski minister v Rimu Bossy, ki mu je bila pred kratkim poverjena diplomatska misija v Budimpešti. Vrača se zopet na svoje mesto v Rim.

Nemci na Madžarskem

Budimpešta, 12. avg. b. Včeraj je bilo na Madžarskem veliko zborovanje nemških narodnih manjšin, na katerem je govoril voditelj nemške narodne manjšine na Madžarskem Franc Basch. V začetku svojega govora je poudaril neomajno vdanost nemške manjšine Madžarski, poudaril pa je potrebo, da se mo-

Amerika želi uvažati živež v od Nemcev zasedene dežele

New York, 12. avg. b. Bivši predsednik Združenih držav Hoover je sporočil, da je z angleško in nemško vlado pričel pogajanja za proučitev možnosti odposiljave hrane v Nizozemsko, Belgijo, Poljsko in Norveško. Posebna komisija je namreč ugotovila, da 18 milijonom prebivalcev v teh državah grozi neposredna lakota. Komisija je zahtevala od Anglije, da dopusti skozi blokado ladje s hrano, Nemčija pa je istočasno pozvala, naj da svečano obljubo, da teh pošilk hrane ne bo porabila za nemško vojsko in v druge nemške

raje pravično rešiti vsa sporna vprašanja med nemško narodno manjšino in madžarskimi oblastmi. Obenem je izrekel zahvalo madžarski vladi za vse ono, kar je doslej storila za boljše razumevanje med Nemci in Madžari. Nato je naštel socialne in uradne ustanove, ki so potrebne madžarskim narodnim manjšinam in ki služijo njenim interesom.

Poveljnik bolgarske delovne službe na obisku v Nemčiji

Berlin, 12. avg. AA. DNB: Poveljnik bolgarske narodne delovne službe polkovnik Ganev je bil sprejet danes pri voditelju nemške delovne službe Konstantinu Hildu. Po prisrčnih pozdravih je vodja nemške delovne službe poudaril tradicionalno povezanost bolgarske in nemške narodne službe ter izročil polkovniku Ganevu častno plaketo. Nato sta oba odšla pred spomenik padlim vojakom v svetovni vojni, kjer je bila razvrščena častna četa nemške delovne službe z godbo na čelu. Polaganju venca je med drugim prisostvoval tudi bolgarski poslanik Draganov, bolgarski vojaški ataše Harisanov, poveljnik Berlina general Seifert, general delovne službe v Rauter in polkovniki delovne službe Müller, Brandenburg in Sommer.

Krivci poraza pred sodniki v Rimu

Zanimive misli švicarskega lista o krivdi Bluma, Daladiera in Reynauda

Švicarska »Nue Zürcher Zeitung« posveča svoj uvodnik vprašanju procesa, ki se je v Rimu v Franciji začel proti vojnim krivcem. List tako-le izraža svoje mnenje o procesu:

Do danes je zgodovinska podoba o vzrokih katastrofe, ki je zadela Francijo, že toliko jasna, da krivde za vojno ni mogoče meriti po odgovornosti, ki jo je ena ali druga osebnost v usodni uri prevzela nase. Vzrokovi je cela veriga. Pri tej verigi političnih in vojaških zmot in zamud, zmed in razglavosti, krivih prividov, ki se raztegajo po vsej dolgi dobi, ko se je odločevala usoda Evrope, so sodelovale vse sile francoskih režimov, vojaške skoraj prav tako, kakor politične. Ako se francoska desnica svoje soodgovornosti za vslop Francije v vojno ne more otresti — večina njenih parlamentarnih zastopnikov je jeseni 1939 govorila o vojni kot o neizbežnem zlu — ji pa tudi ni mogoče odreči pravice, da glavno breme krivde zvali na tiste politike levičarskih strank, ki so l. 1936 državo pod geslom »ljudske fronte« potisnili v prepad, izpodjedli njene gospodarske osnove, spravili popolno zmedo v industrijo orožja, zamudili dve svetovnozgodovinski leti, ki sta bili usodni za usodo Francije in okrepitev njene vojaške udarnosti, ter njeno diplomatsko udarnost vsestransko ohromeli. Naj bodo notranje-politični razlogi za proces takšni ali takšni, res je in ostane, da se je Leon Blum kot ministrski predsednik ljudske fronte obremenil s tolikšno krivdo, da se ne more izogniti usodi in da ga morajo poklicati na odgovor. Odgovornost za njegovo delo pri presoji krivde za katastrofo ne bo nič manjša, kakor neposredna odgovornost za dejanja, ki so neposredno povzročila razsulo na bojiščih. Zanimivo bo videti, če bodo sodniki pri obravnavanju obtožnice proti Daladiere upoštevali dejstvo, da se je ta državnik, ki je bil prej pristaš ljudske fronte, dvignil, ko je opazil anarhijo, ki ga je začela obdajati in v

poslednjem trenutku skušal rešiti kar se rešiti da. Zanimivo bo tudi, kako bodo sodniki ocenili Daladierevo pripravljenost, da v duhu monakovskega sestanka v septembru leta 1938 sklene z Nemčijo trajno premirje. Toda najbolj zanimiv bo primer Reynauda, ki je bil eden med redkimi, ki so spoznali hiter razvoj evropske napetosti, ki je spoznal način bodočega boja in nova vojna sredstva in je zahteval tem odgovarjajočo oborožitev Francije, a ki je imel nesrečo, da je moral v usodni uri prevzeti odgovornost za zmote in grehe moči, ki njegovih svaril niso sprejeli, se jim smejala in jih kot smešne odklanjali.

Glavni krivci poraza — se umikajo iz javnega življenja...

Vichy, 12. avgusta. t. »Petit Journal« poroča, da je vodstvo CGT (Confederation Generale du Travail — revolucionarna sindikalna zveza) na seji, ki jo je imelo v Toulousu, sklenilo, da iz svojega programa črta vse, kar

Japonci pred Indokino

Francozi jo bodo branili. — Tudi Kitajska zbira vojsko

Hongkong, 12. avgusta b. položaj v francoski Indiji je precej kritičen. Tri armade si stojijo danes nasproti na mejah. Na meji Kvangsi so Japonci zbrali več divizij, vendar moč teh divizij še ni znana. Kitajci so postavili 10 divizij na meji Yunana in Indokina, 15 km v notranjosti Indokine pa zavzele položaj francoske kolonijalne čete, ki štejejo zaenkrat 50.000 mož. V Indokini se nahajajo znatne množine ameriškega orožja, ki je bilo določeno za Kitajsko, ki pa so ga francoske oblasti zadržale in je sedaj pod francosko kontrolo. Celoten položaj je zelo zmeden. Eskadre francoskega brodomstva so izplule iz luk Indokine. Japonci pa so koncentrirali močne pomorske enote v zalivu Tongking. Glavni štab maršala Čankajška je poslal apel, v katerem izraža svojo pripravljenost, da bo prisel na pomoč Indokini, če bi deželo napadle japonske čete. Uradno poročajo, da so se istočasno vodili zalo prijateljski razgovori med francosko vlado in japonskim poslanikom.

Singhaj, 12. avgusta. AA. Reuter. Pogajanja med oblastmi francoske Indokine in Japonsko se bodo danes spet začela v Hanoju. Vsi krogi na Daljnem vzhodu pazljivo spremljajo ta pogajanja. Po vesteh iz Čungkinga so zastopniki kitajskih oblasti izjavili, da so Kitajci pripravljeni na vsako morebitnost v Indokini. Kitajski krogi smatrajo, da pomeni japonska inicijativa glede francoske Indokine za Anglijo enako nevarnost kakor za Kitajsko. Verujejo, da bo Japonska morebiti začela ogrožati Birmanijo in Singapur.

Protiangliške demonstracije na Japonskem

Tokio, 12. avgusta. AA. Reuter. Protiangliško razpoloženje na Japonskem, ki se je v zadnjem času navidez pogojevalo, se je včeraj spet prebudilo. Po raznih japonskih mestih so bila včeraj velika zborovanja, na katerih so protestirali proti Angleskem nastopanju ter zahtevali od japonske vlade, naj proti Angliji učinkovito nastopi. Po tokijskih ulicah so delili letake, s katerimi so pozivali Japonce naj se udeležijo »ogromnega zborovanja proti Angliji«. Domoljubne organizacije so prisilile japonske tolmače, ki so zaposleni na angleškem konzulatu v Oaki, da podajo ostavko, dočim so slugam, ki delajo po zasebnih hišah okoli angleškega veleposlaništva v Tokiu, zagrozili s smrtjo, če ne opuste svojega posla.

Ameriški odgovor Japoncem

Tokio, 12. avgusta. AA. DNB: Danes je v zunanjem ministrstvu prisel odgovor vlade Združenih držav na protest, katerega je v imenu japonske vlade izročil veleposlanik Horinuki proti prepovedi izvoza bencina. Odgovor washingtonske vlade pravi, da je bila ta prepoved storjena v korist Združenih držav. Odgovor pripominja da prepoved izvoza bencina ni bila naplerjena proti nobeni državi in da vlada v Washingtonu ne more vzeti v

Za obnovo gledališča

Znana italijanska gledališka revija »Scenariio«, ki jo izdaja vodja gledališkega odseka ministrstva za narodno kulturo, de Pirro, prinaša vrsto zanimivih člankov, ki so jih napisali najboljši italijanski strokovnjaki gledališke umetnosti Bragaglia, Pavolini, Lodovici in Pacuvio. Obravnavajo različne snove, ki se tiče gledališča, se pa vsi strinjajo v tem, da je višek igralske umetnosti, ki tudi ljudstvu najbolj ugaia, klasično in versko gledališče, ki je preželo duha večne lepote in ima hkrati neminljivo naravstveno vrednost. Tudi to soglasno ugotavljajo, da ima ravno preprosti narod največ učenja za dramo, ki nam — v najdovršenejši lepi obliki seveda — predstavlja vprašanje naravstvenega reda posameznika in družbe. Zato ima narod ravno klasike najrajši in če se je okus širokih ljudskih plasti v največjem času pokvaril, je to seveda krivda tistih, ki se po krivici smatrajo za »inteligenco« in katerih duševno obzorje se ravna po Zolaju, ki je dejal, da umetnost z naravstvenimi ideali in nazori nima sploh nobenega stika. Bragaglia pravi tudi, da je takozvano »odlično občinstvo« najslabše, ker mu prija po veliki večini samo to, kar je naravstveno pokvarjeno. Pavolini omenja, kako se na primer pri vpriporitvi Manzonijeve tragedije »Adelgis« v Florenci, kjer so jo igrali na prostem, ljudstvu ni toliko dopadla razkošna scenerija in nastopi v velikih masah, kakor tista mesta Manzonijevega dela, ki imajo najglobljo pesniško vrednost in so obenem na naravstveni višini. Lodovici pravi, da bo obnova sodobnega gledališča imela najboljšo oporo v narodu samem, ki še razume skrivnostne pa realne odnose med veliko umetnostjo in globoko religioznostjo. »Snov drame« — tako piše — »ni nobena vrednota sama na sebi; to, kar se na odru dogaja ni važno zaradi svoje gole dejanskosti, ampak po tem in zaradi tega, kar pesnik s pomočjo snovi odkriva bistvenih resnic in kolikor zbudi v gledalcih naravstven podvig.«

Med drugim komentira te izjave »Osservatore Romano« in pravi, da je zelo značilno, da ravno vodilni italijanski teaterski ljudje delajo na to, da bi se ta umetnost vrnila k naravstveno-religioznim podlagam. Saj so na teh temeljih bile zgrajene vse velike drame tako klasičkov, kakor tistih sodobnih dramatikov, katerih dela imajo resnično in trajno vrednost.

zagovarja razredno borbo. Odslej bo ta organizacija branila samo še »svete pravice dela, družine delavcev in koristi domovine. Leon Jouhaux, tajnik teh sindikalov, ki so za časa ljudske fronte šteli 5 milijonov članov, je zboru vodstva CGT sporočil, da se dokončno umika iz javnega življenja. (Leon Jouhaux je bil skupno z Leonom Blumom eden vodilnih pontifov, ki so v dobi oblasti ljudske fronte razkrajali Francijo in pripravljali katastrofo, ki jo je zadela. Za to ni verjetno, da se bodo današnji voditelji Francije zadovoljili z dejstvom, da se je ta sodrug — umaknil iz javnega življenja. Op. ured.)

Naši odnosi z Italijo

Članek »Samouprave«

Pod naslovom »Italija, Jugoslavija in Balkan« objavlja belgrajska »Samouprava« uvodni članek v katerem hoče iskreno pojasniti odnose med Italijo in Jugoslavijo. List med drugim pravi:

»Italijo in Jugoslavijo ne sme ničesar razdvajati, ker so njihovi odnosi jasni in postavljeni na trdne temelje je večkrat preizkušene prijateljstva. Na obeh straneh Jadrana je to stvarna resnica in načelo, ki je od vseh sprejeto. V Evropi s to stvarnostjo tudi računajo in je nikdo ne more zanikati, razven, ako bi kdo hotel to storiti iz posebnih tajnih računov, kot se je na primer zgodilo zadnje dni v nekem delu evropskega tiska — in to v tisku neke države, ki je z Italijo v vojnem stanju — ko so časopisi pisali, da Italija ni iskrena prijateljica Jugoslavije in da Italija še ni pokazala vseh svojih namenov na Balkanu. Italijanska javnost je na takšne poskuse motnje

ostro zavrnila. Kar se nas tiče, moramo izjaviti, da nismo želeli, da bi se s temi spletkami posebno bavili. Za nas je mnogo bolj važno spoznanje, da so naši odnosi z Italijo takšni, da že sami zanikajo vse, kar je o navedenih spletkah pisal imenovani tisk. Naše prepričanje, da stvarnost prijateljstva med obema državama ne morejo zrahljati nobene intrige. Mi stvari in dogodke tako razumemo, da je Balkan izven pozornice vojnih dogodkov, izven ogromne drame, ki se v ostalem že približuje svojem zaključku. V zavesti, da ostaneta Podonavje in Balkan izven teh strašnih dogodkov, smo zadovoljni z zavestjo, da Nemčija in Italija želita red v gospodarstvu vseh držav, ki spadajo v okvir jugovzhoda. Prepričani smo, da se v svojih upih ne bomo varali. Za to bomo utrjevali gospodarske odnose z Nemčijo in Italijo brez ozira na spletkarije, pa naj prihajajo od te ali one strani.

naglašja, da se odnosi med Italijo in Albanijo razvijajo v popolnem medsebojnem soglasju, ki jih nobene londonske spletke ne bodo mogle skaliti.

Glede zločina, ki se je pripetil na albansko-grški meji pa pravi agencija Stefani, da se ni zgodil na albanskih tleh, marveč v mestu Samarina v Grčiji. Albanskega voditelja so umorili neki morilni odposlanci. Ta dogodek je med albanskim prebivalstvom izzval veliko ogorčenje, ki je dalo povod za navdušene manifestacije za Italijo in njene voditelje.

V Albaniji red in mir

Italijanski tisk zavrača ponovne angleške spletke

Rim, 12. avgusta t. Italijanski tisk je zavzel zelo ostro stališče proti novim spletkarjem, ki bi rado zanesle nemir na Balkanu. Agencija Stefani je v tej zvezi objavila, da so v angleškem radiu razkrili govorice, da naj bi bili v Albaniji izbruhli nemiri in da se je na albansko-grški meji pripetil politični zločin, ki je dal povod za izbruh »revolucije«. Agencija Stefani pravi, da bi bilo odveč ponavljati, da tudi ta poročila spadajo v vrsto tistih angleških fabrikatov, ki so nedavno vedeli pripovedovati o nekem »zemljevidu Velike Albanije«. Italijanski tisk

Papeško vseučilišče v Salamanci

Salamanca, 12. avg. AA. Havas. Vatikan je dovolil ustanovitev papeškega vseučilišča v Salamanci. Na njem bodo smeli podeljevati doktorske naslove iz bogoslovja in kanoničnega prava.

Bern, 12. avg. m. Švicarsko časopisje piše, da

se švicarska trgovina sedaj orientira v glavem napram Nemčiji in Italiji. Časopisje predvideva, da bo izmenjava blaga med Nemčijo in Italijo občutno porasla.

Antwerpen, 12. avg. m. Industrija diamantov v Antwerpnu je hudo prizadeta veled vojne. Delavstvo je večina brezposelno. Oblasti bodo podvezle vse potrebne korake, da bo dela vsaj za 6 mesecev.

Gospodarstvo

Kontingenti v trgovini s SSSR

Iz Belgrada poročajo, da so bili v trgovinski pogodbi, sklenjeni dne 18. maja v Moskvi, določeni naslednji kontingenti za medsebojno trgovino: za izvoz v SSSR do 50.000 dol. deteljnega semena, do 120.000 dol. boksita, do 150.000 dol. ekstraktov za strojenje kože in do 50.000 dol. za ferofilicij. Nasprotno pa so določeni za izvoz k nam naslednji kontingenti: bombaž do milij. dolarjev, petrolej do 100.000 dol., parafin do 100.000 dol., bencin do 100 tisoč dol., azbest do 50.000 dol., laneni odpadki do 30.000 dol. in farmacevtski proizvodi do 20.000

dolarjev. Za ostale predmete so bili določeni kontingenti v manjših količinah.

Trgovinski promet se bo razvijal na podlagi trimesečnega ravnotežja uvoza in izvoza in se bodo cene določale v ameriških dolarjih. Plačilo se bo izvršilo v Jugoslaviji po Narodni banki na osnovi svobodnega tečaja za dolar na belgajski borzi.

Prišlo pa so tudi informacije, da bo dosedanj spoznanje se razširilo tako glede višine posameznih kontingentov, kakor tudi glede novih predmetov, ki bodo prevzeti v listo.

Zboljšanje mezd delavstva Trboveljske premogokop. družbe

Ljubljana, 12. avgusta.

Danes dopoldne so se pri Trboveljski premogokopni družbi začela pogajanja med zastopniki družbe in delavstva glede izboljšanja mezd z ozirom na naraščajočo draginjo, ker ima tozadevna pogodba med delavstvom in podjetjem določila, da se v primeru znatnega povišanja draginje pričlona nova pogajanja za novo ureditev mezd. Pogajanja so bila kmalu uspešno zaključena.

Rezultat pogajanj je, da se dosedanja posebna draginjska doklada poviša s 1. avgustom 1940 za nadaljnji 9% na bruto zaslužek, tako da bo znala skupno v bodoče 25%. Poleg tega je bilo sklenjeno zvišati kategorije zaslužke najnižje plačanih delavskih kategorij rudarjev in apnenčarjev.

Navodila za izvrševanje uredbe o varčevanju z živili

V »Službenih novinah« je predpisal trgovinski minister naslednja navodila za porabo uredbe o varčevanju z živili: Uredbe čl. 1. uredbe, po kateri se na brezmesne dni v sredo, četrtek in petek prepoveduje vsaka prodaja na na drobno svežega govejega, telečjega in svinjskega mesa, se našana na klanje živine na omenjene dni, v kolikor to klanje ne spada pod odredbo čl. 3. uredbe, s katero se prepoveduje klanje telic in juncev izpod enega leta. Prav tako ni z uredbo prepovedano, da se na brezmesne dni drži meso na čuvanju v samih mesarskih in gostinskih podjetjih. — V kolikor je v posameznih gostinskih obratih potrebno ali običajno pripravljanje mesa v surovem stanju v petek za soboto, se to lahko izvrši v petek za soboto, vendar je lastnik obrata dolžan, da podvzemanje takega posla prijavi pristojni nadzorstveni oblasti. V kolikor je omenjenim obratom potrebno pripravljanje svežega mesa v petek, se more omenjenim obratom tudi dobavljati v petek sveže meso. — Po uredbi je prepovedano v sredo, četrtek in petek servirati jedila s telečjim, govejim in svinjskim mesom v gostinskih obratih. V četrtek je prepovedana prodaja zaklanih prašičev in njih mesa ter potrošnja tega mesa v gostinskih obratih. Prodaja zaklanih prašičev in mesa kakor tudi potrošnja tega mesa se vrši lahko v gostinskih obratih samo v nedeljo. — Pod prepoved prologov potrebne bivanja ob morju in za katere so dajane in potrošnje ne spadajo živalski deli, ki se ne smatrajo za meso v ožjem smislu. Ker se glava in noge ne morejo smatrati za meso, je dovoljena prodaja glave in nog v mesarijah, kakor tudi potrošnja v gostilnah na brezmesne dni.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 8. avgusta kaže naslednjo sliko (v milij. din, v oklepajih razlik v primeri s stanjem dne 31. julija 1940):

Aktivna: zlato v blagajnah 2.055,5 (+ 0,9), zlato v inozemstvu 246,1 (+ 15,0), skupna podlaga 2.301,6 (+ 15,9), devize ziven podlage 479,55 (+ 33,04), kovani denar 278,1 (— 8,0), posojila: menična 1.594,7 (— 61,37), lombardna 178,36 (— 20,5), skupno posojilo 1.773,05 (— 82,0), eskont bonov države obrambe 4.227,0 (+ 136,0), razna aktivna 1.990,56 (65,3).

Pasiva: bankovci v obtoku 12.121,7 (— 57,5), drž. terjatve 85,24 (+ 55,75), žirovni računi 1.270,84 (+ 55,75), razni računi 737,8 (+ 19,9), skupno obveznosti po vidu 2.093,86 (+ 152,95), razna pasiva 343,0 (+ 0,6).

Obtok bankovcev ter obveznosti po vidu 14.215,6 (+ 95,45), skupna podlaga po stvarni vrednosti 3.682,55 (+ 25,5), od tega samo zlato v blagajnah po stvarni vrednosti 3.289,8 (+ 1,6) milij. din, skupno kritje 25,90) v prejšnjem izkazu 25,89%, od tega samo z zlatom v blagajnah 23,13 (23,28%).

Izkaz kaže, da je zasebno gospodarstvo delno vrnilo nazaj banki znatna sredstva, delno pa sploh novo dalo banki na razpolago svoja sredstva v obliki povečanja žirovni računov. Zmanjšanje posojil ter povečanje žirovni računov dosega skupno 194 milij. din, kar je bilo delno kompenzirano s povečano zadolžitvijo države pri eskontu bonov drž. obrambe za 136 milij. din. Ker so tudi državne naložbe pri banki narasle, se je zaradi tega obtoka bankovcev zmanjšal za 57,5 na 12.121,7 milij. dinarjev.

Stanje naših kliringov

Po izkazu Narodne banke je bilo dne 18. avgusta stanje naših kliringov naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 31. julija):

Aktivni kliringi: Nemčija 3.225.777 (— 1.673.841) mark, protektorat 16.395.275 (+ 611.651) kron, Bolgarija 3.239.532 (+ 200.506) din, Turčija 6.206.066 (+ 6.807) din, Francija 2.432.287 (+ 63.280) fr., francoske kolonije 2.573.064 franc. frankov in Španija 2.934.960 pezeta.

Pasivni kliringi: Italija 48.728.998 (— 601.280) din, Madžarska 15.389.851 (+ 1.021.043) din, Romunija 7.171.699 (— 3.616) din, Slovaška 14.658.780 (— 43.049) kron, Belgija 1.333.411 belg. in Poljska 18.896.014 din.

Izkaz o stanju naših kliringov ne kaže znatnih izprememb. Le med aktivni kliringi so se naše terjatve v Nemčiji znatno zmanjšale: za 1,7 milij. mark, nadalje tudi v protektoratu za 0,6 milij. din. Med pasivni mikliringi so se zmanjšala naša delovanja na Madžarskem za 1,0 milij. din, v Italiji za 0,6 milij. din.

Iz hrvatskega trgovinskega registra. Pri prvi jugoslovanski tvornici svilenege blaga v Osijeku so bili vpisani člani uprave: F. W. Kriekwald, Frie Igler, Blagojevič B. Obrad, dr. Bogdan Stopar in dr. Milovan Pinterović iz Osjeka. — Pri Bosnafilem v Zagrebu je bil izbrisan član uprave Badalič Viktor in vpisana Stare Jakob in Sachs Rudolf. Pri Jugoslovanski d. d. za promet Paramount — filmov v Zagrebu je bil izbrisan član uprave g. dr. Artur Manč.

Posestne izpremembe v Ljubljani

Zemljiškoknjižni urad je v 60 dneh ta mesec zaznamoval 32 skupnih pogodb za vrednost 3 milijone 296.751 din. Kupčije s hišami in vilami so dejansko nekoliko ponehale; kajti julija je bilo v tem času v zemljiški knjigi zaznamovanih že 45 kupnih pogodb za 3.415.336 din. Objavljamo nekatere večje kupčije. Tako so kupili odnošno prodali: Stavbenika Vilibald in Oton Battelino, Rožna dolina XV/8 sta prodala Janku Lozarju, trgovcu v Kočevju in njegovi ženi Mariji nepremičnino vl. št. 914 k. o. Spodnja Šiška, hiša št. 5 na Ruski cesti z vrtom za 940.000 din.

Savinc Marija, posestnica Vodice pri Kranju je prodala Josipu Ivancu, posestniku in trgovcu v Sodražici pri Ribnici na Dolenjskem posestvo vl. št. 1176 k. o. Zgornja Šiška, obstoječe iz hiše št. 26 v Galetovi ulici, gospodarskega poslopja in njive za 260.000 din.

Bestar Alojzij, strojnik in posestnik Ljubljana VII, Polakova ulica št. 7 je prodal Olgi Grasičevi, posestnici v Vižmarjih št. 63 nepremičnino vl. št. 673 k. o. Vižmarje (hiša št. 63 tam in njiva) za 40.000 dinarjev.

Dolžan Mihael, posestnik Ljubljana VII, Jančeva ulica št. 10, sedaj Borutova št. 9 je prodal Jožefi Abunarjevi, gospodini od tam nepremičnino vl. št. 476 k. o. Spodnja Šiška za 102.800 din.

Velkavrh Ana, posestnica, Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 3, je prodala Milki Ivančičevi poročni Reich, zasebnici Maribor—Tezno, Ptuska cesta št. 42, posestvo vl. št. 99 k. o. Krakovski predmestje za 257.200 din.

Keršmanc Josip, železničar v pok. Ljubljana Zgornja Šiška, Brdo št. 23 je prodal gđ. Emiliji Bučarjevi, trgovki v Črnomlju in Mariji Jugovi, od tam posestvo vl. 789 k. o., Zgornja Šiška (hiša z vrtom št. 23 na Brdu) za 92.000 din.

Turk Rajko, posestnik Ljubljana, Komenskega ulica št. 7, je prodal Berti Čebonovi, posestnici Ljubljana, Herbersteinova ulica št. 9, parceli št. 462/8 in 493/5 k. o. šentpetersko predmestje I. del v skupni izmeri 551 m² za 63.365 din. Kv. meter je bil po 115 din.

Franz Frida, posestnica Ljubljana, Privoz št. 17, je prodala Matildi Zalita, trgovčevi soprogi Ljubljana, Tyrševa cesta več parcel pod vl. št. 490 k. o. Trnovsko predmestje za 60.000 din.

Kramar Jože, posestnik Rudnik št. 92 je prodal Otonu in Mariji Farnik, Ljubljana, Mariborska ulica št. 24, nepremičnino vl. št. 946 k. o. Rudnik (hiša št. 92 na Rudniku) za 52.000 din.

Solar Fran, posestnik in ževljarski mojster Dravljice št. 4, je prodal Josipu Korošcu, poštnemu uslužbencu Gerbičeva ulica št. 10 in ženi Angeli nepremičnino vl. št. 605 k. o. Dravljice (hiša v Dravljah št. 4) za 95.000 din.

Izvoz svežih češpelj v Nemčijo. Iz Belgrada poročajo, da znaša pogodbeni kontingent za izvoz naših svežih češpelj v Nemčijo 178.712 met. stotov, t. j. okoli 1.800 vagonov. Ta količina se namreč brez carine lahko uvozi v Nemčijo. Priv. izvozna družba je odredila naslednje cene za izvoz pakovanih svežih češpelj (zgodnjih) 18 mark za 100 kg brutto za netto franko nemško-jugoslovanska meja, odn. 19,50 mark franko nemško-madžarska meja. Ca izvoz svežih češpelj, imenovanih »požežgača«, bodo cene določene kasneje, do takrat pa je izvoz prepovedan. Za potrebe izvoza češpelj je v tretjem četrtletju letos rezervirana v jugoslovansko-nemškem plačilnem prometu vrednost 2,2 milij. mark, odn. nad 30 milij. din.

Izvoz slanine in svežega mesa v Nemčijo. Poleg rednega kontingenta za izvoz živih prašičev, ki znaša tedensko 2,5 do 3,5 tisoč komadov je odobrenih za izvoz v avgustu še 50 vagonov slanice in 50 vagonov svežega svinjskega mesa.

Podaljšanje uredbe o Feniksu. Uredba o Feniksu je zopet podaljšana tako, da zavarovanci do 1. oktobra nimajo pravice do odkupa ali posojila.

Utemeljitev prisilne uprave mežinskih rudnikov. Iz objave ministra za gozdove in rudnike g. dr. Kulenoviča je razvidno, zakaj je bil v Mežici postavljen komisar tega ministrstva. Iz objave je razvidno, da se je družba Bleiberg Bergwerksunion iz Celovca obrnila na naše oblasti kot izključeni lastnik rudarskih terenov v Mežici in večinski delničar družbe Srednjeevropski rudniki (Central European Mines) s poročilom, da so med delničarji nastali nesporazumi in težkoče glede uprave, zbiranje in delitve dohodkov in zaprosilo, da se odredi poseben komisar, ki bi vodil podjetje in zbrane dohodke delil po deležih, ki med delničarji niso sporni. Podjetje je dokazalo, da ima 130.000 delnic, 65.750 komadov, in 118 deležev od 208 deležev torej da ima 56,61% vse glavnice, dočim imajo vsi ostali delničarji samo 43,39%. Da bi se preprečilo oviranje dela in eventualna ustavitve dela v tem rudniku, kar bi moglo biti velikega pomena za državo, je odredjena prisilna uprava in je bil na predlog družbe Bleiberg Bergwerksunion imenovan za komisarja g. inž. Nikola Gjurič glavni ravnatelj drž. železnic v poklju iz Belgrada.

Industrija platnenih izdelkov, d. d. v Jaršah. Glavnica 10,0, bilančna vsota 52,9 (35,85), bruto donos 33,3 (34,55) čisti dobiček 2,63 (0,7) milij. din, dividenda 15 (5) %.

Nabavljalna zadruga industrijske kr. Jugoslavije objavlja svojo prvo bilanco za 1939, iz katere je razvidno, da so znašali deleži 0,244 vpsnine 0,041, upniki t. j. dobavitelji premoga pa 0,137 milij. din, da znaša izguba v prvem poslovnem letu 3,748 din.

Povišanje glavnice. Trvdka Jablan d. d. iz Belgrada povišuje glavnico od 2 na 5 milij. din z izdajo novih delnic imenske vrednosti 1.000 din, h kateri je priložiti še podpisane stroške v znesku 30 din na delnico.

Pogajanja s Švico. Ker je bilo z naše strani predlagano, da se naj prelože trgovinska pogajanja s Švico, je verjetno, da se bodo trgovinska pogajanja s Švico začela šele septembra meseca.

Borze

Dne 12. avgusta 1940.

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Denar

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 3.139.074 din, na belgajski 2.550.000 milijonov din. V efektih je bilo prometa na belgajski borzi 562 tisoč dinarjev.

Ljubljana — uradni tečaji

London 1 funt 175.48—178.68
New York 100 dolarjev 4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov 1008.06—1018.06

Ljubljana — svobodno tržišče

London 1 funt 217.02—220.22
New York 100 dolarjev 5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov 1245.70—1255.70

Ljubljana — zasebni kliring

Berlin 1 marka 14.70—14.90

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 43.65—44.35
Sofija 100 drahem 90.20—91.80
Curih. Belgrad 10, Pariz 9.25 (bankovci 6.575), London 17.65 (bankovci 12.30), New York 440 (bankovci 462), Milan 22.20, Madrid 40.—, Berlin 175.50 (reg. m. 52.50), trg. m. 26.75), Stockholm 104.875, Sofija 5.25, Budimpešta 85.50, Atene 3.50, Carigrad 3.25, Bukarešta 2.25, Helsinki 9.—, Buenos-Aires 99.—.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 440—445
v Zagrebu 441 denar
v Belgradu 443—445

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. posojilo 96-97, agrariji 50—51, vojna škoda promptna 440—445, begluske obveznice 75—76, dalm. agrariji 69,70, 8% Blerovo posojilo 97—99, 7% Blerovo posojilo 93—94, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—100, 7% stab. posojilo 95—97. — Delnice: Narodna banka 7.800—7.850, Trboveljska 295—300, Kranjska industrijska družba 148 denar.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. posojilo 96 denar, agrariji 49,75—50, vojna škoda promptna 441 denar, begluske obveznice 78 blago, dalm. agrariji 71 blago, 6% šumske obveznice 71 blago, 4% severni agrariji 50 denar, 8% Blerovo posojilo 97 denar, 7% Blerovo posojilo 92,5 Oednar, 7% posojilo Drž. hipot. banke 100 din denar, 7% stab. posojilo 94 denar. — Delnice: Narod. banka 7.750—7.850 (7.800), Priv. agrarna banka 195 blago, Trboveljska 290 do 295 (290, 295), Sladk. tov. Osijek 210—220 (225), Oj. kvarne 165 denar, Jad. plova 380 denar, Konožnja Vukovar 650—700 (650).

Sport zadnje nedelje

Zadnja nedelja je bila spet zelo bogata na športnih prireditvah. Ogledmo si rezultate posameznih tekem.

Kolesarsko prvenstvo Slov. kolesarske zveze

Rezultati seniorjev:

1. Peternelj (Hermes) 4:52,25 2. petinki; 2. Golob (Edinstvo) 4:52,25 3. petinke; 3. Gregorič (Sl. Gr.) 4:52,25 4. petine.

Rezultati juniorjev:

1. Kosi (Edinstvo) 2:23,18, 2. Mrak 2:23,18 1. petinka, 3. Mulej 2:23,18 3. petinke (oba Zarija, Jesenice).

Prvenstvo Slovenske plavalne zveze

1. 3 × 50 m mešano dame: 1. MPK 2:20; 2. Ilirija (Lj.) 2:22.

2. 400 m prostogospodje: 1. Močan 5:45,7, 2. Banda 5:52,2, 3. Hudnik (Ilirija, Lj.).

3. 100 m prosti — dame: 1. Bežjak (Ilirija) 1:39,06, 2. Zaletel (Ilirija) 1:39,06, 3. Bajde (MPK) 1:46,2.

4. 100 m hrbtno — gospodje: 1. Grašek (Ilirija) 1:24, 2. Petek (MPK) 1:28,4, 3. Novak (Ilirija) 1:32,4.

5. 100—m hrbtno — dame: 1. Bežjak (Ilirija) 1:51,8, 2. Gaber (Ilirija) 2:10.

6. Gospodje 5 × 50 m prosti: 1. Ilirija I 2:38,4, 2. MPK I 2:39, 3. Mura 2:48,8.

Skoki: Prvo mesto in s tem prvenstvo SPZ si je osvojil Keržan (Ilirija) s 43,83 točkami. 2. Pribošek (Bratstvo, Jesenice) 41,83, 3. Janovsky (Ilirija) 35,19.

50 m prsno juniorji: Na startu je bilo devet tekmovalcev, ki so plaval v treh skupinah po trije. 1. Knopf (MPK) 30,05, 2. Branisel (MPK) 32,02, 3. Jug (Ilirija) 32,06.

50 m prsno juniorji: 1. Mihorko (MPK) 38,05, 2. Devetak (MPK) 40,02, 3. Zaletel (Il.) 41,04.

100 m prsno gospodje: 1. Cvetko (Mura) 1:26, 2. Voler I. (MPK) 1:27,02, 3. Mihorko (MPK) 1:29.

100 m prsno gospodje: 1. Hudnik (Il.) 1:09,06, 2. Zimič (MPK) 1:10,02, 3. Knopf (MPK) 1:12.

100 m prsno dame: 1. Mihorko (MPK) 1:43,06, 2. Filipič (Il.) 1:52,02.

50 m prsno dame: 1. Devetak (MPK) 40,05, 2. Bajde (MPK) 42,03, 3. in 4. v mrtvem teku Zaletel in Bežjak (Il.) 42,08.

Trikrat 100 m mešano gospodje: 1. Ilirija I. 4, 2. MPK I. 4:09,8, 3. Ilirija II. 4:18,05, 3. MPK II. 4:19,02.

Končno stanje točk tekmovalca: Ilirija 252, MPK 207, Mura 28, Bratstvo 8.

Ilirija : Concordia 58 : 55

Met krogle 7,25 kg: 1. Ivekovič (C) 13,19, 2. Dolenc (C) 11,15, 3. Oberšek (I) 10,04.

Tek na 100 m: 1. Račič (I) 11,7, 2. Kolenc (I) 11,8, 3. Resnik (C) 12,2.

Met diska 2 kg: 1. Ivekovič (C) 33,30, 2. Dolenc (C) 32,50, 3. Vehar (I) 32,40.

Tek na 1500 m: 1. Glonar (I) 4:27 ena petina, 2. Megušar (I) 4:28 dve petini, 3. Pribič (C) 4:44 ena petina.

Skok v daljavo: 1. Račič (I) 6,48, 2. Dolenc (C) 6,19, 3. Milanović (I) 5,93.

Belgrad. Drž. papirji: Vojna škoda promptna 443—445 (445), begluske obveznice 75,50—76, dalm. agrariji 68,75—69,25 (69), 6% šumske obveznice 68 do 69, 4% severni agrariji 51 denar, 7% Blerovo posojilo 93,75 denar (94), 7% posojilo Drž. hip. banke 101 denar (102). — Delnice: Narodna banka 7.700—7.800, Priv. agrarna banka 191 denar drobni komadi.

21tni trg

Novi Sad. Moka 417,50—422,50. Ostalo nespremenjeno

Cene kmetijskim pridelkom

Cene živini in kmetijskim pridelkom v Brežicah 3. avgusta: Voli I. 8,50, II. 7,75, III. 6,25; telice I. 8,25, II. 7, III. 6; krave I. 7,50, II. 6, III. 4; teleta I. 8, II. 7; prašiči špahariji 12, pršutarji 10 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. 15, II. 13, svinjina 17, slanina 19, svinjska mast 22, čisti med 18; surove kože telečje 18, svinjske 8 din za kg. — Pšenica 250, ječmen 175, rž 225, oves 200, krompir 125, lucerna 125, seno 100 din za 100 kg. — Trda drva 180 din za kub. meter, jajea 0,75 din komad, mleko 2 din liter, surovo maslo 40 din kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 5, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 7 din liter.

Cene živini in kmetijskim pridelkom v Ljubljani okolič 6. avgusta: Voli I. 8,50, II. 7,50, III. 6,50; telice I. 7,50, telice II. 7, III. 5; krave I. 7,50, II. 6, III. 4; teleta I. 10, II. 9; prašiči špahariji 10—11, pršutarji 9—10 za 1 kg žive teže. Goveje meso I. 14—16, II. 12—14, III. 10—12, svinjina 16—18, slanina 18—21, svinjska mast 22, čisti med 20; surove kože goveje 16, telečje 14, svinjske 12 din kg. — Pšenica 290—300, ječmen 250—270, rž 260, oves 290—300, koruza 240—300, fižol 500—700, krompir 150, seno 100—130, slama 50—60; moka pšenična 400—500, koruzna 900 do 400, ajdova 500—550 din nza 100 kg. — Trda drva 150—165 kum. meter, jajea 1 din komad, mleko 2,50 din liter, surovo maslo 24—40 din za 1 kg.

Živinski sejmi

Živinski sejem v Novem mestu 5. avgusta: Dogon: 270 volov, 120 krav, 81 juncev, 18 telic, 394 svinj in 362 prašičev. Prodanih je bilo: 85 volov, 30 krav, 5 juncev, 2 telice, 230 svinj in 200 prašičev. Cene naslednje: Voli I. 7,50—8, II. 5 do 7, III. 4,50—6; telice I. 5,

Planinsko slavlje na Okrešlju

Skalaši so proslavili 10-letnico TK Skala s sv. mašo. — Med proslavo jubileja so planinci rešili dva plezalca z nevarnih sten Mrzle gore

Celje, 12. avgusta.

V osrčju planin na Okrešlju je bilo včeraj dopoldne pristrčno planinsko slavlje Savinjske podružnice TK Skala je proslavila svojo desetletnico. Okrešelj je privabil mnogo planincev iz Celja in drugih krajev Savinjske doline, na proslavo so prihiteli tudi Skalaši in planinci iz Gorenjske in Ljubljane. Kljub nagajivemu vremenu je bila proslava prav pristrčna, domača in dostojna 10-letnice.

Ob 10. dopoldne je bila na prostem pred pla-

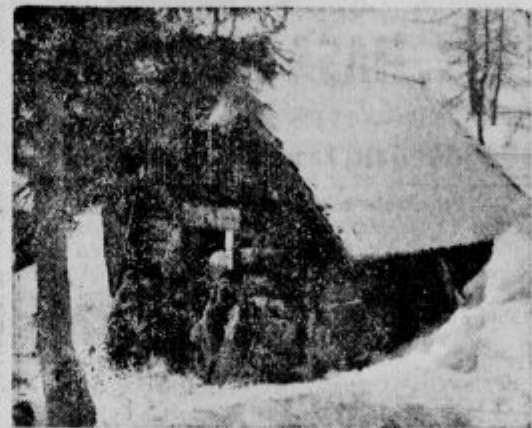
milka in tajnika g. Zemljiča iz Celja, ustanovitelja Savinjske podružnice TK Skala ravnatelja g. inž. Žumra Lojzeta iz Nazarij in drugih: je podal g. Rupnik kratko zgodovino Savinjske podružnice TK Skala od ustanovitve do prvega desetletja. V svojem slavnostnem govoru je navajal vse lepe in težke dni, ki jih je prebrodilo društvo, članstvo pa si je s temi borbami izklenilo svojo voljo, da se je z ljubeznijo oklenilo društva. Ljubezen do planin je bilo vodilo vsemu članstvu, vse to pa je utrdilo tovarštvo, ki je tako značilno med Skalaši. Svoj govor je zaključil s lepimi mislimi, naj tudi v bodoče Skala sprejema vse plemenite duše v svoje društvo, da bo kakor skala, katere ne podere prvi grom iz oblačnega neba dnevnih skrbi, da bo celota zase, ki se po svojih namenih in dejanjih dviga nad vsakdanjostjo kot bela skala naših planin nad mračno dolino.

Planince je nato pozdravil v imenu matice TK Skala v Ljubljani univ. prof. g. inž. Žumer Matija. Spomnil se je pokojnih članov TK Skala, ki so našli smrt v gorah, Lečnik Franceta, gozdarja Kristofa iz Luč in tudi pred kratkim umrlega vzornega Skalaša dr. Gabrovskega L. V imenu sorodnega društva SPD je čestital Skali k jubileju predsednik Savinjske podružnice g. dr. Hrašovec iz Celja, v imenu TK Skala na Jesenicah pa je spregovoril g. Torker. Dr. Arh iz Ljubljane je poslal zborovalcem k jubileju brzojavne čestitke.

Med proslavo so planinci nestrno pričakovali vesti od reševalcev z Mrzle gore, kamor so se podali reševati v treh skupinah elektrotehnik g. Umeke Ivana iz Celja in gđ. Frakar Valentino iz Ljubljane, ki s' a zašla v soboto na nevarnih stenah. Planinci so slišali njune klice na pomoč, ker pa je bilo že pozno, radi noči in dežja niso mogli takoj k reševanju. V nedeljo na vse zgodaj pa so se organizirale 3 reševalne skupine in se podale

na stene. Okrog 8 je prišla prva vest, da se nahajata plezalca na zelo nevarni steni, kjer sta privezana in bi se sama najbrže težko rešila s teh nevarnih skal. Dobri reševalni skupini znanih plezalcev Kopske Andrina, Krajerja Lojzeta Diehla Branka in Zekarja Miloša se je posrečilo, da je prišla do kraja, kjer sta bila Umeke in Frakarjeva, ter so ju z vrvmi rešili.

V koči je bila dopoldne domača planinska zabava in je bilo med planinci res pravo razpoloženje, četudi je vreme malce nagajalo. Mnogi planinci so se podali na bližnje ture, kakor Savinjsko in Kamniško sedlo, Tursko goro, Brano in Planjavo. Planinci so se vračali veselih obrazov s planin. Skalaši pa z novo, utrjeno voljo v novo desetletje.

Lučka koča — prijazno zatočišče planincev.

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čiste našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci!

Prospekte in vsa potrebna navodila pošlje zastonj in z veseljem: Uprava zdravinega kopališča

SLATINA RADENCI

prilike ozivila. Kupljeno zemljišče meri okrog 12.000 m²; polovico bo občina uporabila za svoje namene, polovica pa bo zadostovala za potrebe nove šole. Če bodo šle vse oblasti na roko, bo občina kmalu lastnica zemljišča. Tudi o potrebah nadzidave ljudske šole je naš dnevnik že poročal in prvi pokazal javnosti, v kakšnih razmerah životari šola. Ončinski odbor, ki je šoli vedno naklonjen, je na zadnji obč. seji razpravljal tudi o tem. Na predlog gosp. župana, se je odločil za idealno rešitev tega problema. Mesto nadzidave sedanje ljudske šole, naj bi se napravila raje nova dekliška ljudska šola. G. župan je mnenja, da bo ta načrt izvedljiv čim se prilike nekoliko uredijo in bodo domačin normalno zaposleni. V ta namen se bo kupila parcela pod Vidovičovo gostilno, ki meri 23.000 m². Na ta način bi bili deška in dekliška ljudska šola v neposredni bližini. Vemo, da bo treba zato doprinesiti še marsikatero žrtev, tudi denarno, pa vendar se že veselimo uresničitve teh načrtov, ker vemo, da je denar, naložen v ljudsko prosveto vedno visoko rentabilen.

Začasna bolnišnica v naši ljudski šoli še vedno posluje, čeprav je v njej večinoma le par bolnikov. Ko se je v juniju ustanovila bolnišnica, nismo imeli nič proti temu, čeprav je bil marsikdo mnenja, da bolnišnica za nalezljive bolezni ne spada v šolo. Vendar pa v Litiji ni bilo primernejšega prostora. Sedaj pa, ko je infekcija že pojenjala in je tu že avgust, opravičeno želimo, da se bolnišnica v Litiji opusti in pristopi h temeljiti desinfekciji in snazjenju šole. Takoj bo tu september in bojimo se, da ne bo mogoče pravočasno pričeti s poukom. Če se slišijo glasovi: ne dam otroka v jeseni v šolo, dokler se to temeljito ne uredi. Kdor ima otroke, bo ta protest razumel.

Boljši vid
lažje delo in večja
spasobnost s pravilno
pomenjenimi očali
od

Zajec

LJUBLJANA
PASAŽA
NEBOTIČNIKA

Kulturni festival na Jesenicah

Jesenice, 11. avgusta.

Ze v soboto popoldne je dobilo jeseniško mesto svečan pogled. Po vseh hišah so bile razobežene zastave kot priprava na kulturni festival, ki so ga priredili jeseniški kovinarji s sodelovanjem vseh jeseniških kulturnih društev.

Popoldne ob treh se je pričela prireditev. Na stadionu KID se je zbralo okrog 2500 kovinarjev in veliko število članov njihovih druščin ter okoliškega ljudstva. Ob tribunah so že nastopile vrste telovadcev, skupine tistih, ki so bili na programu, da deklamirajo pesmi, nadalje pevski zbori, številne godbe in izredno veliko krasnih narodnih noš z Jesenic ter iz vsega gorenjskega kota. Na tribuni so bili predstavniki jeseniških tovarn, med njimi g. Avgust Westen, člani upravnega sveta, predstojniki obratov in uradništvo ter številni gosti, med katerimi smo jih nekaj spoznali, ki so

svetni delavec France Klinar. Pisatelj je hotel v igri pokazati, kako se je v vsej zgodovini naš slovenski človek boril za svojo zemljo, po kateri sega tujčeva roka. Igra vzbuja ljubezen do domovine in do žrtev za njen obstoj. Sicer pa je znana že po številnih slovenskih odrih, kjer so jo do sedaj igrali že 44 krat. Scenarijo je vodil kovinar Dakschobler, režijo pa g. Ivan Pečan. Igralci pripadajo najboljšim dramatskim odsekom prosvetnih društev na Jesenicah, v Koroški Beli, na Javorniku ter so svojo nalogo sijajno izvedli. Igra je z navdušenjem gledala do 5000 ljudi in jim bo ostala v spominu. Večerna prireditev je trajala skoraj do polnoči.

Nedeljska prireditev

V nedeljo zjutraj je z Javornika krenil razkošen spreved »Gorenjske kmetijske občeti«, kjer

Župnik, duhovni svetnik g. Kastelic govori med sveto mašo tisočerm udeležencem

prišli iz oddaljenih delov Jugoslavije. Na častni tribuni sta bila gg. V. Markež, župan jeseniški, in J. Erlah, župan Koroške Bele. Bana dr. Marka Natlačen je zastopal načelnik g. dr. Trstenjak, hrabro jugoslovansko vojsko pa je zastopal major g. M. Mihajlovič. Na tribuni so bili tudi odlični zastopniki jeseniških društev in ustanov.

Prireditev se je začela z nastopom skupine fantaristov poznane »Krekove godbe«, za katerimi so fantje in dekleta v narodnih nošah nesli veliko državno zastavo. Za temi je nastopil godbeni zbor Krekove godbe s 44 člani, ki je zaigral državno himno, ki so jo vsi poslušali stoji in z odkritimi glavami. Med petjem državne himne, ki je pokazalo rodoljubni značaj prireditve, se je na sredi prireditvenega prostora začela dvigati na visoki drog državna zastava, ki bo tam vihrala ves čas festivala.

Tehnični ravnatelj KID dr. inž. Klinar je prireditev začel s pozdravnim nagovorom, v katerem je pozdravil vse odlične zastopnike oblasti, vojske, tovarne, kulturnih ustanov, predvsem pa jeseniško delavstvo, ki je organiziralo kulturni festival. S poudarkom je g. ravnatelj želel vsem kulturnim društvom veliko uspehov pri njihovem delu ter pristavil, da bo tovarna sama vsa kulturna prizadevanja podpirala.

Nato je sledila zborna deklamacija. Sto kovinarjev, žena in deklet v kovaških oblekah je stopilo na oder in deklamiralo na simboličen način Zupančičevega »Kovačca«. Nastop je vodil g. Niko Poženel in je ta prizor vzbudil povsod zanimanje in občudovanje.

Ko so nato prikorakali na prireditveni prostor jeseniški telovadci, njem na čelu član fantovskih odsekov Eric Natlačen, so se začele težke telovadne vaje, ki so med občinstvom vzbudile navdušena odobravanja (o telovadnem delu poročamo med športnimi poročili. Op. ured.).

Zvečer je bila v okviru festivala uprizorjena igra »Plavže«, katere avtor je znani jeseniški pro-

so sodelovala prosvetna društva z Jesenic in Javornika, Koroške Bele, Dovjega in Breznice. Kmetje so posodili vozove, dekleta so jih ovenčala. V sprevedu je šlo veliko narodnih noš in narodnega gradiva, kot skrinje, zibelke, kolovrat, ki se kot redke dragocenosti še hranijo v naših kmetijskih hišah. Ta spreved naj bi pokazal lepoto naših narodnih šeg in navad ter naj bi pri ljudstvu vzbudil spoštovanje do slovenske samonikle kulture. V sprevedu je bilo nad 60 različnih voz, na vsakem vozu 6 do 8 oseb. Vsak voz je bila zanimivost posebej. Celotno vtis »ohčeti« je bil razkošno lep. Pred tovarno je bilo »šranganje« po starih običajih.

Nato je bila na Stadionu javna skupna sveta maša, ki jo je daroval jeseniški župnik g. svetnik Anton Kastelic. Sv. maši so prisostvovali vsi sodelavci festivala, častni gostje, med njimi načelnik dr. Trstenjak, vodstvo tovarne. Med cerkvenim opraviлом je igrala Krekova godba v polni zasedbi. Med sv. mašo je imel g. svetnik Kastelic zelo lep in globoko segajoč cerkveni govor, v katerem je zbrano delavstvo navduševal za živo versko življenje ter nanizal vzroke mlačnosti, med katerimi je največji ta, da vernik nerad prevzame dolžnosti, ki mu jih nalaga vera, ter da si za to hoče vero prikrojiti po svoje tako, da bi mu bremen ne nalagala. Pridigo so prenašali zvočniki po vsem prireditvenem prostoru.

Po sv. maši je bilo prikazovanje raznih raznih narodnih šeg in navad. Sodelovalo je okrog 400 svafov v narodnih nošah. Vsi so morali biti v narodnih nošah, celo fotografi. Napovedovalec je sproti vsak nastop posebej napovedal in razlagal. Ker je med prireditvijo prihajalo vedno več ljudi z vlaki, računajo, da je bilo proti koncu dopoldneva prisotnih 7—8 tisoč ljudi.

Popoldne so nastopili pevski zbori in razne godbe. Sodelovalo je vsega 320 oseb. Krekova godba je pod vodstvom g. Bizjaka lepo igrala »Jugoslovanske bisere«, druge godbe pa »Sen legionari«. Med glasbenim koncertom pa je pričelo hudo deževati. Dež je za pol ure prekinil spored. Pevski zbori so se za ta veliki koncert lepo pripravili in človek ne ve, komu bi prisodil prvo mesto. Ena pesem je bila lepša od druge.

Ob šestih so nastopili spet telovadci (o tem nastopu glej poročilo med športnimi poročili. Op. ured.). Državna himna, ki so jo vsi z odkritimi glavami in stoji poslušali, je bila zadnja točka festivala, kar je bil razhod.

— Pri hemoroidih (zlati žili), zapeki, vrtoglavici, povzročeni po zapeki, prinaša uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode prijetno olajšanje.

Reg. S. br. 15485/35.

Novice iz Litije

Občina je kupuje stavbišča za novo meščansko in dekliško ljudsko šolo. »Slovenec« je že parkrat poročal o pripravah in delu za novo meščansko šolo. Zadnji sklep komisije je bil, da se šola postavi na grbinski Dobravi. O izbranem prostoru smo nato že slišali razne glasove za in proti vendar je ostalo pri sklepu: nova mešč. šola bo stala na grbinski Dobravi. Te dni je občinska uprava na svoji seji izbrala poseben odbor, ki je pooblaščen sklepati tozadevne kupčije za občino. Kakor smo zvedeli, odbor ne bo imel težkega dela in je s prodajalcem zemljišča delo v glavnem že končano. Važno je, da ima občina pri tej kupčiji nekaj zamrznjenih terjatev, katere bo ob tej

Roparski umor v Halozah

Sv. Barbara v Halozah, 11. avg.

Danes, v nedeljo zjutraj, ko smo prišli k cerkvi, se je bliskovito razširila grozna novica. Ob pol enih ponoči je večje število maskiranih in oboroženih roparjev napadlo hišo trgovca in gostilničarja Martina in Julijane Debeljak v Medribniku pri Sv. Barbari v Halozah. Roparji so skozi razbito okno spalnice ustrelili trgovčovo ženo Julko in je bila takoj mrtva. V isti sobi sta spala tudi njena dva otroka in trgovca uslužbenka Marija Emeršič. Roparji so s krampom nasilno odprli glavna vrata, od tod v trgovino in iz trgovine v spalnico, kjer so od prestrašene uslužbenke zahtevali denar. V omari so vse premetali. V splošnem strahu je služkinja ušla do starega Debeljaka in se je tako rešila smrti, četudi so streljali za njo. V trgovini so vzeli denarni predal z vso vsebino pisem, denarja in knjig. Odnesli so tobačno zalogo, klobase in jestvine; manufakturo so pustili. Kakšnega pol kilometra v smeri proti Hrvaški, in sicer na cesti proti Sv. Florijanu, so razmetali vsa pi-

sma, račune in vso vsebino po cesti s predalom vred. Koliko so oropali denarja, se ne ve, ker je lastnica mrtva. Mnogo je škode na pohištvu, oknih in vratih. Zunaj in znotraj je vse polno poškod od strelcev iz pušk in samokresov. Celo pri sosedu so nastavili oboroženo stražo in ko je hotel sosed ven, so takoj padli strelci, da je družina v strahu zbežala na podstrešje.

Vsi, ki so bili v bližini in so slišali streljanje, trdijo, da je padlo več kakor 100 strelcev. Delali so pa takšen hrup, kakor v vojni, in vsi trdijo, da so govorili hrvaški. Žrtev zverinskih roparjev, Julijane Debeljak, bodo pokopali v torek, verjetno popoldne, ko se bo vrnil mož, ki je na orožnih vajah. Zalostna bo njegova vrnitev, ko bo našel mlado ženo mrtvo, hišo pa oropano in razbito.

Ravno isto noč so isti roparji vlomili v klet vinogradnika Franc Pihlerja v Gruškovicu, katerega so vzeli jabolčnika in vina. V bližini so ljudje našli dva škafa in kozarce, iz katerih so roparji pili. Mnogo orožnikov vneto zasleduje zločinske roparje.

Smrtna nesreča dveh Slovencev na Plješivici

V nedeljo popoldne sta se okrog 11 peljala z avtomobilom iz Samobora čez Rud na Plješivici lesni manipulant Julij Pezdirc iz Črnomlja in Nada Cerar iz Cvetkovica. Ljudje, ki so videli voziti avto, pravijo da je vozil dokaj hitro. Avto je dosegel vrh same Plješivice in je nato zavil po cesti naprej do kapelice Matere božje Poljančice. Ko je vozil avto kakih 12 do 13 km od Samobora in okrog 2 in pol kilometra od znanega letovišča Horvat na Plješivici, je na eni izmed serpentin moral nenadoma udariti ob ograjo ter odleteti čez cesto. Na tem kraju je bil na desni strani ceste globok jarek, ni pa bilo nobenega drevja, ki bi sicer morda zaustavilo avtomobil. Avto je padel z obema potnikoma najprej 6 m globoko, nato pa se je kotatil še naprej po strmini kakih 30 m dokler se ni ustavil. Ko se je avtomobil zrušil v jarek, je najprej odletela iz avtomobila Nada Cerar, zatem

pa še Pezdirc. Pri padcu si je zlomila Nada Cerar obe nogi, poleg tega pa je dobila tako hudo ntranje poškodbe, da je bila najbrž takoj mrtva. Pezdirc je odletel nekaj dalje od avtomobila ter je moral prileteti z glavo naprej zaradi česar ima glavo hudo razbito. Tudi pri njem je morala smrt nastopiti takoj po padcu. Ljudje so obvestili oblasti o nesreči in kmalu so prišli na kraj nesreče samoborski okrajni načelnik, zdravniki in orožniki, ki so ugotovili, kdo sta ponesrečenca. Pri Pezdircu so našli skoraj 1700 din in več pisem naslovljenih na Jastrebarsko. Zaradi česa se je zgodila nesreča, komisija ni mogla ugotoviti. Neki avtomobilist, ki je prehitel Pezdircav avto pred vasio Braslovje, je izjavil, da Pezdirc ni vozil hitreje kakor 60 km na uro. Prav možno je, da je odletel avto s ceste zaradi defekta v pneumatiki, ali pa zaradi defekta v volanu.

37 km oddaljeni od Anglije opazujejo nemški vojaki Kana

Plesi na festivalu

Drobne novice

Koledar

Torek, 13. avgusta: Janez Berhman; Kasiljan, mučenec.
Sreda, 14. avgusta: Evzebij, spoznavalec; Atanazija, vdova.

Novi grobovi

† V Dev. Mar. v Polju je mirno v Gospodu zaspal gosp. Ludvik Rupelj, banovinski kmetijski referent. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. — Rajni zapušta soprogo in tri otroke. Naj v miru počiva. Zaljučnim naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je v Mostah umrl gospod Ivan Wostner, kleparski mojster in posestnik. Pogreb bo v sredo ob 4 popoldne iz hiše žalosti Zaloška cesta 38 na pokopališče k Sv. Križu. Naj počiva v miru! Zaljučnim naše iskreno sožalje!

† V Trzinu je mirno v Gospodu zaspala ga. Neža Možina roj. Redek. Pogreb bo danes ob 6 iz hiše žalosti na župnijsko pokopališče v Trzinu. Blag ji spomin! Zaljučnemu sinu in hčeri naše iskreno sožalje!

† Pri Sv. Juriju ob Pesnici je v 90. letu starosti umrla dobra Lebrova mati. Z njo je odmrila zopet ena izmed pristnih slovenskih korenin. Svoje tri sinove in tri hčere je vzgojila v strogo slovenskem in katoliškem duhu; vsi so ji vredni nasledniki. Sin g. Ivan spretno vodi že mnogo let šentjursko občino v zadovoljstvo vseh občanov. Neopazeno je s svojim materinstvom služila. Cerkvi in domovini, za kar bo gotovo prešla odlikovanje onkraj groba. Če bodo slovenske matere delovale po vzgledu rajne, potem lahko slovenski narod pogumno zre v bodočnost! Užaloščeni naše iskreno sožalje! Rajni pa naj sveti večna luč!

Osebnosti

— Poročila sta se v šišenski cerkvi g. Seidl Rajko in gđc. Markelj Vida. Obilo sreče!

Med številnimi velikimi dobitki je zadel tudi srečka

št. 29461 200.000— din.

Zrebanje bo trajalo do 7. septembra. Največja možnost na velike dobitke in na premije je sedaj. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$ kakor tudi $\frac{1}{4}$, srečke so vam na razpolago v glavni pooblaščenici kolekturi Vrelec sreče, Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ulica 14.

— Ne zamudite roka za zamejavo starih kovancev v nove. Mnogim ni znano, v kakšnem roku morajo stare kovance (od 50 din pa do 50 par), zamenjati v nove. Zato je nevarno, da bi tega roka ne zamudili. Mnogi pustijo ležati stare kovance v domačih hranilnicah, drugod ležijo stari kovanci v nabiralnicah, cerkvenih puščicah ali v puščicah pri raznih znamenjih in kapelah. Treba je vse stare kovance vzeti iz hranilnikov, nabiralnikov in puščic, pa tudi iz skrinj in raznih drugih hranil in jih zamenjati ali pri Narodni banki, ali pri pošti s pošiljateljico denarja na Pošto hranilnico, ali pa pri davčnih blagajnah s plačilom davka in sicer v krajnjem roku kot sledi: Stare 50 dinarske najkasneje do 16. avgusta 1940; stare 1 dinarske najkasneje do 20. oktobra 1940; stare 20 dinarske najkasneje do 30. oktobra 1940; stare 50 parske najkasneje do 16. februarja 1941; stare 2 dinarske najkasneje do 16. februarja 1941; stare 10 dinarske najkasneje do 28. februarja 1941.

— Izkuhanje mesnih jedil dne 15. avgusta. Sporočamo, da je kr. banska uprava dovolila izkuhanje mesnih jedil v gostinskih obratih dne 15. avgusta v krajih, kjer so romanja, cerkvena zborovanja, tekme in sejmi. — Zveza gostilničarjev v Ljubljani.

Kino Sloga, tel. 27-30. Premiera danes! Filmska drama edinstvene, močne in globoke vsebine, posvečena tisočerm, ki so posvetili svoje življenje v prid človečanstva!

Vest zdravnika dr. Kildareja
 Lionel Barrymore in Lynne Carver. Režija: Harold S. Bugquet. Predstave ob 16., 19. in 21. uri

MICKEY ROONEY v filmu po nesmrtnem romanu največjega amer. humorista Marka Twaina — **Pustolovščine Hucka Finna**
 Predstave ob 16., 19. in 21. uri! Blagajna odprta od 15. ure dalje! — **Kino Union, tel. 22-21**

— Koča na Pesku, Pohorje. Na praznik, dne 15. avgusta 1940 bo pri koči na Pesku proslava obletnice otvoritve koč. Ob 10 popoldne bo pri koči sv. maša. Prijatelji zelenega Pohorja vabljeni.

— Na državni II. realni gimnaziji v Ljubljani (Poljane) bodo razredni popravni izpiti v dne 26. do 29. avgusta po razporedu, ki je nabit na razglasni deski v šolski veži in ki velja tudi za privatne učence. Popravni nižji tečajni izpiti se bodo vršili 26. t. m. ob 10 popoldne. Pismeni popravni višji teč. izpit bo 29. t. m. ob 8 popoldne, usni pa 31. t. m. ob 8 popoldne. Sprejemni izpiti za učence, ki sprejemnega izpita v juniju niso z uspehom opravili in one, ki zaradi bolezni niso mogli priti k izpitu, bodo 30. t. m. ob 8 jutraj. S seboj je treba prineseti rojstni in krstni list ter izpričevalo o dovršeni ljudski šoli ter kolek za din 10. Prijava se dobi na šoli. Učenci, ki sprejemnega izpita niso mogli polagati v juniju zaradi bolezni, morajo predložiti še zdravniško potrdilo.

— Abiturienti! Na razpoljo v življenju je zelo pametno, da si človek dobro premisli odločitvi korak. Pridi torej k duhovnim vajam, ki bodo ob 19. avgusta zvečer do 23. avgusta jutraj v Domu sv. Ignacija v Ljubljani, Zrinjskega cesta 9, nalešč za abituriente. Javi se čimprej!

— Maturantje škof. gimnazije v št. Vidu nad Ljubljano iz l. 1939 proslavimo 19. t. m. desetletnico maturo. Dobimo se tega dne ob 9 popoldne v Skofovih zavodih. Obvestite tovariše!

— Putnikovi izleti v avgustu: Novo mesto, Plitvice, Split, Jezersko. Zahtevajte programe! — Marijanišče v Veržeju. Salezijanski zavod Marijanišče v Veržeju pri Ljutomeru sprejema v svojo gimnazijo dobre in pošteno fante, predvsem tiste, ki čutijo veselje do duhovnega poletja. Sola obsega prvih pet gimnazijskih razredov. Vsako leto

polagajo gojenci izpite na državni gimnaziji v Murški Soboti. Upehi so zelo zadovoljivi kakor kaže statistika L. 1939-1940 je bilo od 120 gojencev 23 odličnikov, 62 prav dobrih, ostali dobri, razen 10 popravljiv izpitov. Padel ni nobeden. Zavod omogoča študij tudi starejšim fantom, ki bi se želeli posvetiti duhovnemu ali redovnemu stanu, pa jim je radi starosti zaprta pot v javno gimnazijo. Oskrba je vključeno zelo zmerni mesečni prav dobra. Mogoče je sprejeti še par gojencev, zato naj se prosilci obrnejo za informacije na naslov: Ravnateljstvo Marijanišča, p. Veržej pri Ljutomeru.

Rusi v steklenicah

na najboljši kakovosti, v razni velikosti, kakor tudi ostale RIBJE izdelke (Ostseeheringe, Rollmopse, polnomastne slanike) izdeluje

„NAŠA RIBA“, Split

Dopise na prodajno pisarno

I. Bogdanović, Zagreb, Vlaška 101, tel. 64-85

— Pri okrajnem načelstvu v Mariboru levi breg bo dne 13. septembra 1940 javna usna licitacija za dobavo ca 35 ton premoaga kockovca. Trgovci s kurivom se vabijo, da se predmetne licitacije udeležijo. Pojenila se dobe dnevno med uradnimi urami v sobi št. 33-I.

— Ako se odrgnete s čevljem — uporabljajte Gregoričev »Borosan«. Zahtevajte brezplačen vzorec v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul.

— Nostradamus. V podlistek »Slovenčev« nedeljske priloge se je vrnilo več tiskovnih napak, dve posebno grdi. Ena je, ko je rečeno, da je duša »delc telesa. Pravilno bi bilo »deja telesa. To se pravi, naša duša udeležuje telo, mu daje gibanje in življenje in tvori s telesom človeško naravo. Zato pa je dejansko tudi sama v svojem delovanju od telesa odvisna in tudi spoznava le odvisno od telesnosti, le čutno in kar je s čutnim svetom v vzročni zvezi. Zato tudi ne more zreti v bodočnost, razen kolikor je bodočnost vzročno odvisna od sedanjosti, kakor je n. pr. sončni mrk bodočnosti vzročno določen po sedanjosti konstelaciji sonca, lune in zemlje. Človek more torej bodočnost spoznati le po vzročni zvezi bodočnosti s sedanjostjo, po vzrokih, ali pa po božjem razodetju. In tu se je vrnila v Tomažev toz druga napaka. Rečeno je »po izrekih« (kar je brez smisla ali pa močno motljivo) nam »po vzrokih. Naj se pripomni, da je Tomaževa argumentacija strogo filozofska, ne teološka.

— Druga napaka: zakon čarovnosti nam. Čarovnosti: vidovitost nam. vitovitost in dr.

— Dr. Horvat Anton, ordinarij bolnice križniškega reda v Ormožu, ne ordinira od 15. avgusta do 31. avgusta.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radeneko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, skleroti, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

ŽALNI VENCI

LEPI IN POCENI

NASPROTI „UNIONA“ FRANCISKANSKA 3

„ROŽA“

— Ne kupujte vojaškega blaga! V Ljubljani okolici in tudi po raznih obmejnih krajih se je silno razpasla grda navada, da ljudje kaj radi kupujejo razno vojaško blago, tako vojaške plašče, hlače, bluze, čevlje, posebno pa koruzo, oves in druge vojaške stvari. V našem kazenskem zakonu je poseben paragraf, ki določa mestoma prav stroge kazni za tatvine in nakup ukradenih vojaških stvari. Pred okrožnim sodiščem v Ljubljani je bilo letos že več razprav proti vsem onim osebam, ki so od vojakov — rezervistov in aktivnih nakupovali razno blago po sramotno nizkih cenah. V začetku junija letos je posestnik na Ježici Janez E. kupil od nekega vojaka 35 kg ovsca za 40 din, ko je sedaj oves že nad 2 din kg. Stvar je prišla na dan. In državno to-

lesi. Tako Alojziju Muhiču iz Mahovnika »Puch« kolo, vredno 1800 din. Kolo je rmenno pleškano. Posestniku Grmovniku Antonu iz Dolge vasi je tat v Kočevju ukradel že slabo, le 300 din vredno kolo, znamenje »Viktorija«. — Ivanu Hribarju iz Marija reke pri Sv. Pavlu (Prebold) je bilo ukradeno skoraj novo, belo pleškano kolo, vredno 1000 din. — Mariji Stefančičevi je bilo na Polzeli ukradeno ženko kolo, vredno 600 din. — Martinu Podlesniku v Podvinu pri Braslovcah je bilo ukradeno črno pleškano, 800 din vredno kolo. — Iz delavnice mehanika Franceta Popita na Logu pri Brezovici, ljubljanske okolice, je bilo ukradenih več plaščev za trilekile v vrednosti 1550 din.

— Hitro prijete kolearski tat. Soboslikarskemu pomočniku Francetu B. v Ljubljani je bilo v soboto ukradeno možko kolo, vredno 800 din. To pred kinom Kodeljevo. Tat so kmalu prijeli. Kolo je odpeljal neki, nekoliko duševno bolni deček, 19-letni Janez V. Revez je res pravi revež. Je nezakonski sin, rojen tam nekje v Nemčiji. Na Kodeljevem služi pri nekem posestniku za hlapčka. Nezakonska mati prav nič ne skrbi za reveža in ga soloh noče priznati za svojega. Hlapček Janez je priznal tatvino kolea, ki je bilo včeraj vrnjeno lastniku, hlapčka so odvedli v zapore okrajnega sodišča.

— Iz vlaka je skočil. Trgovski potnik Rajko E., rodom iz Novega mesta, ki je slabo obložen in se je zadnji čas zadrževal v Vukovaru, je bil od tamnoške policije izgnan v domovno občino pri Celju. Iz Vukovara so ga odgonem potom peljali v pristojno občino. Med vožnjo pa je pri Polčanah skočil z vlaka in pobežnil. Njegov ekok je bil prav drzen in akrobatski. Kot mačka se je pobral in od dirjal v svobodno naravo.

Po državi

• Elektrifikacija dalmatinskih otokov. V Split so priplovali inženirji banovinskega električnega podjetja v Zagrebu, da bodo nadaljevali dela za elektrifikacijo dalmatinskih otokov. V prvi vrsti bodo elektrificirali Sinj, Imotek in Makarsko. Tudi dela za elektrifikacijo so v teku. Na Visu so že končana vsa pripravljala dela in bo mesto Vis spojeno s Komizom. V Novem Vinodolu grade veliko električno centralo, ki bo imela 72.000 HP. Iz te centrale bodo napeljali vod visoke napetosti do 100.000 voltov v Zagreb, obenem pa bodo elektrificirali tudi železniško progo Sušak—Brdske Movice.

• Mesto Petrinja brez moke in kruha. Petrinjski peči so vsespovod iskali moko, pa je niso mogli dobiti. Obšli so vsa sosednja mesta, pa zastonj. Ker v Petrinji sami ni nič več moke, so peki na svojem sestanku sklenili, da ne bodo več pekli kruha, dostavo kruha in drugega peciva bodo ukiniteli. Pekli bodo samo omejeno in prodajali pecivo samo v svojih prodajalnicah. Odpovedali so tudi dobavo kruha in peciva banovinskih bolnišnic, ker ni moke. Banske oblasti je bila takoj naprosena, da stori potrebne korake, da Petrinja in bolnišnica ne bosta ostali brez kruha. Peki izjavljajo, da so vse poskusili, da bi prišli do moke, pa se jim ni posrečilo. Imajo le še nekaj vreč moke, kar bo zadostovalo komaj za par dni. Pa tudi, če bo Petrinja dobila dovolj moke, bo ostala od 15. do 25. avgusta brez kruha, ker morajo vsi peki v zapor. Bili so namreč obsojeni po novi uredbi vsak na deset dni zapore in 600 din denarne kazni. Ker je sedaj višje sodišče potrdilo sodbo okrajnega sodišča, morajo vsi peki v

Ljubljana, 13. avgusta

Radio Ljubljana

Torek, 13. avgusta: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Slavni pevci (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Sprehod po Jugoslaviji (koncert Radijskega orkestra) — 14 Poročila — 19 Napovedi, Poročila — 19.20 Nacionalna ura: Meštrovčevi portreti II. (Branko Mašič, Zagreb) — 19.40 Objave — 20 Deset minut zabave (g. Fr. Lipah) — 20.10 O potrebi počitnic (g. prof. Ethin Bojc) — 20.30 Pevski koncert g. Majde Dugan-Lovčeve, pri klavirju g. prof. Čedomir Dugan — 21.15 Koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Veselje in žalost (koncert Radijskega orkestra).

Drugi programi

Totrek, 13. avgusta. Belgrad: 20.20 Ruske pesmi — Zagreb: 20.30 Klavir — Praga-Brno: 19.25 Lahka glasba — Sofija: 20.30 Schumannov kvartet — Budimpešta: 20.05 Violina — Stockholm-Hörby: 21. Mozartov koncert — Rim-Florenca-Turin: 21.15 Simfonični koncert — Kodanj: 20.45 Orkestralni koncert — Riga: 20.10 Ljudski koncert.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Dunajska c. 43; mr. Trnkocij ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova 7.

zili, da je odnesel torbo, so ga hitro začeli zasledovati, pa je bilo vse zastonj, ker je tat skočil na kolo in se odpeljal Klobočarja eta takoj naznanila tatvino policiji, ki je po opisu zločinca kmalu ugotovila, da je tat 37letni Marko Šajnčič in okolice Čazma, ki je policiji dobro znan in ima tudi njegovo sliko. Ljudje, ki so videli zločinca, ko je odnesel torbo z denarjem, so potrdili, da je mož, ki ga predstavlja eliča, odnesel torbo.

• Roparski umor na cesti. Na cesti Hraščani—Pokuplje blizu Karlovca je bil izvršen strahovit roparski umor. Žrtve umora je 40letna premožna posestnica Jaga Belanec iz Jaskova. Kmetje, ki so šli v Karlovec na semenj, so našli Jago mrtvo v mlaki krvi. Morilec jo je večkrat zabodel z nožem v vrat. Sledovi so kazali, da je zločinec po umoru preiskal svojo žrtve in odnesel ves denar. Koliko je imela rajna denarja pri sebi, se ne ve. Šla je na semenj, da bi nakupila razno blago. Peleg tega pa ji je pred dnevi mož poslal iz Amerike veliko denarja in je Jaga mislila kupiti večje zemljišče, za katero se je že pogajala. Nekdo je moral dobro poznati njene razmere ter jo je počakal zgodaj jutraj, ko je šla v Karlovec na semenj, jo napadel in umoril. Po mnenju sosedov, je imela Jaga pri sebi okrog 10 tisoč din. Roparski napadi v karlovcu okoli so na danem redu in so ljudje v velikih strahih za svoje imetje in življenje.

• Očeta petih otrok ubil. V Zenici je znani izzivač Stanislav Dujmšič, uslužbenec železarne, napadel in ubil 50letnega delavca-kovinarja Begana Arnavtoviča, očeta petih otrok. Ko se je Arnavtovič zvečer vračal s svojim bratom s travnika, ju je v bližini neke kavarnice čakal Dujmšič, stekel za njim in zabodel Begana z nožem v vrat in mu prežal trlo. Bogan je bil takoj mrtev. Ubijalec izjavlja: Ubil sem ga, obesite me, če hočete, jaz se zavem, kaj sem storil. Jaz lahko popijem 60 desetink žganja, pa ne bom pijan.

JEGLICEV AKADEMSKI DOM BO SPOMENIK POKOJNEMU SLOVENSKEMU VLADIKL VSI ZAVEDNI SLOVENC! DARUJTE OB TRETJI OBLETNICI NJEGOVE SMRTI V TA NAMEN.

Anekdota

Na sporedu dunajskega Burgteatra je bila premiera »Rosenmontage«, spisal Erik Hartleben. Glavni vlogi sta bili v rokah Kainza in Medelskyjeve. Gledališki ravnatelj Pavel Schlentner je povabil pesnika, s katerim sta bila dobra prijatelja, naj bi prisostvoval zadnjim skušnjam in premieri. Hartleben je res prišel in njegov prihod so proslavili z alkoholom do ranih ur, pa tudi med glavno skušnjo. Med to skušnjo je prišel ravnatelj v gledališče. Na svoje največje začudenje je opazil pesnika, ki je kakor pobesneli lev divjal sem ter tja po parketu. Schlentner je pričakoval najhujše, zato je stopil k Hartlebeu, da bi po možnosti preprečil kak incident med skušnjo. Njegove zle slutnje so se uresničile: slišal je, kako pesnik jezno mrmlja: »Strahovito, strahovito! Nekaj se je moralo zgoditi. Schlentner je prijel prijatelja za roko in mu ljubeznivo rekel: »Dragi Erik, prosim te, pusti to. Če se ti kaj pri izvedbi ne dopade, povej mi jasno in odkrito, jaz bom pomagal, kolikor mi bo mogoče. Za božjo voljo, prenehaj vendar s tem mrmljanjem. Igralci bodo postali nervozni.« Hartleben je začuden pogledal Schlentnerja, odkimal z glavjo in dejal: »Pa ne, ti ljudje na odru, Kainz, Medelskyjeva in Devrient, so odlični. Ampak, dragi prijatelj, delo samo, moje delo je strahovito, strahovito.«

Kaj pravite?

Statistika Planinskega društva dokazuje, da se obisk naših planin leto za letom veča in da posebno mladina v vedno večjem številu v poletnih mesecih zahaja v gore. Isto pesem bi lahko zapeli železničarji, ki stokajo ob sobotah in nedeljah v prenatrpanih vlakih, v katerih je več kot tri četrtine potnikov namenjenih v gore. Končno bi o tem vedele tudi marsikaj poredati planine same, na katerih je lepo planinsko cvetje vedno bolj redko. Kaj pomaga, če so vse lepe planinske cvetice zaščitene in jih je prepovedano trgati, če se pa nihče tega ne drži in če tudi nikogar ni, ki bi pazil, kako se ta predpis izpolnjuje. Ali ste že kdaj slišali, da bi bil kak planinski kozel kaznovan, ker je priselkel v Ljubljano cele kope planik, enciana, mark itd.? Posledice tega ropanja med planinskim cvetjem se seveda že briko poznajo. Murke so na primer pred dvajsetimi leti raste ponekod skoraj prav tako na gosto kot planike. Danes so murke že prava redkost. Isto velja za drugo cvetje. To ni nič čudnega, saj hodi denar v gore najmanj desetkrat toliko ljudi kakor pred dvajsetimi leti in vsak od planincev misli, da se mu predpisa ni treba držati. Človek bi kontno planincu že privoščil, da si odrti nekaj lepih cvetov za spomin in da jih ponese domov. Ne razumemo pa, zakaj natrgajo planince cele kope najlepšega planinskega cvetja in ga potem puščajo v večernih vlakih ovenelega. Take dirjake, ki prinašajo planinsko cvetje v debelih šopih v Ljubljano, bi bilo treba pošteno kaznovati!

LJUBLJANA

Kolesarji in promet na ljubljanskih ulicah

Če seštejemo vsa vozila, ki jih premoreta Ljubljana in njena okolica, od navadnih ročnih vozičkov pa do luksuznih in tovornih avtomobilov, vidimo, da število teh vozil še zdaleka ne dosega res edinega ljudskega vozila — kolesa. Samo Ljubljana z okolico premore nad 20.000 koles. Zato ni nič čudnega, če je prometna slika Ljubljane izrazito kolesarska. Kolesarji švigajo sem in tja ob vsakem dnevnem času. Nadvse živahen pa je kolesarski promet ob urah, ko se začnejo in končujejo razne službe. Zjutraj med sedmo in osmo prihajajo iz okolice delavci in uradniki. Prav tako pa številni prodajalci, ki hite na živilski trg, ter mlekarice. Še huje je opoldne, ko prevladujejo na cestah sama kolesa, na katerih hite uslužbenci na vse strani na kosilo. Podobna je slika zvečer med šesto in sedmo. Če upoštevamo številne nerodne ljubljanske ulice, moramo priznati, da so ljubljanski kolesarji v veliki večini ne samo pametni in previdni, ampak tudi dostojni, ne samo drug do drugega, ampak tudi do pešcev. Zlostne izjeme med ljubljanskimi kolesarji pa najdemo seveda med mladino. Ta se v svoji mladostni korajži dovoli marsikaj, kar je proti predpisom, še več pa, kar je proti dostojnosti in obzirnosti. Med temi divjaki prvačijo seveda vajenci mehaničnih delavnic, ki so seveda na kolesu doma. Tudi še nekaj drugih poklicev bi lahko naštel, katerih mladi zastopniki mislijo, da kažejo največje junaštvo s tem, če vozijo brezobzirno in proti predpisom, češ, meni se itak ne more ničesar zgoditi, saj nisem tak kot so druge nerode. Ker postaja promet v Ljubljani kljub pomanjkanju bencina vedno bolj živahen, bi bilo vendar treba najti način, s katerim bi se taka mladostna objestnost vsaj nekoliko umirila. Edino res primerno sredstvo bi bila kazen. Ne moremo pa zahtevati od že itak preobremenjenih prometnih stražnikov, da bi se lovili paglavce, ki divjajo mimo njih. Težko je tudi zapisati število kolesa, če kolesar divja po cesti, saj so vse tako pritrjene, da jih kolesar skoraj ves čas s kolenom zakriva. Ostane le ena sama možnost: naučiti vse kolesarje, kaj smejo in česa ne smejo in zakaj ne smejo. Če že vsako leto kolesar mora prijaviti kolo in plačati predpisano takso, bi bilo najbolj pametno, če bi tudi takrat mimogrede opravili izpit. Ne mislimo seveda vožnje s kolesom, prav tako naj bi ta izpit ne veljal za vse kolesarje, ampak le za mladino, recimo do 18. leta. Mladenič, ki je že tako srecen, da mu starši kupijo kolo, ali pa si ga je sam kupil, naj tudi dokaže, da ne zna samo voziti, ampak da pozna tudi prometne predpise, ki pridejo v poštev za kolesarja. Mislimo, da bi se dalo to napraviti brez posebnih takov, večina staršev pa bi bila za tak ukrep pristojni oblasti le hvaležna, prav tako pa vsi drugi, ki se sedaj jeze nad kolesarskimi divjaki.

Javni telovadni nastop

fantovskega odseka in dekliškega krožka Ljubljana-Moste bo na praznik 15. avgusta ob treh popoldne ob vsakem vremenu. Igra godba dravske divizije.

I Modelarji Aero-kluba. — Na letošnjem jenskem velesejmu bo priredil Oblastni odbor Aero-kluba v Ljubljani svojo sportno razstavo, na kateri bodo razstavljeni tudi leteliški modeli. Dolžnost je vsakega modelarja, da sodeluje na tej razstavi. V poštev pridejo v prvi vrsti samo lepo izdelani modeli. Modele je treba takoj prijaviti v pisarni tukajšnjega Aero-kluba, Gledališka ulica 10, kjer se bodo dobila vsa potrebna navodila. Ta razstava bo velikega pomena za razvoj našega letalstva, zato tudi pričujemo čim večjega odziva.

I Opozorilo telefonskim naročnikom! Vljudo opozarjamo vse telefonske naročnike, da poteče dne 15. avgusta rok za plačilo razlike v telefonski naročnini za meseca avgust in september 1940. V primeru, da razlika od tega dne ne bi bila plačana, mora pošta vsak tak telefon začasno izključiti iz prometa, za ponovni priključek pa mora naročnik brezpogojno plačati poleg razlike še 100 din. Položnice so bile vsem naročnikom pravočasno dostavljene, če pa je naročnik položnice eventualno zalozil, reklamira višino razlike lahko osebno pri pošti Ljubljana 1 ali pa telefonično na 43-07. — Pošta Ljubljana 1.

I Velik knjižni sejem je otvoril antikvariat Hinko Sevar, nasproti St. Jakobske šole, kjer prodaja po zelo znižanih cenah vseh vrst knjige. Opozarjamo ljubitelje knjig.

I Odhod dekliške počitniške kolonije v Dalmacijo. Včeraj je z vlakom ob pol devetih popoldne odpotovalo iz Ljubljane 136 deklic v počitniško kolonijo v Dalmacijo. Deklice, ki jih je vse poslala na tritedensko bivanje ob morju banska uprava, so bile zbrane iz vseh krajev Slovenije. V poštev so prišle te tiste, ki so v resnici iz zdravstvenih razlogov potrebne bivanja ob morju in za katere so to odločili zdravniki. Deklice so stare od 6 do 14

let in so odpotovale pod nadzorstvom šestih nadzornic, bolničarke in zaščitne sestre. Zdravnik pa jih čaka v banovinskem počitniškem domu v Kastelu Stafilci. Deklice bodo ostale ob morju pod skrbnim nadzorstvom in se vrnejo septembra.

I Društvo inženirjev v Ljubljani valji svoje člane k skupnemu ogledu zanimivih razširjenih del pri električni centrali (lupinast konstrukcija sistema Zeiss-Dywidag) ter popolnoma preurejene cementarne Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah. Ogled bo v petek 16. t. m. popoldne. Potujemo z vlakom ob 15.30 in se vrnemo v Ljubljano ob 21.57. Člani SPD z urejeno legitimacijo lahko potujejo za polovično ceno na podlagi objave, ki jo bo imelo vodstvo ekskurzije, morajo pa biti pol ure pred odhodom vlaka pred glavnim kolodvorom.

I Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grenčice.

I Razne nesreče. 42-letnega posestnika iz Lipe pri Blagovici, Pavla Ziberta, je v Mostah podrl tovorni avtomobil ter mu polomil nekaj reber. — 39-letnemu delavcu Alojziju Jevšaku pa je šel cestni valjar na Masarykovi cesti čez desno nogo in mu jo v stopalu zmečkal. — Apno je brizgnilo v

oči 20-letnemu Ivanu Zadnikarju, delavcu z Brda pri Ljubljani. — Nočnega čuvaja v kemični tovarni v Mostah, Srečka Frantala, je nekdo ponoči napadel in ga ranil na roki. — Na tovornem skladišču glavnega kolodvora so našli nezavestnega Franca Čizmarja in ga prepehali v ljubljansko bolnišnico.

I Film »Vest zdravnika dr. Kildare-jac je edinstvena drama, močno in globoko vsebine, posvečena onim ljudem, ki so posvetili svoje življenje v prid vsega človeštva. Je to zgodba o mladem zdravniku, ki živi vse — i ljubezen i srečo, samo da izpolni svojo misijo v življenju. Njegov oče mu je po končani medicinski študiji uredil vzorno ordinacijo v nadi, da prevzame sin njegovo prakso. Ali mladi Kildare je mnenja, da je cilj njegovega življenja kaj drugega, kot pa postati provincijski zdravnik. To njegovo mišljenje pa deli tudi lepa Alice, kateri je poklonil svoje srce. Dr. Kildare odide kot stažist v veliko njujorsko bolnišnico na prakso, kjer spozna za dirčnega človeka ali sijajnega zdravnika v osebi dr. Gillespija, ki mu na vsakem koraku otežava njegovo delo, dokler ni prisiljen zapustiti bolnišnice... V tej pretresljivi filmski drami, ki je v čast največji grupi humanistov na zemlji sodelujejo Lew Ayres, sijajni zvezdnik mnogih uspehov na platnu, nadalje Lionel Barrymore, umetnik izrednih kvalitet in prelepa Lynne Carver. Film je najlepši dokaz ljudske požrtvovalnosti, ki naj obnovi vašo vero v ljudi in njihova nesebična dobra dela ter ga priporočamo ljubljanskemu občinstvu na ogled. Predvaja se v kinu Slogi.

MARIBOR

Najnižje cene za naša jabolka 2.25 din

Važni sklepi na posvetovanju sadnih producentov, trgovcev, delegatov banske uprave in Prizada v Mariboru

Maribor, 12. avgusta.

Včeraj popoldne je bila na banovinski Vinarški in sadjarski šoli v Mariboru anketa o stanju naše sadne trgovine. Anketo je sklicala Kmetijska zbornica, poleg številnih sadjarjev in kmetijskih strokovnjakov pa so ji prisostvovali tudi delegati banske uprave in Prizada. Skupno je bilo na posvetovanju okoli 60 naših najvidnejših sadjarjev, kmetijskih strokovnjakov in trgovcev. Vodil je anketo delegat Kmetijske zbornice in Sadjarske zadruge bivši poslanec Spindler, navzoči so bili med drugimi predsednik Kmetijske zbornice Steblovnik, predsednik Kmetičeve zveze senator Brodar, generalni ravnatelj Prizada dr. Nemec, načelnik kmetijskega oddelka banske uprave inž. Muri, ravnatelj Kmetijske poskusne postaje v Ljubljani inž. Pahor, ravnatelj Vinarškega in sadjarskega zavoda v Mariboru inž. Ferlic, ravnatelj Kmetijske družbe inž. Ferlic, ravnatelj Sadjarske in vinarške šole v Mariboru Priol, referent za sadjarstvo pri banski upravi Kafol, referent za vinarstvo pri banski upravi Kurek, predstavniki sadnih izvoznikov Palouc, Kranjc in Kerenčič ter vsi kmetijski referenti iz okrajev, v katerih se prideluje sadje za izvoz.

Zanimivo je bilo poročilo generalnega ravnatelja Prizada dr. Nemca o stanju letošnje sadne letine v Evropi, ki bistveno vpliva na določanje izvoznih cen za naša jabolka. Letos imajo dobro sadno letino Madžari, Romuni, Bolgari in Holandci, ki vsi — kakor mi — izvažajo edinolet v Nem-

čijo. Zato se je morala tudi naša država pogoditi z Nemčijo na bazi istih cen, kakor jih je dosegla Nemčija z drugimi državami. Očrtal je prizadevanja Prizada za doseglo čim ugodnejših izvoznih pogojev ter način, kako se bo letos sadje izvažalo.

Stvarne predloge so predložili skupščini zastopniki vseh strok, ki so bile na anketi zastopane, tako pridelovalcev, kakor trgovcev. Končno so pa bile vse zahteve sadnih producentov in izvoznikov izražene v sledeči resoluciji:

1. Iz Slovenije naj se izvažajo samo namizno sadje, za katerega je določena cena od strani nemških oblasti 21 RM. V zvezi s tem naj Prizad prepove prodajo sadja po nižji ceni.

2. Za predelavo sadja druge kakovosti naj Prizad pospešuje gradnjo sušilnic in kuhinj za kuhanje sadne marmelade in za podelitev breztršarskega sladkorja.

3. Na podlagi cene, katero je določila nemška država za naše sadje, se je našel sporazumni sklep med producenti in izvozniki, da se zgodnje sadje plača producentu po najnižji ceni 2.25 dinarja.

4. Prizad naj imenuje svojega zastopnika v Mariboru za čas izvozne sezone, da bo na razpolago za vse informacije za producente in izvoznike.

5. V Mariboru se ustanovi informacijska pisarna, v katero je imenovala banska uprava svojega zastopnika, enega zastopnika pa naj imenuje Prizad.

Ko je eden od teh stopil za hip čez prag, se je prestrašen vrnil nazaj. Pred pragom je namreč ležal mrtev človek. Ugotovilo se je, da je to 48 letni skladiščnik pri mestnem avtobusnem prometu Rudolf Mikš, ki se je poprej nahajal v isti gostilni v večji družbi. Vsi so bili vinjeni, ko je nastal med pivci prepri. Dva brata sta se spravila nad Mikša ter sta ga vrgla iz gostilne. Porinila sta ga čez prag, tako da je odletel na cesto ter si je pri padcu najbrže zlomil tilnik. Njegova nasprotnika nista vedela, kaj se je Mikš pripetilo, ter sta se mirno vrnili v lokal. Zadevo preiskuje sedaj policija.

Slovenska Krajina

Smrtna nesreča pri mlatilnici. Znano je, da opravljajo po naši Krajini delo mlavce velike mlatilnice, ki jih ženejo parne lokomotive, katerih para razvija moč 4—10 konjskih sil. To je že velika sila, ki je lahko silno nevarna, ako je človek le malo nepreviden ali se pa v svoji smelosti preveč približa nevarnemu močnemu stroju. V Rakičanu je zvesto opravil s svojim strojem mlavčo Janez Sedonja. Pri delu okrog lokomotive pa se je preveč približal gonilnemu kolesu, ki ga je s tako silo zagrabilo, da mu je odtrgalo roko. Takoj so ga odpeljali v soboško bolnišnico, kjer so mu nudili vso pomoč, toda zaman. Po težkih mukah je kmalu izdihnil in zapušta užaloščeno ženo ter otroke.

Druga nesreča se je zgodila v Nedelici, kjer je Raduhovim požar uničil domačijo. Požar je nastal podnevi, ko so domače ženske peklo kruh. Najbrž so preveč naložile v peč suhih drv. Pogorela je hiša, gospodarsko poslopje pa so rešili gasilci.

Soboška gimnazija se bori z velikim pomanjkanjem prostorov. Poslopje, kjer je nastanjena soboška gimnazija, nikakor ne odgovarja niti najprimitivnejšim potrebam srednješolskega pouka. Če pomislimo, da je bilo poslopje zidano za meščansko šolo s štirimi učilnicami, že vemo precej. Še bolj nazorno pa vidimo kakšno je pomanjkanje prostorov na šoli in kako pri tem trpi pouk, ako si predložimo naslednje značilnosti. Lansko leto je bilo na zavodu 700 dijakov, ki bi potrebovali 15 učilnic, pa jih ni bilo, kajti vsi mogoči prostori so že preurejeni v učilnice in jih je sedaj komaj osem. Z novim šolskim letom bi bila potrebna še 16 učilnic. Tako bodo učilnice zasedene popoldne in popoldne do poznega večera. Vse drugo, kar se po drugih zavodih vrši izven rednega dopoldanskega pouka, poleg tega še verouk drugih nekatoliških veroizpovedi, vse to bo moralo odpasti. Tako se na soboški gimnaziji mizerija prostorov povečuje iz leta v leto. Nujno je potrebno, da se gradnja nove gimnazije več ne zavlačuje. Kako pa naj dobro uspeva tak velik zavod, ki je že v preteklem šolskem letu prekosil ptujsko, kočevsko in novomeško gimnazijo. Saj menda ne bodo spet pri gimnaziji reševali potrebo prostorov z barakami, kajti z njimi imajo Sobočani že zelo slabe izkušnje pri ljudski šoli. Zelo veliko je upanje naše Krajine, da se bo to vprašanje premaknilo z mrtve točke, ko je na programu letošnjega proračuna ter je zemljišče že na razpolago. Upamo, da se bo vendar enkrat deset in desetletna želja našega ljudstva vendar enkrat izpolnila.

Celje

Dekliško zborovanje na gori Oljki

Celje, 12. avgusta.

Na splošno željo je priredila celjska podzveza za dekleta iz celjskega, gornjesavinjskega, laškega, savinjskega in šaleškega okrožja v nedeljo na gori Oljki dekliško zborovanje, združeno s sv. mašo, ki je zelo lepo poleklo v splošno zadovoljstvo vseh udeležencev.

Ze od devetih dalje so prihajala na vrh prijaznega hriba po najrazličnejših potih dekleta od blizu in daleč. Do podnožja so se pripeljale z vlaki, vozovi in kolesi, nekatere pa so prišle kar skozi od doma peš. Vkljub nestanovitnemu vremenu se je zbralo nad 500 deklet. Zastopani so bili vsi povabljeni dekliški krožki. Zbralo se je tudi mnogo duh. voditeljev posameznih krožkov, česar so bila dekleta posebno vesela.

Ob desetih so povabili zvonovi k skupni službi božji, ki pridigil in sv. maši. Pridigoval je duhovni vodja dekl. katol. akcije za mariborsko škofijo g. Drago Oberžan. Z vso resnostjo so dekleta poslušala njegove krasne besede, ko jim je priporočal, naj svojo mladost uporabijo za resno pripravo na bodoče življenje, ko bodo one same postale matere in soustvariteljice novega slovenskega rodu. Sv. mašo je daroval celjski opat g. Peter Jurak. Med sveto mašo so dekleta prepevala lepe cerkvene pesmi.

Po službi božji so dekleta posedla po pobožju hribčka, zapela nekaj slovenskih pesmi, nakar je duh. vodja celjske podzveze g. dr. R. Hanžeklilč otvoril zborovanje. Dal je besedo g. Oberžanu, ki je tolmačil dekletom pozdrave prevz. g. škofa lavant, škofije I. J. Tomažiča in njegove želje, da bi dekleta od tega zborovanja odnesla res mnogo lepih vtisov in dobrih sklepov. Sledili so pozdravi okrožnih predsednic posameznih okrožij. Nato so govorili g. Križan, župnik iz Belih vod: Sedanjí nemirni čas in Cerkev, predsednica celjske dekl. podzveze N. Remšetova: Pridobivajmo za Kristusa, načelnica celjske dekliške podzveze M. Vrablova: Mir v nas, in g. kaplan Vošnjak Jože iz Petrovč. Dekleta so z zanimanjem sledila govorom ter jih tu in tam prekinjali z vzkliki.

Po zborovanju naj bi se razvila zabava in prepevanje pesmi, ki so jih dekleta pripravila za ta dan, a je dež prekinjal račune ter prisilil dekleta, da so si poiskala zavetja in strehe.

Ob pol treh popoldne so se zopet zbrale v cerkvi, kjer je imel zaključni govor g. dr. Rudolf Hanžeklilč. Prosil je dekleta, naj vse dobre misli in sklepe, ki so jih ta dan naredile, ohranijo in v svojem bodočem življenju izvršujejo. Sledile so pete litanije.

Ob štirih so se pričela dekleta razhajati. Prepevale so medpotoma, da je vsa gora Oljka odmevala od lepih slovenskih pesmi. Vse so odhajale vesele, zadovoljne in pripravljene, da se zopet rade odzovejo, kadar bo še kako tako lepo zborovanje.

e Dr. Koroščeva čestitka šahovskim amaterjem. Prosvetni minister in naš narodni voditelj g. dr. Korošec Anton je poslal kot pokrovitelj nacionalnega turnirja in proslave ČSK brzojavni pozdrav sledeče vsebine: K proslavi 20letnice čestitam, želim prireditvi mnogo uspehov, Doktor Korošec.

e Drug udarec za našega kmetja. Kar ni ugonobila toča v celjski okolici, bo temeljito pokončal mramor. Na po toči upoštenih njivah in vrtovih se je pojavila cela armada mramorjev. Ta nenasičen, nevaren škodljivec grozi ugonobiti poslednje pridelke, zlasti pustoši krompirjeve nasade. Potrebno bi bilo, da bi kmetijski referenti izdali potrebne okrožnice z obširnimi navodili o pokončevanju tega nevarnega škodljivca. Morda bi spet priredili kakšna predavanja, na katerih bi še lažje poučili ljudi.

e Poravnalna razprava med tovarno na Polze in delavstvom bo v petek, dne 16. avgusta, ob pol 9 na okrajnem načelnstvu v Celju.

e Vazen stanek ima drevi ob 8 Celjski zvon v Domu. Clani, pridite zasneljivo!

e 74 letna mati delavca Skubelj Jožefa iz Trnovel je padla in si zlomila levo nogo.

e Brezposelnost. Po evidenci Borze dela v Celju je število brezposelnih naraslo v 10 dneh od 259 na 271. Delo dobe: 4 hlapci, kovač, mlinar, 2 peka, 4 čevljarji, 10 dekel, natakarica, hotelska kuharica, sobarica, 6 kuharic in služkinja.

e Novi grobovi. V soboto je umrl v bolnišnici 30 letni posestnik Skok Anton iz okolice Vitana; v nedeljo sta zaspala v Gospodu Šteklík Marija, vdova po žel. uradniku na Cankarjevi cesti, v bolnišnici pa 15 letni Jože Pintar iz Hrenove pri Novi cerkvi. Včeraj popoldne je izdihnil v celjski bolnišnici 50 letni Speglič Ivan iz Podgorji. Naj v miru počivajo!

Kranj

Mladi Slovenci iz Westfalije gostje mesta Kranja. Pred tremi tedni je prišla na počitnice v Slovenijo kolonija 32 mladih Slovencev iz Westfalije, ki jih je nabrala po Westfaliji neumorna in požrtvovalna učiteljica gdč. Marija Azmanova. Kakor smo že poročali, so nemške oblasti poskrbele, da je bilo potovanje Slovencev čim ugodnejše. Skupina fantov je prebila počitnice na Zabrški planini pod Stolom, skupina deklic pa na Bokalah pri Ljubljani. Da pa se nudi mladim gostom čim prijetnejše in zanimivejše bivanje v domovini, se je na privatno iniciativo organiziral v Kranju posebni pripravljalni odbor, da povabi za nekaj dni imenovane goste v Kranj. S pomočjo darežljivih src se je nabrala primerna vsota, da bodo imeli gostje čim lepše vtise iz domovine. Skupina mladih gostov je prispela v Kranj v soboto popoldne z vlakom. Na peronu se je nabrala lepa množica Kranjčanov. Goste je pozdravil najprej zastopnik občine in odsotnega župana član uprave g. dr. Anton Megušar, ki je v prirčnih besedah želel, da bi se mladi Slovenci čim prijetnejše počutili v naši sredi. Nato je pozdravil goste zastopnik pripravljalnega odbora, deklica in fantek v narodni noši pa sta izročila gdč. Azmanovi lep gorenjski sopek. Nato so se gostje podali skozi mesto do Putnikovega paviljona, kjer so si ogledali velik relief mesta Kranja. Odtod so se podali na pokopališče, da počastijo spomin dr. Franceta Prešerna in Simona Jenka. Po kratkem nagovoru o pomenu tega obiska na grobovih in recitaciji Uvoda h Krstu pri Savici je možki zbor Prosvetnega društva zapel nekaj pemi, med drugim tudi »Gor čez izarot. Po prirčnih slovesnostih so šli gostje na vrt hotela Stare počte, kjer jim je bila prirejena večerja. Veliko zanimanje so vzbudili gostje, ko so pričeli prepevati slovenske narodne pesmi. V nedeljo zjutraj so imeli gostje skupno sv. mašo v župni cerkvi, po zajtrku pa so se podali na kratek izlet na Šmarjetno goro. Popoldne so se odpeljali gostje z avtobusom v Cerklje, na božjo pot v Velesovo, odtod čez Predvor in Golnik nazaj v Kranj. V ponedeljek so ves dan ogledovali znamenitosti mesta Kranja in se popoldne odpeljali proti Ljubljani.

Po uspešnem zračnem boju nad Doverjem. Aparat Me 109 preluknjan od 24 krogel.

KULTURNI OBZORNIK

Ivan Čampa: Mlin v grapi

Ivan Čampa, član Literarnega kluba ki se nam je pozimi že predstavil s svojimi člani in njihovimi recitacijami, je v našem umetniškem življenju že znan kot pesnik (Bele noči) pa tudi kot pisatelj novel in povesti, s katerimi sodeluje pri Domu in Svetu, Mladiki, Kresu, Mentorju in drugod. Medtem ko je splošno vse bolj ljubil verz, se je v zadnjem času nekoliko bolj približal prozi, saj piše v Kresu povest iz spomlad pred majsko deklaracijo z naslovom Ivan Novak, sedaj pa je izdal svojo idilično povest Mlin v grapi.

Mlin v grapi je ljubka idila, katere dejanje se godi v samotnem mlinu v lški grapi na Notranjskem, torej v pisateljevi rojstni pokrajini. V nji nam pisatelj opisuje čustvene mlinarja Matice, ki se reši samote s tem, da najde v Stebrovi Tonci ob Lužarju — tudi pohabljeni od rojstva zvesto in delavno družico za vse življenje. Ob njeni strani šele doživi Matic najšrečnejše dni svojega življenja: poroko, rojstvo svojega otroka in srečo ob še večjem številu otrok. Toda tudi Matic se sreča s skali, ko pride v samotno lško grapo vpliv iz mesta, študentje pridejo in speljejo s seboj Matičeve najstarejše hčer Micko, pa tudi najstarejšega sina Antona ne zdrži doma. Ko je Matic tako dosegel in celo presegel vse sreče, mu ob koncu pravi Tonca: »Matic, na smrt morava misliti zdaj.« Matic pa je čutil kar preveč sreče, da bi jo mogel ravnodušno prenašati.

Tako je založba literarnega kluba ostala zvesta svoji nalogi, da bo pospeševala z vsemi močmi izvršni slovenski knjižni pot v svet, da tako vsaj malo zajeti svoječasno preobilico prevodov. Čampova idilična povest Mlin v grapi je res izvrzna, mirno tekoča in povsem preprosta, vsa izvirajoča iz same narave, zato

Ivan Mažuranič

Ob 50-letnici smrti velikega hrvatskega pesnika in ljudskega bana.

Pred nekaj dnevi so Hrvatje praznovali petdesetletnico smrti Ivana Mažuraniča, enega izmed največjih hrvaških pesnikov, ki je bil obenem velik politični delavec in celo hrvaški ban.

Ravno v tistem času, ko je Ivan Mažuranič kot dvainvajsetletni mladenič končal svoje študije in se posvetil predvsem odvetniškemu poklicu, je s hrvaškimi ilirizmom nastalo pri sedmih hrvaškem narodu gibanje, ki nosi na sebi vsa odlična znamenja narodnega preroda. Zato ni čudno, če je tudi Mažuranič takoj vstopil v vrste najodličnejših hrvaških narodnih predhoditeljev, in to predvsem kot lirski in epski pesnik. Mažuraničeva pesem je izšla iz treh osnov: iz stare klasične, iz narodnega pesništva in iz klasične dubrovniške literature, zlasti iz Gunduliča. Vsega skupaj je spesnil okrog 46 izvirnih pesmi predvsem lirске vsebine (izrazito prerodno tendenco imajo pesmi Vinodolski dolci da si zdravo, Primorac Danici, oda dr. Gaju, Ilir), kot epski pesnik pa se je odlikuje v tem, da je dopolnil 14. in 15. spev Gunduličevega Osmana, sam pa je spesnil poleg Njegovejševega Gorskega vijenca najprezlatnejše delo iz epike v vsej južno slovaški književnosti, ep Smrt Smallage Cengića. Ta njegovo najboljšo, najobsebnostno in najlepše delo pozna vsak Jugoslovčan, ki je količnik izobražen, saj se po vseh naših gimnazijah bere ali v peti ali v sedmi šoli kot zgled dobrega epa. Odlika tega dela se vidi še posebej v tem, da je preveden skoraj na vse kulturne jezike, na italijansko in švedsko celo že po trikrat. Dr. Milan Ogrizović je Mažuraničev ep že pred dvajsetimi leti drammatiziral in delo je bilo prikazano v zagrebškem gledališču. Kako je to delo prevzelo enega izmed potomcev opevanih junakov, namreč sina Novice Cerovića, utegnemo najbolje spoznati iz pisma, ki ga je leta 1877 pisal Mažuraniču Novičin sin Jurij. Ker je pismo dostopno in poznano samo ozkemu krogu strokovnjakov, naj ga navedemo po Hrvatskem dnevniku z dne 4. VIII. 1940:

Svetli in prevzvišeni ban!

Ze mnogo let sem želel, da bi Vas obiskal, da bi Vas videl in pozdravil kot slavnega pesnika, ki je v pesmi Smrt Small-age Cengića opeval in postavil lep spomenik tudi mojemu očetu Novici. Ker zaradi naših neprestanih vojnih opravkov ni

»Slovenski učitelj«, št. 8. — Avgustova števila pedagoške revije in glasila Slovaške družbe »Slovenski učitelj« prinaša na uvodnem mestu izjavo prosvetnega ministra dr. Korošca ob njegovem nastopu. Nato pa sledi obširnejše poročilo letošnjega obnega zbora Slovaške družbe na Brezjah. Rudolf Pečjak v začetju članka »Novo življenje — nova solat.« V tej številki najprej govori o nastopu velike materialne, pa še večje duhovne stiske naših dni. Jože Kostanjevec nadaljuje razpravljanje o Don Boskovi preventivni vzgojni metodi in ob tem vprašanju govori o tem, kaj o vzgoji pravi pamet in kako pri nji pomaga vera. Članek se bo še nadaljeval. L. R. us končuje pogovor o pouku slovenščine v meščanski šoli. Podrobneje obravnava, kako je treba v meščanski šoli govoriti o narodnoznanstvenosti in o pesništvu. E. Boje nadaljuje razpravo »Nauk o duši in podaja v tej številki poglavje o predstavah, pomenu in spominjanju. Ema Deisinger nadaljuje svojo študijo o psihi slovenskega naroda. To pot govori o vplivu narave, posebej gozda in drevov na našega človeka. Podrobno govori o buki, brezi, smreki, javorju, jesenu in jablani, kako velikega pomena so v življenju preprostega slovenskega človeka. Rafael Zazula nadaljuje s podajanjem nekaj snovi za pouk v višji ljudski šoli ter govori o železu in dihanju. Pavle Kveder pa govori še naprej o telesni vzgoji, mladini in šoli, to pot posebej o telesnih vajah, ki jih razdeli na oblikovalne, učinkovalne in estetske vaje ter vsako vrsto na drobno obdela. Na koncu so književne vesti, v katerih Marija Jeglič ocenjuje novo začetnico »Preljubo veselje, o kje si doma«, N. J. Japonske pravljice, H. pa Ušeničnikove Izbrane spise, III. zv.

Planinski vestnik št. 7 in 8. — Poletna številka Planinskega vestnika je v svojem glavnem delu posvečena našim planinam na jugu, na dalnjski obali in v Črni gori. Opisuje nam namreč popotovanje na Durmitor, in sicer najprej v posebnih poglavjih o turi naši pozimi, v drugih poleti. Zanimivo je, da so opisi sestavljeni iz več oddelkov, katerih vsak je pisan za posebno planino in tudi ob posebne roke. Vsaka posamezna slika s potovanj pa je opremljena s kar najlepšimi podobami. Pavel Kunaver daje dijakom-planincem potrebne navse za počitnice, potem pa sledijo bogate družbene vesti s posebnimi statistikami. Planinski vestnik toplo priporočamo. Velja na leto 50 din in

pa seveda brez kakih globljih duševnih in življenjskih problemov in njihovih razreševanj. Zgodba se godi daleč od civiliziranega sveta, daleč od mesta (Ljubljane), in čim več dalje je to tem bolje, si mislimo obenem z Matičem in s pisateljem. Saj pride iz mesta v lško grapo samo zlo, neugodje in nesreča za mlinarja in njegovo družino. Tako je Mlin v grapi ljubko delo, pa tudi kvaliteto na prav dostojni estetski višini, in to kljub pomanjkanju globljih razglabljanj. Bralca zajame ravno s to svojo preprostostjo, ki je vsa njena odlika. Še posebej pa zajame sodobnega človeka, ki živi v času civilizacije in velikankega napredka, pri čemer pa je, tako čutimo vsi, neizmerno veliko tudi zlaganega, samo zunanje. Pričujoča idila pa nam pokaže pravo srčno kulturo in notranjo dobroto preprostega človeka, ki ga sodobna civilizacija ni pokvarila. Zato si človek sam ob Čampovi idili v resnici zaželi ven v naravo, v prostost in k preprostim ljudem prav s tem namenom, da bi se pri njih in v naravi odpočil, in ob branju Čampovega Mlina v grapi se v resnici odpočiješ.

Povest sama je zmes lirike in epike, kar je že samo po sebi znana lastnost vsake idile, čeprav seveda epika prevladuje. Jezik je lep in preprost, le tu in tam je tiskarski škrt zapustil nekaj napak, nekaj nedoslednosti v pisanju in neskladnosti z veljavnim pravopisom pa je zagrešil pisatelj sam.

Knjigo je lepo in zares originalno opremil grafik Milan Milakar. Posebno so knjigi v okras lepi akvareli, ki so delo akademskega slikarja Rika Debenjaka.

Knjigo je tiskala Zadruga tiskarna, stane pa v platno vezana din 50, pol v usnje vezana pa din. 65. Knjig oprav toplo priporočamo. F. J.

kakor nisem mogel izpolniti te svoje želje, si Vam sedaj drzno pisati in temu pismu priložiti Vaši prevzvišenosti zlato uro istega Small-age Cengića, uro, ki smo jo našli pri njem, ko je umrl. Ze takrat je bil pokrovček na tej uri malo vdoben in poškodovan.

Prosim Vašo prevzvišenost, da izvoli sprejeti ta majhen spominček, ki nima druge vrednosti, kakor da je tiktakal na srcu tistega junaka, ki ste ga tako divno in nesmrtno opevali.

S posebnim spoštovanjem pozdravljajoč Vašo prevzvišenost kakor od moje strani tako tudi od strani mojega starega očeta Novice sem Vaši prevzvišenosti

vdani vojvoda črnogorski

Jurij N. Cerović.

Cetinje, 23. decembra 1877.

Kakor je bil Mažuranič velik pesnik, tako veliki je bil tudi kot javni delavec, organizator, politik in publicist hrvaški. Ze leta 1848, je odlično posegel v boj hrvaškega naroda za pravice, posebej za osamosvojitve izpod madžarske vlade. V tem pogledu je posebno važen njegov spis Hrvati Madžarom, ker v njem zahteva, naj bo hrvaški ban podrejen naravnost dunajskemu cesarju in naj bo povsem enakopraven ogrskemu političnemu vodji, prav tako naj ne bo hrvaški sabor v ničemur odvisen od ogrske vlade. Mažuranič se je tudi odlično udeleževal v hrvaškem društvenem življenju in je bil polnih 14 let tudi predsednik Matice ilirske. Posebno pa se je odlikoval kot hrvaški ban. Kot tak je bil prvi demokratski ban, ki se ga je veselil ves hrvaški narod. Ob času njegovega banovanja se je odprlo leta 1874. hrvaško vseučilišče, urejen je bil hrvaški statistični urad in uvedeno obvezno obiskovanje ljudske šole.

Po pravici torej hrvaški narod v teh dneh slavi ob petdesetletnici smrti velikega svojega pesnika in politika Ivana Mažuraniča in ob tej priliki obljublja svojemu velikemu kulturnemu in političnemu delavcu, da bo ostal zvest njegovim oporoki, kakor odmeva iz njegovih besed, ki jih je izrekel 1886 v hrvaškem saboru: »Verujem v preteklost, sedanjost in bodočnost Hrvatske.«

F. J.

se naroča pri Osrednjem Slovenskem planinskem društvu v Ljubljani.

»Zdravje« št. 5 in 6. — List »Zdravje«, ki je zmerom ves poln prebogatih nasvetov iz zdravstva, prinaša v svoji zadnji dvojni številki te-le članke: Inž. Ahačič Marija je napisala nekaj misli k živilski kontroli, dr. I. B. govori o krvi — našim dragocenim življenjskim sokom; članek se bo nadaljeval; dr. M. Avčič podaja nekaj zanimivosti o hormoni; dr. Bonač Ivan nas svari pred nečistim sadjem, dr. I. Bonač zopet razpravlja o prirodnem izpahu kolka; Andrej Šavli pa razmišlja o samomirih. — Sledijo razne podrobnosti iz medicine in druge drobne vesti.

Avustrijski Cesar, kod sovjetskih malih narodov, Zagreb 1940. — Iz ciklusa Putovanja po Sovjetsko savezu je izšla v posebnem odtisu potopisna in narodopisna razprava Augusta Cesareca, ki v nji pisec govori o Marijcih, posebnem majhnem narodu na vzhodni narodni meji velike Rusije. Podrobno popisuje življenje, posebno pa napredovanje tega malga naroda v zadnjih dvajsetih letih, odkar so pod Sovjetli. Knjigo je izdala knjigarna Čelap, velja pa 10 din. Priporočamo.

Dve maši v čast bl. Nikole Taviliča. — Kakor Slovenci želimo, da bi čimprej smeli častiti na oltarjih Slovaški in Baraga, tako hrepene tudi Hrvatje, da bi smeli čimprej moliti k bl. Nikoli Taviliču, da bi jim izprosil pomoči pri Bogu. V okviru teh želja sta pred kratkim izšli dve kompoziciji sv. maš v čast bl. Taviliča. Prva maša nosi naslov »K tebi oči podizem« in je skomponirana za tri glasove in orgle. Je zelo solidna in preprosto sestavljena skladba, ki ji je za temelj služila narodna hrvaška nabožna pesem s istim naslovom in besedilom. Skladatelj Crnovacki je na temelju te narodne nabožne pesmi sestavil vso melodiko sv. maše in je prav zaradi tega, ker je narodnega izvora, zelo blizu duši pevca kakor tudi poslušalca. Vsem se bo takoj priljubila. Skladba je posvečena hrvaškemu metropolitu dr. A. Stepincu, ki stoji v prvih vrstah akcije za razglašanje bl. Taviliča za svetnika. Maša obsega 20 pol in velja 20 din. — Drugo, staroslovaško mašo pa je uglasbil br. Bernardin Sokol. Ta maša je skomponirana za dva enaka glasova ali pa za štiriglasni zbor z orglami. Melodika te maše je zelo gibka, čeprav je zelo modularna, vendar teče povsem naravno. Tudi ta skladba velja 20 din. Priporočamo. F. J.

ŠPORT

Telovadni nastop pri kulturno-športnem festivalu KID

Telovadni nastop, katerega so priredili jesenjski telovadci in telovadkinje, uslužbenci Kranj. ind. družbe, je obsegal prvi dan sedem prav lepih in zanimivih točk. Najpreje je nastopila kombinirana I. vrsta jeseniškega fantovskega odseka in Sokola, v kateri so bili priznani mednarodni telovadci Natlačen, (FO), Pristov (Sokol), Zeleznik, Cop in Vidmar. (Vsi od fantovskega odseka z Jesenic.) Iskra in Noč (oba od Sokola). Vrsta je prikazala strumno pod vodstvom Pristova in je vask telovadec izvedel pod dve vaji na bradlji. Prva je bila lažja kakor običajno pri takih nastopih, v drugo je pa vsak vložil vse svoje moči in sposobnosti. Najbolje sta se seveda odlikovala Natlačen in Pristov, ki sta s svojimi vrhunskimi in precizno izvajanimi vajami zadivila slehernega gledalca. In tudi ostali, zlasti Zeleznik in Cop sta prevredila lepe in težke vaje, katere sta imela dobro navezane. Vidmar je prijetno presenetil gledalce, le več elegancije in njegovim izvedbam ne bo kaj oporekati. Noč in Iskra (oba od Sokola) se nimata potrebne rutine, kakršno vidimo običajno pri mednarodnih tekmovalcih in tudi v stojih nista povsem doma, ker njuna drža v ročnih stojah ni popolna. V splošnem pa je treba priznati, da je bila telovadba na bradlji, katero so nam predvedli omenjeni telovadci, na visoki stopnji in prav lepa. V drugi točki so nastopili šibkejši telovadci kot II. vrsta na drogu pod vodstvom Legana (FO). Tu je bil brez dvoma najboljši telovadec »starejšee skupine Legan, ki je delal težke vaje, toda ne s povsem potrebno eleganco. Ostali telovadci v tej vrsti so pokazali mnogo dobre volje in tudi nekaj lepih in posrečenih vaj. V splošnem pa manjka vsem tem mladim telovadcem one rutine, s katero se morajo ponasati stari mednarodni borci. V tej vrsti kakor pri »višjih« so nastopili po štirje člani fantovskega odseka in po trije od Sokola. Če pogledamo uspeh obeh vrst skozi strogo sodniško oko in bi ta rezultat hoteli izraziti v točkah, ki se uporabljajo pri telovadbi, potem imajo zastopniki fantovskega odseka nekoliko prednosti v prvi in drugi vrsti. Med posamezniki sta bila seveda najboljša Natlačen in Pristov ter med njima ni razlike ter je mogoče reči samo eno: oba sta bila odlična.

Članice jeseniškega Sokola so nato nastopile z gimnastično vajo »Jutro«. Vaja je zelo težka za dekleta in gimnastična, četudi ne do poslednjega giba popolnoma sodobna. Telovadkinje so izvedle vajo prav dobro, le malce je tu pa tam trpela na neenotnosti. Na koncu je prešla vaja v težko skupino.

Vaje s kladivi so izvajali naraščajniki Sokola iz Koroške Bele. Vaje so sicer lahke, toda učinkovite; izvajane pa tudi niso bile vedno popolnoma enotno. Najbolj učinkovit je bil zaključek, ko so toliko po enem kladivu, kar je običajno pozdravilo z velikim odobravanjem.

Na krogih (samo na mestu) je nastopila zopet ista (prva) vrsta kaor na bradlji pod vodstvom Pristova. Tu so bile izvedbe še za nianso težje in bolj izvedene kakor one na bradlji. Najbolje sta se zopet odlikovala Natlačen in Pristov. Z lepo izvedenimi vrhunskimi vajami so nam potožili tudi nekateri drugi. Občinstvo je najbolj ugajala razporna in kar je zelo značilno, razovka v vesi zadaj. Tudi tu je prednjačilo za spoznanje zastopstvo fantovskega odseka pred Sokolom.

Ljubek je bil nastop članice dekliskega krožka Jesenice v slovaških narodnih nošah pri slovaških plesih. Rajanje je bilo lepo in je gledalcem zelo ugajalo. Izvajanje je bilo dobro, vendar bi se dala spraviti še večja enotnost četudi se v takih kompozicijah, kakršne je bil ta ples neenotnosti, ne opazi tako lahko kakor pri drugih vajah. Dekleta so bila ob odhodu navdušeno pozdravljena. Prvi del telovadne prireditve so zaključili člani Sokola z Murnikovo skladbo »Naprej«, ki je gledalce zelo navdušila in katero so telovadci prav lepo izvajali. Nekaj več enotnosti bi se dalo tudi v tej kompoziciji, ki ni lahka, spraviti.

Drugi del telovadnega nastopa

Drugi del telovadnega nastopa je bil v nedeljo (po glasbeno) pevskem koncertu. Pod vodstvom Pristova je prikazala prva vrsta na drog, kjer je izvedla po dve vaji. Kot prvi je pričel svojo vajo Pristov, ki je težko vajo izvedel prav dobro. Za nji meje nastopil Noč (Sokol), ki je zavrtel par veletočev e podprijemom in se spustil v lepem saltu naprej. Zeleznik (FO) je izvedel razmeroma težko vajo dobro. Za svoja leta je napravil več kakor pa je marsikdo pričakoval. Isto velja za Copo (FO), ki je napravil srednje težko vajo še dokaj dobro. Iskra (Sokol) je pa napravil par veletočev z nadprijemom in se spustil v predkolebu s salto mnazaj. Vidmar je imel srednjetežko vajo in jo izvedel srednje.

Pri drugi vaji so se pokazali vsi šele v prvi luči. Pristov je izvedel zelo težko vajo prav dobro in jo zaključil s sigurnim saltom. Noč je pokazal, da mu drog najbolj prija, ker se je najbolj obnesel izmed vseh orodij. Zeleznik je imel težko vajo, ki jo je izvedel prilično prav dobro. Čopova vaja je bila srednjetežka, izvedena dobro. Natlačen je imel tudi zelo težko vajo, ki jo je vsekoli izvedel prav fino, le odskoka mu je zmanjkalo. Iskra in Vidmar sta se pri drugi vaji, ki sta bili še dokaj težki, precej dobro odrezala. Na drogu je malce pred Natlačenom Pristov, isto tako je tudi Sokol nekoliko pred FO, to pa samo zato, ker člani fantovskega odseka niso zaključili vaj s skoki, katere so imeli predvidene.

Na dvovisinski bradlji so nastopile Sokolice, ki so pokazale nekaj prav lepih in težkih vaj, zlasti vodnica, ki je bila daleko pred ustalimi. V splošnem se je pa opazilo, da so bradljo na »hitro roko« našturirale.

Sokolici naraščaj (mladi), je izvedel več skokov preko konja na šir in navzdol s prožne deske. Tudi ti skoki so bili premalo našturjeni, kajti manjkalo je one elegancije, ki da tem skokom še pravo vrednost.

Na bradlji je nato nastopila druga vrsta — 2 Sokola in 4 člani FO. Videli smo nekaj težjih prvin, ki so pa šle žal na račun izvedbe. Tu je bil zopet FO v premoti.

Članice jeseniškega dekliskega krožka so nastopile s prav lepimi in primernimi vajami na konju na šir z ročaji. V glavnem je prevladovala sodobna gimnastika. Opaziti je bilo, da so se za nastop dekleta pripravljale. Ne katere vaje so bile precej težke.

Pod vodstvom Pristova so potem zopet nastopili člani I. vrste na konju na šir z ročaji z dvema vajama. Tu se je najbolj odlikoval Natlačen, saj je konj njegova specialiteta. Malo je zaostajal Pristov, ki je svojo težko vajo prav dobro izpeljal. Noč je drugo vajo kar lepo izpeljal. Zeleznik in Cop ter Vidmar so imeli srednje težke vaje in tudi izvedba srednja. Iskri se je pa poznalo, da ni »konjar«. Lahka vaja in kljub temu precej »hak-

ljanja«. V splošnem je bilo zastopstvo FO tudi na konju malo pred Sokolom.

S skladbo »Naprej« je zaključil Sokol zares uspešno telovadno prireditev, katero je še bolj izvajal kakor prvi dan.

Končno bi še pripomnil, da je bilo občinstvo ves čas telovadbe zelo objektivno, ker je ploskalo le onemu, ki je to zaslužil ne glede na člansko pripadnost. Sploh je ves nastop potekal v taki harmoniji kakor bi nastopala samo ena organizacija.

Ob tej priliki je prav, če pokličemo v spomin ono prizadevanje leta 1924, ko je šlo zato, kdo bo na VIII. olimpijskih igrah, ki so bile tedaj v Parizu, zastopal v telovadnih tekmah Jugoslavijo. Tedanja Orlovska organizacija se je postavila na etališče, da morajo na takih svetovnih tekmah, kakor so olimpijske igre, zastopati državo najboljši športniki in telovadci ne glede na to h kateri organizaciji pripadajo. Tak je bil tudi predlog Jugoslovanske orlovske zveze jugoslovanskemu olimpijskemu odboru. Orlovska organizacija je stala tedaj striktno na stališču, da naj sestavljajo telovadno vrsto najboljši orlovski in sokolski telovadci, ker je bila prepričana, da se bi dal na ta način doseči neprimerno večji uspeh na olimpijadi, kakor pa, če gredo tja samo Orli ali samo Sokoli. Toda orlovska organizacija žalibog tedaj ni uspeša s svojim predlogom. Ker so v sokolskih vrstah trdili, da vrsta, sestavljena iz orlovskih in sokolskih telovadcev, ne bo mogla do-eči zaželenega uspeha, češ da bi njihove izvedbe pri telovadnih tekmah ovirali svetovni nazor, ki je pri obeh organizacijah tako različen. Razumljivo da Jugosl. orlovska zveza ni soglašala s takim mnenjem in tudi predloga, da zastopa Jugoslavijo na olimpijadi kompletna orlovska ali komp'etna sokolska vrsta, ni mogla sprejeti. Da je bilo stališče orlovske organizacije pravilno, so namreč po 16 letih dokazale Jesenice, kjer so telovadci dve svetovnih nazorov pri lokalni prireditvi KID postavili telovadno vrsto visokih kvalitet in nam pokazali, da se da doseči z dobro sestavljenimi reprezentancami neverjetno velike uspehe.

Teniški dvoboj Belgrad: Ljubljana

Na povratku z Bleda bodo nastopili najboljši belgrajski igralci v medmestni tekmi Belgrad: Ljubljana danes, dne 13. avgusta ob 15 na teniških prostorih SK Ilirije pod Čekinovim gradom. Igrale se bodo štiri single partije gospodov, ena single partija dam, ena double partija gospodov in ena partija mixed double. Za Belgrad bodo nastopili: Branović, Bogdanović, Radovanović in Mitičević; en igralec bo določen še naknadno. Za Ljubljano nastopijo člani SK Ilirije, in sicer: Boris Smerdu, Sivic, dr. Smerdu E., Lukman in za. inž. Serneck-Mairova.

Gorske nacionalne motociklistične in avtomobilske dirke na Pohorje

Maribor, 12. avg.

V »Slovenskem domu« smo že poročali o poteku velike gorske dirke na novi pohorski cesti, ki je bila doslej največja tovrstna nacionalna prireditve v naši državi. Nismo pa mogli zaradi prepovedi izražanja objaviti natančno vseh izidov te velike športne atrakcije.

Najboljši čas dneva na športnem stroju je dosegel Zagrebčan dr. Aleksander Hribar, v isti kategoriji pa od Slovencev Ljubljancin Janko Šiška. Na turnih motorjih je bil najboljši znani propagator motornega športa predsednik motosekcije mariborskega Avtokluba podporočnik Glebov.

Kategorija turnih motorjev do 200 cm: Franjo Lukman (Motoklub Varaždin) na DKW 17:28; Gabrijel Črepinko (Motokl. Varaždin) DKW 17:50; Jereb Rado (motosekcija Avtokl. Maribor) Triumph 19:02. — V tej skupini je štartal 9 dirkačev.

Kategorija A — športni motorji do 250 cm: Startalo je 10 dirkačev. Jerko Babič (MKZ Zagreb) Puch 14:15 eno pet.; Jože Zajc (Avtokl. Ljubljana) Puch 15:07; Ivan Čerič (Avtokl. Maribor) Triumph 15:09 tri pet.

Kategorija C — športni motorji do 500 cm: Startalo 17 dirkačev. Dr. Aleksander Hribar (MKZ Zagreb) BMW 12:48 1 pet. — najboljši čas dneva; Janko Šiška (Ilirija, Ljubljana) NSU 350 cm — 12:57 3 pet. — najboljši med slovenskimi dirkači; Nikola Jurčič (I. HMK Zagreb) BMW 500 cm — 12:57 1 pet.

Kategorija F/G motorji s priklopo do 1200 cm: Na štartu štirje tekmovalci. Lužar Fric (I. HMK Zagreb) BMW — 14:34; Rudi Lotz (Avtoklub Maribor) Motoaceoche — 15:43 1 pet.; Anton Pogacnik (I. Gorenjski motoklub Kralj) NSU — 16:01 in tri petinke.

Kategorija turnih motorjev do 1200 cm: Pet tekmovalcev. odporočnik Aleksander Glebov (Avtoklub Maribor) BMW — 13:50 — najboljši čas dneva v tej kategoriji; Ivan Miklavčič (Ilirija, Ljubljana) Zündapp 800 cm — 14:09 4 pet.; Jože Zajc (Avtoklub Ljubljana) Puch — 15:14 2 pet.

Kategorija B, športni motorji do 350 cm: 10 tekmovalcev. Jerko Babič (MKZ Zagreb) Puch — 13:58 4 pet.; Dušan Breznik (Avtoklub Ljubljana) DKW — 14:01; Ivan Dominik (Avtoklub Maribor) NSU — 15:04.

Kategorija F. šport. motorji do 1000 cm: Startalo 10 tekmovalcev. Nikolaj Jurčič (I. HMK Zagreb) BMW 12:51 2 pet.; dr. Aleksander Hribar (MKZ Zagreb) BMW — 12:59; Miran Toplak (Avtoklub Maribor Zündapp — 13:48 4 pet.

Avtomobili do 1200 cm: Startali so štirje tekmovalci. Stenšek Gustav (DKW šport) 16:08 2 pet.; Hinko Čerič (DKW šport) 17:27 1 pet.; Ivan Lederer (DKW Meister) 18:03.

Dirke so se vršile na 15 km dolgi progi Reka—Ruška koča ter so potekle brez vsake nezgode.

V nedeljo zvečer je bila v hotelu Mariborski dvor razglasitev rezultatov ter razdelitev daril. Pri tem je imel predsednik mariborskega Avtokluba, ravnatelj Krejčič, nagovor na tekmovalce. Predsednik športne komisije, Nikola Bošković iz Zagreba, je razglasil rezultate in razdelil darila — v glavnem pokale in diplome. Prehodni pokal mariborskega župana dr. Juvana je dobil Motoklub Zagreb ter preide v njegovo trajno last, če si ga še dvakrat zaporedoma osvoji.

Konjske dirke v Belgradu

Pri konjskih dirkah v Belgradu je na 2400 m dolgi progi dobila prvo mesto »Djurđevka« iz hleva Parašnica in s tem prvo nagrado v znesku 150.000 din.

Športni drobiž

Henkel je premagal v Metaxu pri neki prireditvi v Zopptoti. Nemški teniski prvak je zmagal 6 : 3, 6 : 2, 6 : 1 ter je tudi v dvojce z Buchholzom odpravil par Lund-v. Metaxa z rezultatom 2 : 6, 6 : 3, 3 : 6, 6 : 3, 8 : 6.

Molotov govori pred Vrhovnim Sovjetom. V vladni loži na levo sede: poleg govorniške tribune Stalin, na skrajni levisi pa maršala Timošenko in Budjani (z brado), v desni loži je videti maršala Vorošilova (drugi z leve strani).

Šahovski turnir v Celju

Celje, 12. avgusta 1940.

Po otvoritvi amaterskega šahovskega turnirja v Celju v soboto popoldne, o kateri je poročal nedeljski »Slovenec«, se je takoj zvečer pričelo prvo kolo. Pri žrebu ob otvoritvi turnirja je bil določen tak vrsten red udeležencev: 1. Misura (Maribor), 2. Medan (Belgrad), 3. Grašer (Celje), 4. Marek (L. š. k.), 5. Smigovec (Zemun), 6. Gottlieb (Zagreb), 7. Savič (Zagreb), 8. Šiška (Centralni š. k. Ljubljana), 9. Pavlovič (Belgrad), 10. Mlinar (L. š. k.), 11. Majstorovič (Čačak), 12. Sorli (Centralni š. k. Ljubljana), 13. Popovič (Split), 14. Žuk (Sisak), 15. Subarič (Zemun), 16. Berner (Belgrad š. k. Čigorin), 17. Jerman (Zagreb), 18. Drašič (Zagreb). Po tem vrstnem redu je po Bergerjevi tabeli določeno, kateri pari bodo igrali v posameznih kolih.

V prijazni turnirski sobi v hotelu Evropa je tukaj v prvem kolu veliko število gledalcev zasledovalo potek igre. Igralci so brez ozira na to, da bo turnir še dolg, vložili takoj v svoje partije vso energijo in borbenost. Posebni presenečenj v prvem kolu ni bilo. Prvi je končal Sorli, ki je na pasivno zadržanost svojega partnerja Saviča odgovoril z močnim napadom in brez težav zmagal. Pozornost je vzbudil celjski Smigovec z močno igro v partiji z Žukom. Smigovec je zmagal v napadu. Gottlieb je kot beli proti Popoviču v španski partiji z močnim napadom prodiral na kraljevem krilu in zmagal s kvaliteto več v končnici. Grašer je proti Bernerju kot beli v indijski partiji dosegel dobro igro, toda ni izvedel napada dovolj energično. Mladi Berner je potem sam napadel energično in prodiral v napadu na Grašerjevega kralja. Medan je v partiji z Jermanom zgradil nekoliko izglednejšo pozicijo, toda je naletel pri svojem nasprotniku na trden odpor. V nadaljnjem poteku je potem pokvaril svojo pozicijo in Jerman je s krepkimi potezi zmagal v nenadnem protinapadu. Drašič je proti Mišuri izgubil kraljico za tri lahke figure in kmeta v pasivni poziciji. Mišura je s

pazljivo igro svojo prednost še povečal in zmagal. Šiška je proti Majstoroviču v španski partiji dosegel dobro pozicijo, toda je porabil preveč časa in v nadaljevanju ni izkoristil najboljših možnosti. Partija je končala remis. Pavlovič je igral proti Mlinarju kraljevi gambit in partija je končno prešla v končnico z lahki figurami z neodločenim rezultatom. Marek je v Collejevi otvoritvi dosegel močan napad, toda se je njegov nasprotnik Subarič zelo žilavo branil in ustavil napad. V časovni stiski je Marek slabo nadaljeval in ima sedaj izgubljeno pozicijo. Partija še ni končana.

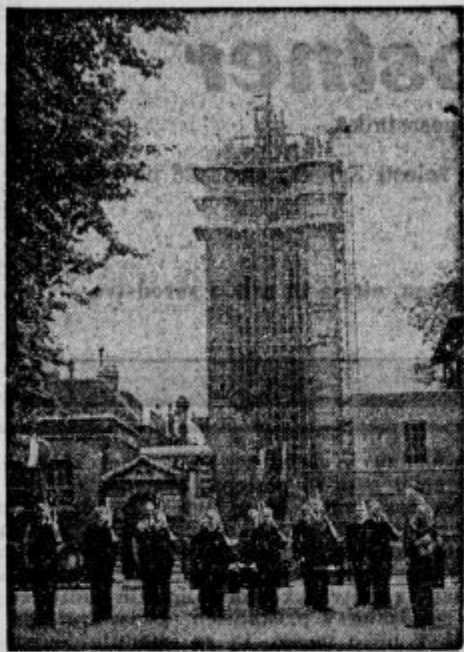
V nedeljo pop. je bilo odigrano drugo kolo. Popovič je v izvrstni igri premagal Saviča z matnim napadom. Mlinar kot črni ni igral dovolj pazljivo z Drašičem v španski partiji in izgubil kmeta. Obdržal je sicer dva lovca proti dvema konjema, toda tega ni dobro izkoristil in je izgubil v končnici. Pavlovič je igral zelo divje proti Majstoroviču v francoski obrambi, stvar je pa zanj slabo končala, ker se je znašel v končnici z dvema kmetoma manj in se je moral vdati Grašer je proti Jermanu brez potrebe izgubil kvaliteto in potem v končnici partijo. Marek je igral pasivno proti Bernerju in zašel v obupen položaj. Berner je z dobro igro dosegel zmago. Ostale partije so končale remis. V damskem gambitu sta Sorli in Šiška dosegla izenačeno trdnjavsko končnico in dela partija remis. V trdnjavski končnici sta tudi remizirala Žuk in Gottlieb. Smigovec je kot črni dobro igral proti Subariču in osvojil kmeta. Nadaljeval pa ni dovolj natančno in Subarič se je rešil v remis. Mišura in Medan sta prišla po ostri igri v končnico kmetov, ki je končala remis.

Stanje po 2. kolu: Berner in Jerman 2, Gottlieb, Majstorovič, Mišura, Smigovec in Sorli 1 in pol, Drašič, Popovič in Šiška 1 itd.

V 3. kolu igrajo: Medan : Drašič, Grašer : Mišura, Marek : Jerman, Smigovec : Berner, Gottlieb : Subarič, Savič : Žuk, Šiška : Popovič, Pavlovič : Sorli, Mlinar : Majstorovič.

Konec Maginotove linije

Dopisniki »United Press« poročajo: Kot prvi civilisti po sklenitvi nemško-francoske premirja so obiskali tuji časnikarji, med katerimi sem bil tudi jaz, Maginotovo linijo, da bi spoznali vzroke njenega tako hitrega poma. Tri dni smo obiskovali najutrajnejše dele med švicarsko mejo in Posarjem; z nekimi nemškimi oficirji smo šli po isti poti, po kateri je on vodil svojo četo napad na francoske trdnjave; francoski vojaki pa so nam pripovedovali, kako so poskušali ta napad odbiti. Na podlagi lastnih opazovanj ter poročil nemških in francoskih vojakov bom skušal podati sliko bliskovite vojne, kakor se je odigrala v Maginotovi liniji.

Člani angleškega parlamenta v Londonu se vadijo za strelce v strojniških gnezdih.

V prvih junijskih tednih je nemška vrhovna komanda iz prestižnih razlogov sklenila izvesti napad na renski sektor Maginotove linije. Več tednov je nemško topništvo obstreljevalo enakomerno in ne premočno sovražne postojanke, da bi mogla nemška komanda dognati, kje je odgovor francoskega topništva najšibkejši. Tako slabo točko so našli severno ob Breisacha. V največji tajnosti in bliskovito naglo je razpostavila nemška vrhovna komanda po gozdnatih gričih okrog Breisacha močno artilerijo. 15. junija ob desetih zjutraj, ko je gosta megla zakrivala močnejši nasproti stoječi obrambni liniji, so začeli Nemci na svo moč obstreljevati francoske postojanke. Ko so se Francozi od prvega strahu zavedli, so nemške granate že preluknjale njihove obrambne stolpe. Dvajset minut kasneje — torej brez priprave za odpor — je bila prva linija francoskih utrd prisiljena k molku. Njeni topovi so bili razbiti, metre debeli obrambni zidovi so zijali na vseh straneh. Jeklene kupole so dajale videz, kakor da jih je zgrizla in zmečkala velika zver.

Sedaj so planili iz majhnih zakritih pristanišč prvi brzi čolni, ki so v 14 sekundah zdrseli preko 200 m širokega Rena in prepeljali na nasprotno obalo pehoto, ki je začela napadati drugo obrambno linijo, zavarovano od hrbtnega ognja lastnega topništva. Več ur so se upirale francoske trdnjave; marsikateri nemški hitri čoln se je s svojim bremenom polopil v Renu blizu

francoskega obzračja, preden je sovražni ogenj utihnil.

Širina nemškega napada je bila matna; znašala je vsega le sedem do osem kilometrov. Toda v tem prostoru so gnali Nemci pred seboj vse, kar se jim je upiralo in bliskovita vojna se je pokazala v vsej srditosti. Pehota in artilerija sta dobili pojačanje preko pontonskega mostu preko Rena. V štirih dneh je prodor v Maginotovo linijo popoln. Kakor hitro so nemške čete vdrle

Življenje današnjih vodilnih turških državnikov

Zanimivo je, da so bili rojeni vsi vodilni državniki nove Turčije v krajih na morski obali. Noben ne izhaja iz notranjštine, n. pr. iz Anatolije, pravega srca Turčije. Ni pogrešno trditi, da je mednarodno življenje v velikih pristaniških mestih Carigrada in Izmirja stalni dotik s sosednjimi narodi in s tem povezan duhovni vpliv zelo delovalo na razvoj tistega turškega rodu, ki se je boril ob strani Kemala Atatürka za svobodo in neodvisnost in sedaj nosi glavno odgovornost za vodstvo države.

Predsednik Izmet Ineni izhaja iz zelo ugledne rodbine v Izmiru, prejšnji Smyrni, kjer je deloval njegov oče pri višjem vojaškem sodišču. Leta 1884 rojeni sin Izmet je bil tudi določen za vojaški poklic. Že 19 let star je napredoval za topniškega poročnika. Nenavadna nadarjenost, velika marljivost ter zmožnost hitre in jasne odločitve so mu pripomogle do neprestanih napredovanj; že 32 let star je bil imenovan za poveljnika četrte armade. Za časa osvobodilnih bojev je stal ob strani Atatürka kot najvažnejši vojaški sodelavec in je dosegel leta 1921 odlično zmago pri vasi Ineni. Ko so bila v Turčiji uvedena rodbinska imena, ga je počastil Atatürk s tem, da mu je dal ime Ineni. V času velikega notranjega prepoda je bil Ineni zunanji minister, nad deset let pa ministrski predsednik. Po Atatürkov smrti ga je velika narodna skupščina izvolila za predsednika republike na dan 11. novembra 1938. S tem mu je zaupala nadaljnjo politično vodstvo nove Turčije. Zasebno življenje predsednika Inenija velja kot zgled vsaki turški družini. Vse-skozi marljiv in preprost daje zgled ne samo državnim uradnikom, ampak celemu narodu. Zelo rad zahaja v okolico Ankare, obdan od pribo-

petnajst kilometrov globoko med francoske utrdbe, so nemške čete naravnost drle skozi to odprino. Del teh čet je krenil proti Strassburgu in ga zasedel skoraj brez vsakega strela. Manjši oddelki pa so se odcepili in začeli napadati naprave Maginotove linije od zadaj. V kakih osmih dneh je bila zasedba Maginotove obrambne črte končana.

Nekatere slabosti Maginotove linije sem lahko na prvi pogled zapazil. Beton, iz katerega so zgrajene utrdbe, je bil pač sposoben za stavbe ali mostove, ni pa bil dovolj odporen za obrambo proti napadnim sredstvom bliskovite vojne. Ko sem stal na nekem mostu na reki Reni, sem jasno opazil kontrast med sivimi kupi peska in ruševin, ki so ostali od francoskih utrd, in med nedotaknjenimi nemškimi trdnjavami z razpraskanimi zelenimi stenami. Neki nemški inženir mi je razložil, da je bil narejen francoski beton iz debelega proda in redke cementne mešanice, ki je pač pripraven za navadne stavbe, dočim so zgrajene nemške utrdbe iz finega proda in neke cementne mešanice, ki je bila že za časa zadnje svetovne vojne vojaška skrivnost. Opazil sem tudi, da je bilo uporabljeno za armiranje francoskega betona en in en četrto centimetra debelo železo, dočim je bil beton v nemških utrdbah armiran z jeklenimi nosilci in železniškimi tračnicami. Končno so bile francoske obrambne naprave tako prirejene, da je bilo mogoče iz njih streljati le naprej in na obe strani, ne pa nazaj. Le malo je bilo vrtljivih obrambnih stolpov. Prednja in stranski sten v utrdbah so kake tri metre debele, zadnja pa le 1,25 m. Ko so nemške čete obrambno črto na nekaterih mestih prebile, so lahko ostanek napadle od zadaj, kjer je bila linija zelo slabo zavarovana.

Glavni činitelj, ki je odločil o usodi Maginotove linije, pa je bil po mnenju poročevalca »United Press« psihološki. Francozi so se pripravili za obrambo, njihove utrdbe so bile simbol obrambe. Nemci pa so bili izurjeni za napad in so gledali v svojih utrdbah le začasno pomoč, da bi se zatekli v nje, kadar bi se bilo treba zavarovati pred najostrejšim sovražnim ognjem in dati domačemu topništvu čas za protinapad.

Senzacija v Lyonu

Lyon je veliko francosko industrijsko mesto. Predvsem slovi kot veliko središče tekstilne industrije. Pred dnevi je zavladala v tem mestu velika vznemirjenost. Nekaj pomembnega, izrednega se je moralo zgoditi. Ljudem so se svetile oči, po ulicah, v dvoranah borze in po delavnicah je šla od ust do ust neka novica, vsekakor vesela novica. Res, zgodilo se je nekaj, kar je za tkalce, pletilce in svilopredce tega mesta zelo pomembno: prvi ameriški kupec se je prikazal v mestu po sklenitvi premirja. Lyon je bil prej velik dobavitelj svile za Ameriko in je bolj kot ostala francoska mesta navezan na izvoz. Od ust do ust pa je šla novica, Amerikanci bodo zopet kupovali pri nas, prva lastovka je naznanila poltetje...

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

ALOJZIJ PLANINSEK,

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

javila izid žrebanja z dne 12. avgusta
V. razreda, 40. kola

200.000 din:	št. 29.461.
100.000 din:	št. 3.929, 59.540.
80.000 din:	št. 47.729, 58.730, 98.975
60.000 din:	št. 64.935, 99.475
40.000 din:	št. 52.236
30.000 din:	št. 16.645, 41.112, 45.380, 45.382, 56.988
24.000 din:	št. 411
20.000 din:	št. 88.252
16.000 din:	št. 17.925, 62.605, 97.205
12.000 din:	št. 7.794, 11.648, 29.118, 44.184, 75.891
82.021.	
10.000 din:	št. 5.747, 37.856, 38.642, 63.040, 63.508
90.770, 92.024.	
8.000 din:	št. 9.877, 22.000, 23.989, 24.109, 29.508
30.742, 34.707, 47.740, 59.285, 65.785, 69.700, 70.722	
72.712, 83.524, 83.832, 89.509, 96.819.	
6.000 din:	št. 10.549, 11.949, 17.088, 21.732, 26.419
31.060, 31.537, 39.550, 45.571, 51.050, 53.775, 55.794	
55.876, 58.999, 67.728, 78.789, 78.917, 79.572, 95.098	
98.046, 98.241.	
5.000 din:	št. 6.095, 12.012, 12.483, 14.415, 16.924
21.715, 25.505, 27.719, 29.173, 31.797, 32.389, 33.353	
33.493, 34.225, 35.011, 35.486, 37.591, 39.810, 40.814	
50.303, 67.539, 79.163, 79.199, 84.969, 92.702.	
4.000 din:	št. 11.510, 13.681, 15.532, 18.458, 20.295
22.779, 22.871, 24.210, 27.885, 29.529, 35.345, 45.735	
46.393, 49.525, 52.719, 53.710, 55.355, 55.750, 60.287	
60.781, 61.280, 62.181, 62.705, 62.809, 62.855, 63.285	
64.113, 69.522, 79.877, 81.181, 85.335, 85.615, 85.861	
86.022, 87.548, 89.261, 91.780, 92.135, 93.291, 94.915	
99.054.	

Nadalje je bilo izžrebanih še veliko število dobitkov po 1000 din.

Ker so bili dobitki javljeni telefonično, ev. pomota ni izključena.

Prihodnje žrebanje bo v torek, 13. t. m.

Vsi oni, ki so zadel v kolekturi »Vrelec sreče«, bodo dobili še pisмено obvestilo, nakar lahko denar takoj dvignejo.

Srečke so vam še na razpolago.

poslanec, nato večkratni minister. V prostem času zelo rad igra tenis s svojimi otroki in prijatelji. V najmlajših resnih časih vidijo seveda otroci bolj redko z delom preobloženega očeta. Saradžoglova žena zelo slovi po svoji lepoti.

V vojaških krogih je najuglednejši maršal Čakmak. Njegovo življenje je posvečeno izključno armadi. Rodil se je leta 1876 v Carigradu; stopil je v vojaško službo. Pod Atatürkom je bil dvakrat vojni minister, leta 1922 pa je bil imenovan za maršala. To imenovanje je bilo priznanje za velike zasluge, pridobljene v osvobodilnih bojih. Pripovedujejo, da živi v naravnost špartanski preprostosti in da čisto po 18 ur dnevno dela. V javnosti se redko prikaže. Le na državne praznike se navdušeno pozdravljen od ljudstva prikaže pri paradah ob strani predsednika republike.

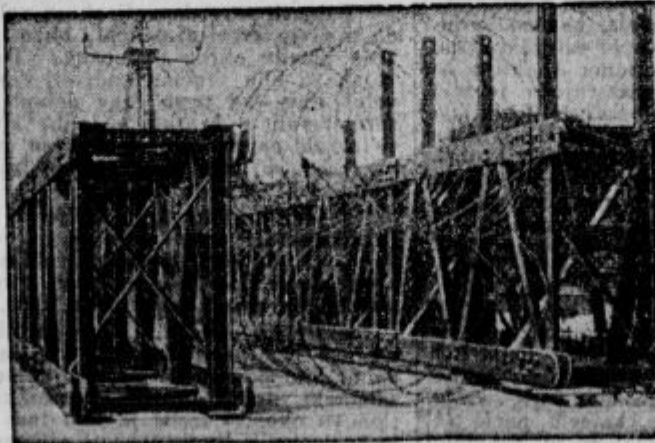
Štednja z življenjskimi potrebščinami v Franciji

Velika pokora, s katero je pred leti grozil Cailhau, je sedaj v resnici prišla nad Francijo. Sladkor, izdelki iz moke, riž, milo, mast, margarina, olje, predvsem pa mleko in surovo maslo so od tega meseca naprej zelo redki. Vlada je izdala stroge navedbe za prodajo teh življenjskih potrebščin. Sir sme vsebovati le 15% maslobe. Vse jedi, ki vsebujejo večjo količino smetane in sira, so prepovedane. Komur je znano, kako veliko vlogo je zavzemal desertni sir v francoskih narodnih jedeh, ta bo razumel, kako velik udarec so zadale Francozom te omejitve. Najstrožje mere so podvzete tudi proti preveliki potrošnji mlečnih izdelkov. Tri dni v tednu morajo biti vse slaščičarne zaprte. Prodaja slaščic in biskvitov je za bodoče zabranjena v restavracijah in kavarnah. Za nekaj časa sploh nameravajo prepovedati uživanje slaščic, sladoleda, in podobnih jedi, ki vsebujejo sladkor pomešan z mlekom ali z jajci. Samo navadna čokolada je še dovoljena.

Francozi so se morali odreči tudi uporabi avtomobila. Verjetno bodo že ta teden izdane drakonske določbe, ki bodo zmanjšale sedanji avtomobilski promet na desetinno prejšnjega prometa. Po izjavi ministra za delo Belina bodo vse francoske bencinske zaloge komaj za en mesec zadostovale za pogon avtomobilov, v kolikor je to najnujnejše za narodno-gospodarske svrhe. Vse zaloge znašajo namreč le še 240.000 ton. Samo za promet na najvažnejših cestah, za bolnišnice, pošto in zdravniške je še mogoče dobiti bencin.

Trebnje

Dijaško počitniško društvo »Baragac« priredi dne 15. avgusta ob 3 popoldne v Prosvetnem domu v Trebnjem igro »Luč z neba«. Vsi prijatelji študentov vljudo vabljeni.

Del angleške obrambne linije, Churchillove linije imenovane.

Betonske ovire na nekem mostu »nekje na Angleškem«.

Uradnico za knjigovodstvo,

ki je torej verzirana v tej stroki in ki izkazuje primerno prakso, sprejme takoj večje industrijsko podjetje v Zagrebu, Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in službenimi zahtevki na upravo lista pod »Uradnica« št. 11872.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; izenitovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petbena vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Vajenka
za meh. umetno vezenje
sprejme Matek et Mikeš,
Ljubljana, Franciskanska
ulica. (v)

Službe iščejo

Mlajša natakarica
išče službo v bližini Ma-
ribora ali Celja, tudi na
deželi. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 11735. (a)

Službodobe

Kuharico gospodinja
sprejme Dijaki dom v
Kočevju.

Modistko
spretno moč in začetnico
sprejme salon Ivanka
Stegnar, Ljubljana.

Pridno in pošteno dekle
sprejmem za vsa hišna
dela. Zglasiti se: Levstič-
kova 14.

Hišnega slugo
delno zmožnega kletar-
stva in opravljanja hiš-
nih del sprejmem takoj.
Naslov v vseh polovalni-
kah »Slovenca« pod šte-
vil 11884.

Razno
Foto-amaterjem
razvija, kopira in
povečava
Foto-atelje Mancini
Ljubljana-Viž.

Kupimo

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 8

Smrekove in jelove hlode
kupi vsako množino fco.
žaga ali vagon. — Ceno
sporočite na: Martinec -
Škofljica. (k)

Bukova, gabrova in druga

drva
zdrava, suha, samo v več-
jih množinah, postavno
vagon nakladalna posta-
ja ali na kolodvorskem
skladišču, kupujemo po
solidnih cenah za gotov
denar na licu mesta. Po-
nudbe na »Dubravka«, tr-
govina z gradbenim ma-
terialom in gorivom, Za-
greb, Illica br. 11. (k)

Kupujte pri naših
inserentih!

Stanovanja

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
oddam. — Istotam oddam
opremljeno sobo. Jarni-
kova 12. (v)

ISČEJO:
Dvosobno stanovanje
(enosobno s kabineto)
iščem. Ponudbe upravi
»Slov.« pod »V mestu«
št. 11864.

Posrestva

Novo hišo
enonadstropno, dvostano-
vanjsko, prodam v bližini
kolodvora Dev. Mar. v
Polju. — Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 11895.

Prodajam posestvo
veliko 176 johov v Bosni,
okraj Derventa, ki sestoji
iz njiv, sadovnjakov, pa-
šnikov in gozda s pripa-
dajočimi poslopji. Resni
kupi naj pošljejo ponu-
be na upravo »Slovenca«
pod »Bosna« št. 11894.

Dijaki

Dijaški dom Kočevje
sprejema gojence dija-
ke za leto 1940/41. Šolsko-
letna oskrbina 6000 din.
Profesorstvo nadzorstvo. —
Hišni red poostren.

Denar

Kupuje: Prodaja:
HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilnice ter
VREDNOSTNE PAPIRJE
po najugodnejših cenah

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR

Kupim knjžico
Kmečke posojilnice Ljub-
ljanske za 50.000—60.000
din - proti takojšnjemu
plačilu. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 11876.

Čitajte »Slovenca«

Radio

Kupim radio
boljše znamke. Ponudbe:
Klimec, Sv. Petra c. 11.

Prodajmo

50
različnih
modelov
dvookolov
11 LAMBRETTA 125 cc. 1938-1939
11 LAMBRETTA 125 cc. 1940
11 LAMBRETTA 125 cc. 1941
11 LAMBRETTA 125 cc. 1942
11 LAMBRETTA 125 cc. 1943
11 LAMBRETTA 125 cc. 1944
11 LAMBRETTA 125 cc. 1945
11 LAMBRETTA 125 cc. 1946
11 LAMBRETTA 125 cc. 1947
11 LAMBRETTA 125 cc. 1948
11 LAMBRETTA 125 cc. 1949
11 LAMBRETTA 125 cc. 1950
11 LAMBRETTA 125 cc. 1951
11 LAMBRETTA 125 cc. 1952
11 LAMBRETTA 125 cc. 1953
11 LAMBRETTA 125 cc. 1954
11 LAMBRETTA 125 cc. 1955
11 LAMBRETTA 125 cc. 1956
11 LAMBRETTA 125 cc. 1957
11 LAMBRETTA 125 cc. 1958
11 LAMBRETTA 125 cc. 1959
11 LAMBRETTA 125 cc. 1960
11 LAMBRETTA 125 cc. 1961
11 LAMBRETTA 125 cc. 1962
11 LAMBRETTA 125 cc. 1963
11 LAMBRETTA 125 cc. 1964
11 LAMBRETTA 125 cc. 1965
11 LAMBRETTA 125 cc. 1966
11 LAMBRETTA 125 cc. 1967
11 LAMBRETTA 125 cc. 1968
11 LAMBRETTA 125 cc. 1969
11 LAMBRETTA 125 cc. 1970
11 LAMBRETTA 125 cc. 1971
11 LAMBRETTA 125 cc. 1972
11 LAMBRETTA 125 cc. 1973
11 LAMBRETTA 125 cc. 1974
11 LAMBRETTA 125 cc. 1975
11 LAMBRETTA 125 cc. 1976
11 LAMBRETTA 125 cc. 1977
11 LAMBRETTA 125 cc. 1978
11 LAMBRETTA 125 cc. 1979
11 LAMBRETTA 125 cc. 1980
11 LAMBRETTA 125 cc. 1981
11 LAMBRETTA 125 cc. 1982
11 LAMBRETTA 125 cc. 1983
11 LAMBRETTA 125 cc. 1984
11 LAMBRETTA 125 cc. 1985
11 LAMBRETTA 125 cc. 1986
11 LAMBRETTA 125 cc. 1987
11 LAMBRETTA 125 cc. 1988
11 LAMBRETTA 125 cc. 1989
11 LAMBRETTA 125 cc. 1990
11 LAMBRETTA 125 cc. 1991
11 LAMBRETTA 125 cc. 1992
11 LAMBRETTA 125 cc. 1993
11 LAMBRETTA 125 cc. 1994
11 LAMBRETTA 125 cc. 1995
11 LAMBRETTA 125 cc. 1996
11 LAMBRETTA 125 cc. 1997
11 LAMBRETTA 125 cc. 1998
11 LAMBRETTA 125 cc. 1999
11 LAMBRETTA 125 cc. 2000

Kislo zelje
novo, prvovrstno v sod-
čih, dobavlja po naro-
čilu in najnižji ceni Gu-
stav Erklavec, Ljub-
ljana, Kodeljevo, Povše-
tova 47. Tel. 25-21. (l)

Žensko kolo
prodam. Zoro, Maretiče-
va 3, Moste.

Dinje in lubenice
se bodo prodajale od dan-
es naprej pri Zmajskem
mostu, nasproti Jugoslo-
vanske tiskarne.

Pozor! Ugodna prilika!
Prvovrstna damska in
moška kolesa razprodaja
po znižanih cenah. Po-
dobnik Franc, trgovina,
Rudnik 123, Ljubljana.

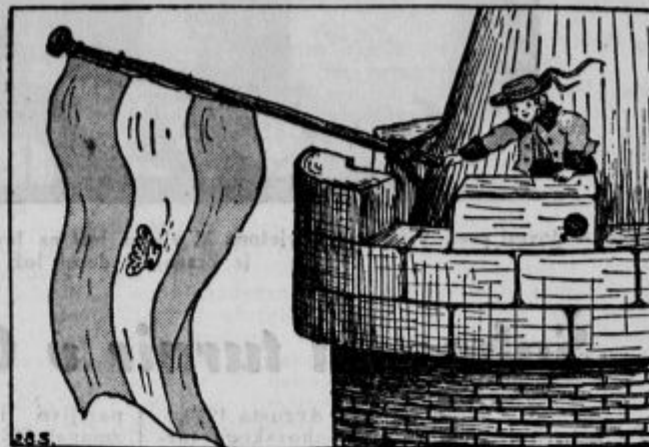
Iščem trgovca
ki se zanima za nakup
malin in jurčkov (gob)
v večji količini - v Celju
ali v Ljubljani. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 11867.

Tovarno za pohištvo
v Beogradu prodamo z
vsemi stroji. V podjetju
se lahko zaposli do 100
delavcev. Zgradba se lahko
uporabi tudi za druge vr-
ste podjetja. Zanimati
naj vprašajo: Danilo
Živančević, Brančeva ul.
31, tel. 41.423, Beograd.

2951
DRVA
PREMOG
IVSCHUMI
DOLENSKA
CESTA

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(285) Kot bi trenil, je bila vsa
palača pokonci. Vse so okrasili s
krasnimi trakovi in cveticami,
straža na stolpu je izobesila za-
stavo. Vse je pričakovalo prihoda
malega prestolonaslednika in po-
gumne deklice, ki ga je rešila.

(286) Drugo pismo v drvarjevi
hišici je povzročilo prav tako raz-
burjenje. »To je gotovo pismo
palčkov o naši Ančki,« je mati
takoj vzkliknila. »Sedaj bo otrok
gotovo takoj doma.«

Za weekend kupite zložljive
fotelje, kretone-
ste odeje, primerne zavese, modroce 1. t. d.
v trgovini SEVER, Mariljin trg 2.

Štev. 8176-L

Razglas

Ribolov zakupnega ribarskega okraja štev.
28c — Dob se bo oddal na javni dražbi v
zakup za dobo 10 let, t. j. od 1. avgusta 1940
do 1. julija 1950.

Dražba bo v torek, dne 20. avgusta 1940 v
sobi št. 7, sreskega načelstva v Kamniku.
Izključna cena je 1.600 din, varščina pa 10%
izključne cene.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisa-
nem sreskem načelstvu.
Sresko načelstvo v Kamniku, dne 10. VIII. 1940.

Darujte za Jegličev akademski dom!

Zalostnih src naznanjamo, da je naša
dobra mama, tašča itd., gospa

Možina Neža roj. Redek

po daljši, muke polni bolezni, previ-
dena s tolažili sv. vere vtraj mirno
v Gospodu zaspala. Priporočamo jo v
molitev.

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes
ob 18. izpred hiše žalosti v Tržiču,
Glavni trg 21, na farno pokopališče.
Tržič, 13. avgusta 1940.

Franc, sin, Mimi hči, Matilda, snaha,
in ostalo sorodstvo.

Sporočamo žalostno vest, da nam je umrl predobri oče, stari oče, stric
in svak, gospod

Ivan Wostner

kleparski mojster in posestnik.

Pogreb se bo vršil v sredo ob 16. iz hiše žalosti Zaloška cesta 36 na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana-Moste, 13. avgusta 1940.

Žalujoča soproga, otroci in ostalo sorodstvo.

Alphonse Daudet:

Jakec

Prevedel Fišer Frane

Oni ga je presenečno pogledal. Tale: kralj!
Tale sluga v rdečih volnenih cunjah, ki je tekal
ves dan z metlo ali škafom v rokah po hiši, ta,
ki streže pri mizi, nataka kozarec!

A zamoreček je to dejal popolnoma resno.
Njegov obraz je postal silno žalosten in ne-
premičen pogled je strmel v preteklost, za iz-
gubljeno domovino.

Mogoče je bilo to zato, ker ni imel zdaj
tistega rdečega jopiča, ali pa je bila beseda
kralj toliko privlačna, dejstvo je, da je bil za
Jakca ta črnc z golim vratom, ki je sedel na
raku postelje, z odpeto srajco, da so se videla
temna prsa in bleščeči slonokoščeni amulet, ne-
ka nova veličina, dostojanstvenik.

»Kako je to mogoče?« je boječe vprašal in
v tem vprašanju so bila obežena vsa prese-
nečenja preteklega dne.

»Tako je... tako je...« je dejal črnc.

Naenkrat se iztegnil in ugasnil svetilko.

»Kospod Moronval nič zadovoljen, če Ma-
dou pustiti luč.«

Nato je potegnil svojo posteljičo k Jakčevi.

»Ti ne moreš zaspati,« je dejal. »Tudi jaz
ne, kadar govorim o Dahomeyu. Poslušaj!«

Oči so se mu bleščale v temi, ko je zamor-
ček prišel svojo žalostno zgodbo...

Imenuje se Mádou po svojem očetu, slav-
nem bojovniku Rack-Mádou Ghéro, ki je eden
najmočnejših velikašev v deželi zlata in slo-
nov. Tam doli, onstran morja imajo pri
njem svoje poslanike Francija, Holandska in
Anglija.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič

Izdajatelj: inž. Jože Sodja

Urednik: Viktor Centič